

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Sayı 86 / Şubat 1989 / 3.-DM

SÖMÜRGEÇİ OPERASYONLAR SÜRÜYOR / DİRENİŞ ENGEL TANIMİYOR

Kitleseligen ulusal kurtuluş hareketimiz ile sömürgeci Türk devleti arasında 1989 yılı başlarından itibaren daha da boyutlanarak süregelen savaş Şubat ayında çok yönlü olarak devam etti. Aralık ayı ortalarında başlatılan Ocak ayı boyunca yoğun olarak sürdürülen operasyonların ağırlık noktasını Botan ve Dersim alanları teşkil etmekteydi. Şehirlerde bir ay aşkın süre devam eden operasyon ve tuklama hareketi bu kez kırsal alanlara kaydırılarak kişi koşullarının sunduğu avantajla kalıcı sonuç alınmak hevesine kapılındı. Şehirlerde ulusal kurtuluş mücadelemize kendi akıllarınca "büyük darbe" verdikleri iddiasında olan sömürgecilerin hesaplarına göre, gerilla güçlerinin en temel üstlerinden biri olan Botan'da gerçekleştirilecek geniş kapsamlı hareketli savaş güçlerimiz kaynağında darbelenecek; aynı zamanda Dersim'de de operasyonlar yaygınlaştırılarak Botan'daki diğer alanlara bağlayan tüm kapı-

lar tutulacak ve birbirlerinden tecrit edilen ulusal kurtuluşçu güçleri-mize nihai sonuç alıcı darbeler vurulacaktır. Bu hesap doğrultusunda, büyük bir askeri güç Botan alanına sevk edilerek helikopterler, özel komandolar ve yerel işbirlikçiler eşliğinde büyük bir hareket başlatıldı; yoğun karla kaplı arazide gerilla güçlerimiz hareketsiz kılınıp imha edilmek istendi. Sınak, Cudi ve Yekmal bölgesinde yoğunlaştırılan operasyon diğer yandan da Dersim alanındaki operasyonla takviye edildi. Ancak, tüm askeri güçlerini ortaya koymalarına ve burjuva basınının tüm çiraklığına rağmen, sömürgeci kolluk kuvvetleri bir kez daha eli boş kaldılar. Halktan insanların bolca tutuklandığı operasyon sürecinde gerilla güçlerine en küçük bir kayıp verdirme-yi başaramadılar; aksine birçok yerde kendileri darbe yedi.

İçinde bulunduğumuz ayın en canalıcı sorunlarından birini yerel Devamı 2. sayfada

Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu gerillaları, yeni atılımların yoğun hazırlıkları içinde...

Kiminle nasıl ve nereye kadar yürünür?

Partimizin III. Kongresi'nden bu yana yaklaşık üç yıllık bir süre geçti. Biz, Kongre öncesi, Kongre ve Kongre sonrası gelişmeleri henüz yeni yeni öğreniyoruz. Ve öğrendiğimiz her yeni gelişmeyle, dünya komünist hareketi içinde yaşanan gelişmelerin, bizde de nasıl yansadığını; bu gelişmelerin yaşamın adeta bir zorunluluğu olduğunu daha bir iyi görmekte ve bu gelişmeler, komünist hareketin zengin deney ve tecrübelerinden çıkardığı maddi derslerle değerlendirilmekteyiz.

Klasik deyimle, "devrim yolunun zor ve engembeli, inişli-çıkışlı ol-

duğunu; bu yolda tökezleyenlerin, tökezlezip düşenlerin, düştük kalmayanların olacağını, olabileceğini" çok normal karşılarıyoruz. Kürdistan toplum yapısı ve mücadele öncesi hakim kişiliği bildiğimizden dolayı, bizde yaşananları daha bir net çözümlüyoruz.

Bizde, Kongre öncesi ve sonrası gelişen, önderliği tasfiyeye yönelik, saği teslimiyetçi anlayış ve anlayış sahipleri unsurları, Partimizin komünist ihtilali, Apocu çizgisi ve bu çizginin anlam bulduğu önderlik ve Devamı 14. sayfada

Cezaevlerinde yeni direniş dalgası Eskişehir, Diyarbakır, Ceyhan ve Çanakkale Cezaevleri açlık grevinde

PKK'li savaş esirleri 9 Şubat 1989 tarihinde bu yana Eskişehir Özel Tip Cezaevinde açlık grevi eylemindе bulunuyorlar. 199 savaş esirinin greve girmesi ile başlatılan eylem adım adım yayılarak diğer cezaevlerinden de destek verileri ile besleniyor. Diyarbakır, Ceyhan ve Çanakkale Cezaevlerindeki PKK'li savaş esirleri Eskişehir açlık grevi eylemiyle dayanışma amacıyla 21 Şubat tarihinde bu yana açlık grevi eylemi başlatmış bulunuyorlar. Bu yeni direnişlerle beraber açlık grevine giren savaş esirlerinin sayısı 500'e ulaştı.

Eskişehir açlık grevi eylemi, direnişlerle elde edilen hakların gaspedilmesi, 1 Ağustos Genel-si'nin uygulamaya konması ve tek tip elbise uygulamaları yeniden dayatılması üzerine başladı. Ekim 1988'de Kürdistan ve Türkiye ceza-

evlerinde 2000'i aşkın siyasi tutuklu ve savaş esirinin gerçekleştirildiği ve istemlerinin ağırlıklı kısmının kabul edilmesi üzerine sonuçlandırılan açlık grevi eylemi üzerinden henüz çok kısa bir süre geçmeken ve devrimci tutuklular daha fiziki sağlıklarına bile kavuşmamışken sömürgeciler bir kez daha saldırıya geçerek direnişle kazanılmış hakları gaspa yöneldiler. Ancak, sadece kazanılmış hakların gaspedişi çağdığı yaşam koşullarını cezaevleri hakim kılmak ve devrimcileri siyasi düşüncelerinden koparmak da değil; bunun da ötesinde sömürgeciler devrimci tutukluları sürekli uğraştırıp onları yavaş yavaş öldürme amacını da güdüyorlar. Dayatılan iki seçenek var: Ya bütünüyle boyun eğip amaçlarından sırt dönmek ve siyasi olarak ölecek-siniz, ya da sürekli direnmeler

çinde fiziki olarak yıpranıp adım adım ölüme gideceksiniz. Savaş esirleri çok iyi bunun farkındadırlar, ancak siyasi amaçlarından vazgeçmeyi asla kabullenmeyecek, sonunda kadar götürmeye azimlidirler. Eskişehir, Diyarbakır, Ceyhan ve Çanakkale cezaevlerinde yaşanan direnişler işte bu anlamı taşıyor.

Eskişehir'deki açlık grevi eyleminde yer alan savaş esirlerinden İhsan Açıka, Erdoğan Sönmez ve Şükrü Özktaş'ın durumlarının ağır olduğu haber veriliyor.

Diğer taraftan, savaş esirlerinin direnişlerini her dönemde sonuna kadar desteklemiş bulunan tutuklu aileleri bu kez de dayanışma eylemleri ve girişimleri sürdürüyorlar. Tutuklu ailelerinden bir grup 9 Şubat 1989 tarihinden bu yana Ankara İnsan Hakları Derneği Şubesinde açlık grevi yapıyor. Tutuklu yakınlarının Meclis'e giderek protesto eylemi yapacaklarını ve gerekirse onların bir kez daha kendilerini yakmaktan çekinmeyeceklerini belirttikleri de gelen haberler arasında.

Tüm ilericiler-devrimci kamuoyunu, tüm insanlığı savaş esirleri ve yakınlarının onurlu direnişlerine omuz vermeye ve seslerini duyurmaya çağırıyoruz.

Darajacına yürürken savaş esirlerinden mesajlar
MUZAFFER AYATA:
"Son nefesimde de ağzımdan çıkacak olan; bu kavga'nın isyan alevleri olmalıdır"
24. sayfa
Halklarımızın devrimci birliğini yaratmak ortelenemez bir görevdir
Son sayfa

Zindan Ekim Direnişini kavrayalım, bilince çıkaralım!

Ulusal ve uluslararası demokratik kamyunda çok büyük yankılar uyandıran, yaratdığı sonuçlarla kitle mücadelesinde önemli bir dönemeç oluşturan görkemli bir eylemlik sürecini geride bıraktık.

Ekim-Kasım ayları boyunca, Kürdistan ve Türkiye'de tüm devrimci, ilerici veyirtseverler zindanlarda yükselen direniş bayrağı etrafında kümelenerek hareket ettiler; cezaevi direnişleri bu süre boyunca Türkiye siyaset gündeminin başına oturdu ve onu belirledi.

12 Eylül'den bu yana ilk defa kitleli olarak bu denli yoğun bir kabarmaya meydan geliyordu. Bu kabarmanın öncü gücü olan cezaevi direnişlerinin nedeni ise devletin çok yönlü saldırısıdır. TC aydılar, tizlikte planlanan bir saldırıyı Kürdistan ve Türkiye'de

yürüttüğü sökmüş, cezaevleri şahsında devrimci güçler ve toplumun tümü hedef alınmış. 12 Eylül'de birlikte toplumda yaratılmak istenen suskunluk, yığınlık ve korku ortamı PKK'nin gerek cezaevlerinde, gerekse Kürdistan dağlarında yükselttiği mücadele ile yok edilmiş, yerini gidecek artan bir toplumsal muhalefete ve başkaldırıya bırakmıştı.

Bu toplumsal muhalefet ve kitleli mücadele Kürdistan ve Türkiye'de, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi temeli üzerinde şekillenirken, cezaevleri bir direniş odağı olarak bu süreçte katkıda bulunuyordu. Cezaevleri direnişleri bu özelliğiyle Kürdistan'da önemli bir yer tutarken, Türkiye'de adeta tek muhalefet odağı haline geldi.

Devamı 6. sayfada

Kürdistan'da "intifada"nın ayak sesleri ve Halk Komitelerinin örgütlendirilmesi üzerine

"İki polislin öldürülmesinin ardından başlatılan operasyonlar, iki teröristin öldürülmesi, bu arada güvenlik güçlerinin çok sayıda mermi sıkması Cizre'de gergin bir ortam yarattı.

İçinde meydana gelebilecek herhangi bir olaya karşı ağır polis tarafından karakola döngüştürülen kaymakam Necati Küçükdemir'in önüne "ölme koruması" alındı.

Kaymakam Necati Küçükdemir, kendisiyle görüşen SHP heyeti-ne, "halk arasındaki buğy ifladesinde haberdar" olduğunu söyleyen Belediye Başkanı Tahir Vese, 3000 kadar kişiyi gözaltına alacağını belirtti ve ilçedeki ortamı "barut fıçısı" olarak niteledi.

Bölgede bulunan SHP heyetinden Halil Akıldız, ilçedeki olaydan sonra başlatılan operasyonun amacını çok aşğını belirtti: "Mardin milletvekili Adnan Ekmen, 'Cizre'de plan gereği devlet terörü estiriliyor" dedi.

Önceki akşam Cizre'ye gelen SHP heyetinin halk, "teyan çıkacak, rahatlaşsın" diye karşıldı. (Cumhuriyet, 21 Ocak 1989)

"SHP'li milletvekilleriyle Cizre'de dolaylı olarak futbol oynayan küçük bir çocuk söyledi şu cümleyi: CİZRE DÜN FİLTİNGİBİ YDI." (2000'e doğru, 22 Ocak 1989)

Kürdistan'da son dönemlerde yaşanan ve en yoğun ifladesini Cizre bölgesinde bulan gelişmelerin özü yukarıda, verdiğimiz iki alıntıda kendini ortaya koyuyor. Evet, son aylarda Kürdistan'da ortaya çıkan, iç ve dış kamuoyunu çok katkileriyle yoğun olarak çekip güncel basın-yayın organlarının baş köşesinde işgal eden gelişmelerle ilgili yorumların bir özeti niteliğinde, yukarıda verdiğimiz iki kısa alıntı. Burada parçacı bir gerçeklik dile geliyor: "Kürdistan halkı ayaklanmanın eşliğinde geldi ve Filistin "intifada"sı bu kez de Kürdistan'da alev aldı.

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin ulaştığı gelişkinlik düzeyinin bir ifladesi ve Kürdistan halkının bu mücadele içinde yaygın yer almasını betgisi niteliğinde bulunan son gelişmeler ortaya çıkardığı derslere geçmeden önce bu gelişmelerle ana hatlarıyla gözden geçirmekte yarar var.

Devamı 3. sayfada

SÖMÜRGEÇİ OPERASYONLAR SÜRÜYOR / DİRENİŞ ENGEL TANIMİYOR

Başlatıcı: 1. sayfada

seçim hazırlıkları ve seçimler konusunda PKK'nın sömürgeçlerin yüzüne saldığı kötü oluşturmaktadır. Partimizin kitleleri içinde örgütlenme yolunda önemli gelişmeler kaydedildiği, kitlelerin aktif kurtuluş mücadelemiz etrafında örgütlendiği gören sömürgeçler, yerel seçimlerde ulusal kurtuluş mücadelemizle yakın aynalarda seçilebileceği korkusuyla büyük bir kabus yaşadılar. PKK'nın siyasal burjuva partileri içine sızdığını, o-nun içinde örgütlenmeye başladığını belirlerek yoğun bir temizlik hareketine giriştiler. Başta Batman olmak üzere birçok alanda daha çok SHP'de odaklanan tutuklamalar yaptılar. Bu, sömürgeçlerin ulusal kurtuluş mücadelemizin yaygınlaşması ve her alana nüfuz eder hale gelmesi karşısında duydukları panik ve korkunun en büyük ifadesi. PKK'nın belediyelere sızdığını, SHP'nin il veya ilçe yönetim kurullarına içine taraftarlarını soktuğu, parti üyelerinin çoğunu kendi taraftarlarını yerleştirdiği yönlere haberlerle cakalandı. Durdu. Bu, sömürgeçlerin halkımızdan, mü-

cadelemizin kitleleşmesinden duyduğu büyük korkunun bir dışa vurumu; mücadelemizin halklaştığının iftiraıydı.

Ocak ayı boyunca giriştikleri tutuklamaları sayısı yüzlerce varan SHP üyesi ve ilçe yöneticilerini, sendikacıları gözaltına alan sömürgeçler PKK kurusundan hale kurtulabilmiş değiller. TBMM Genel Kurulunda, olağanüstü hal uygulamasının görüşmesi sırasında yaptığı konuşmada İçişleri Bakanı Mustafa Kalemli, "PKK seçimleri provoke ve sabotaj edebilir. PKK'ya karşı yeni operasyon taktikleri geliştiriliyor" demektedir. Görülüyor ki, binlerce Kürdistanlinin gözaltına alınıp işkencelemler geçirilmesi ile sonuçlanan ve sömürgeçlere "PKK şehirlerde bitti" dediren son kapsamlı operasyonunda sömürgeçlerin yüreğindeki korkuyu söktüp atmaya yetmemiş. Çünkü onlar biliyorlar ki, ne operasyonlar gerçekle ulusal kurtuluş gücümüzize kalıcı darbe vurabilir ve ne de "PKK bitti". Aksine, son operasyonlar PKK'nın halkın bağında ne denli yer etmiş bulunduğu ve Kürdistan halkının her an patlamaya hazır bir bomba gibi teltikte bulunduğunu ortaya koydu. İşte,

sömürgeçlerin bunca telaşı da bundan. Üst üste tüm güçlerini seferber ederek gerçekleştirdikleri operasyonlar onları her an daha çok tükeniş sürüklemekten ve daha geniş Kürdistanlı kesimleri mücadeleye çekmekten başka sonuç vermiyor.

Bütün bu gerçekleri bir kez daha gören sömürgeçler, Kürdistan'ın Sirt, Hakkari, Bingöl, Diyarbakır, Elazığ, Mardin, Dersim ve Van illerinde dört yılı aşkın süredir devam eden olağanüstü hal uygulamasını 4 ay daha uzatma kararı aldılar. Gerçekte tüm Kürdistan sahnada yıllardır süren bir savaş halinin yaşadığı gözönünde bulundurulursa, bu seçilmiş kapsayan olağanüstü hal uygulamasının yasal bir kılıf olmanın ötesine geçmediği; savaşın daha geniş alanlarda yükselerek yaşandığı görülür. Ancak yine de, bu uygulamaların sürekli uzatılması zorunda kalınması, sömürgeçlerin çıkmazlarının bir belgesi ve halkı aldatma yolundaki demagojilerinin iflasi olması açısından anlam kazanıyor.

Sömürgeçlerin iflalarını belirleyen uygulamaları örnekler daha da çoğaltılabilir. Bunlardan birise de, Kürdistan'daki muhtarlar

koruma muhafızları verilmesi kararıdır. Sömürgeçlerle işbirliği yapan köy muhtarları ve ihtiyar heyetleri yüzlerine yönelik cezalandırma eylemlerinin başarıyla sürdürülmesi üzerine sömürgeçler bu kesimleri korumaya yönelik tedbirler geliştirmek zorunda kaldılar. Şubat ortalarında alınan bir karar gereğince, köy korucularının bir kesimi, hedef durumundaki muhtar ve heyet üyeleri ile evlerini koruma altına almakla görevlendirilcekler. Sömürgeçlerin ulusal kurtuluş mücadelemizin hesap sorucu namıdır karşısında korumak zorunda kaldıkları kesimlere her geçen gün yenilerinin eklenmesi, sömürgeçlerin çıkmazlarını derinleştirmek, Kürdistan'ın kendilerine bir tuzak olduğu gerçeği her gün biraz daha netleşmektedir.

Buna benzer bir diğer karar da, memurların çalıştıkları alanlarda zorunlu nöbet tutma uygulamasına tabi tutulmasıdır. "Bölgesel Savunma Birlikleri" kuruluması kararının bir parçası olarak, Kürdistan'da faaliyet yürüten memurlar da çalıştıkları yerlerinde zorunlu nöbete tabi tutulmaya başlandılar. Hedef atılacak kurum ve kuruluşların "güvenliği" çerçevesinde

alınan karar memurlar arasında tepkilere neden oldu, nöbet tutulması memurlar hakkında dava açıldı. Tüm toplumun askerleş-tirme planının bir parçası olarak yürürlüğe konulan sistem toplum kesimleri tepkiyle karşılan-makta ve sömürgeçler için saldırı artan bu kesimler düzenden adım adım uzaklaşma sürecini yaşamaktadır. Bu ise sömürgeçlerle halk kesimleri arasındaki çelişkilere paralel olarak, düzenden çalışanlarında da hoşnutsuzluğu derinleştirmek, ulusal kurtuluş mücadelemizin hitap edeceği zemini genişletmektedir.

Bütün bu gelişmelerin yanı sıra son dönemlerde ulusal kurtuluş eylemlerimiz de sömürgeçlere çeşitli maddi ve manevi darbeler vurma-ya devam etti. Kiş koşullarının ortaya çıkardığı tüm zorluklara ve sömürgeçlerin yoğun operasyonlarına rağmen ulusal kurtuluş eylemleri artarak sürdü. Bahara doğru gidilirken yeni bir atılım için yoğun hazırlıkların sürdürülmesinin yanı sıra geliştirilen bu eylemler sömürgeçlerin yaratmak istediği pasiflikasyon ortamını yerle bir etti, kitlelerde coşku ve ulusal kurtuluş inancı sürekli canlı tuttu.

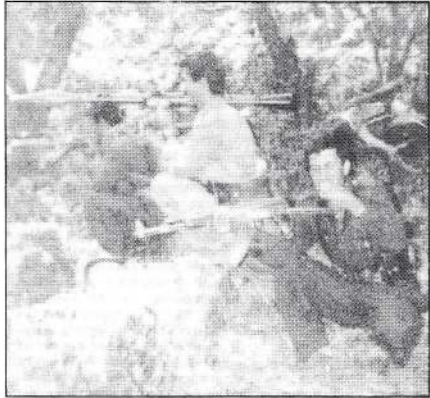
Şırnak bir kez daha sömürgeçlere mezar oldu

TC'nin boy hedeflerinin başında gelen ve son ay içinde büyük operasyonların geliştirildiği Şırnak'ta sömürgeçler bir kez daha ava giderken avlandılar ve büyük bir darbe yediler.

6 Şubat akşamı Şırnak'ın Top-tepe köyündeki karakol binasına yönelik bir saldırı eylemi gerçekleştiren ARGK gerillaları karakol binasını roketatarlarla yerle bir ettiler. Ardından otomatik silahlarla karakolu tarayan gerillalar çok sayıda sömürgeç askeri öldürdüler, bir-

yon yürüten; operasyonlarını Şırnak ve Cudi'de yoğunlaştıran sömürgeçler karşı karşıya geldikleri bu eylemlerle büyük bir sarınsı geçir-diler ve prestij kaybına uğradılar. Şırnak'ın zaptedilmezliği gerçeği bir kez daha sömürgeçlerin suratında bir şamar gibi patladı.

Düşmanın askeri çelişmelerin vurulan bu darbelerinin yanı sıra, Şırnak alanındaki ekonomik tesisleri de işlemez kıldı. 27 Ocak günü, Şırnak'ın Top-tepe köyü yakınlarında bulunan Türkiye Kömür İşletmeleri

çoğunu yaraladılar.

Eylemden kayıp vermekleştiren ARGK gerillaları bu kez de Cudi Dağı'nda eylemden sonra operasyona çıkan sömürgeç güçleri pusuya düşürerek burada da ikinci darbeyi indirdiler. Pusuya düşürdükleri düşman araçlarına roketatarlar ve otomatik silahlarla saldırılar gerillalar birçok askeri aracılı tahrip ettiler. Bu arada devrilen bir askeri araçta askerlerden birçoğu öldü, kalanları ise yaraladı. Araç ise, tamamen imha edilerek işlemez hale getirildi.

ARGK gerillaları pespeşe gerçekleştirdikleri bu iki eylemden de kayıp vermeden ve üstün bir başarıyla çıktılar. Botan alanındaki güçlerimizi imha iddiasıyla operas-

Ocakları'na yönelik bir saldırı eylemi gerçekleştirdi. ARGK gerillaları yeraltı zenginliklerimizin sömürgeçlere peşkeş çekilmesinde önemli bir tesisi gören kömür ocaklarındaki tüm greyder ve kamyonları tarayarak işlemez hale getirdiler. Şu pompalarına benzin dökerək ateşe verdiler. Böylece, sömürgeçlerin ölümekçi illelerine dek sömürüp savaş ekonomilerinin hizmetine sokmalarına izin vermediklerini bir kez daha gösterdiler. Kürdistan'ın azılı ajanlarından Alihan Tatar'ın sömürgeçlerle işbirliği içinde işlettiği Şırnak kömür ocaklarına vurulan bu darbe sömürgeçler ve işbirlikçilerinin prestijine büyük darbe vurdu.

Cizre'de devrimci intikam eylemleri

Son dönemlerde ulusal kurtuluş güçlerimiz ile sömürgeçler arasındaki savaşın odak noktalarından biri haline gelen Cizre pespeşe gerçekleştiren devrimci intikam eylemlerimizde başarılıydı. İki polislin 13 Ocak günü cezalandırılması ardından girişilen operasyonlarda yoğun tutuklamalara girişilmesi ve devrilen ARGK komutanlarından Berivan yoldaşıyla birlikte bir yurtseverin katil edilmesinin intikamı pespeşe düşmana indirilen darbelerle soruldu, soruluyor.

Bu süreçte ARGK gerillaları Cizre emniyet Amirliği ve kolluk kuvvetlerinin lojmanlarına yönelik bir saldırı eylemi gerçekleştirdiler. Emniyet Amirliği binası ve lojmanlar roketatarlarla tehdit edilip otomatik silahlarla tarandı. Düşmana ağır mal kaybının yanı sıra kan kayı-

da verildi.

Bu eylemin hemen ardından bu kez de Cizre-Silopi yolunun 15. kilometresinde bir jandarma aracı pusuya düşürüldü. ARGK gerillaların intikam namıdır atışları altında çok sayıda jandarma ölüme cezalandırıldı, birçoğu yaralandı; jandarma aracı ise tamamen tehdit edildi.

Cizre'de bu dönemde geliştirilen üçüncü eylemin hedefi ise, sömürgeç askeri güçlere yurt dışından akaryakıt getiren TIR'lardır. İpek Yolu'nun Cizre'ye yakın bir noktada ARGK gerillalarının denetriminde 6 TIR ateşe verildi, şoförleri ile sömürgeç ordu için çalışmaları doğrultusunda uyarıldı. Düşmana ağır maddi kayıplar verdirilen eylem, Kürdistan'da artan ulusal kurtuluşu otoritelerinin bir di-

ğer zaferi oldu. Buna benzer bir diğer eylem de İdil'de yaşandı ve burada da bir askeri tankar tehdit edildi.

Operasyonların tüm hızı ile sürdüğü bir dönemde ARGK gerillaların pespeşe gerçekleştirdikleri bu eylemler sömürgeçlerin saldırı konumundan savunma konumuna girmeye zorlamış. ARGK gerillaları her zaman atakta olmanın avantajıyla kitleler nezdinde bir kez daha büyük bir güven kaynağı olmaya başlamışlardır. Bu durum sömürgeçlerin askeri otoritelerinin yanı sıra siyasal otoritelerine de indirilen en büyük darbe olmuştur.

Kerboran'da 10 köy korucusu ARGK birliklerine karşı

Ülkeden gazetemize ulaşan haberlere göre, Mardin'in Kerboran nahiyesinde köy korucularına yönelik başlatılan bir eylem gerçekleştiren ARGK gerillaları 10 köy korucusunu kaçırmışlardır.

Gerçekleştirilen bu eylemde, Mardin alanında büyük darbeler yiyen ve işlemez kılınan köy koruculuğu sisteminin artıklarından bir grup daha sadığı bırakılmış bulunuyor.

Siverek'te ANAP belediye başkan adayı cezalandırıldı

Sömürgeçlerin halkımızı bölp parçalama ve büyük kollarına birer araç olarak dört elle sarıldıkları seçim kampanyaları sırasında, bu kampanyalarda sömürgeçlerin en büyük destekçilerinden biri olarak ANAP'tan belediye başkanlığı adayı olan Sabri Karahan isimli işbirlikçi Siverek'te ölüme cezalandırıldı.

Eylemde 4 yakını da ağır yaralandı.

Ülkeden ulaşan haberlere göre, sömürgeçlerin ile işbirlikçilerinin olan Karahan ailesine mensup bulunan Sabri Karahan, sömürgeçlere göndüldü uşağılığı ve işbirlikçiliği nedeniyle ölüme cezalandırılmıştır.

Zindan Ekim Direnişini kavrayalım, bilince çıkaralım!

Ayaktakiler (soldan sağa): Ali Gün, Muzaffer Ayata, Şahin Bincil, Ahmet Yürek
Otururlar: Mehmet Ögüt, Ziyaretçi, Abdülrazak Oral

Başlatır 1. sayfa

İşte devletin son genel saldırısının amaçlarından biri, cezaevleri direnişleri ve kitle mücadeleleri arasında var olan bağlantıyı yitirmektir. Bu saldırıyla TC, 12 Eylül faşizminin yaratmak istediği ama bir türlü yaratamadığı boyun eğmiş, yitmiş, dilis bir toplum oluşturma düşüncesi bir kez daha deniyordu.

Bu amaçla TC azgınlar her alana saldırıya başladı. Kürdistan ve Türkiye'deki devrimci, ilerici, yurtsever ve demokratik hedefler olarak seçildi. Okunulmuş ve PKK'yı yönlendiren. Çünkü TC karşısında tek örgütlü güç PKK'yı ve devlet bunu çok iyi biliyordu.

PKK gerillalarının dağıtılacağı düşünülüyordu. Savaşın ve cezaevleri direnişlerinin oluşturma yaratıcı kitleleşme mücadelesi ile devletin saldırısı birbirine denk düşüyordu.

Bunun sonuçları ise, cezaevlerine, ailelere, halka ve uluslararası alana yansımaları gecikmedi. Saldırıya karşı içte ve dışa direniş başladı ve bunun örneği ise PKK yapıtı. Zaman zaman tekeli sermayenin sözcüleri durumunda olan gazetelerin bile yansımaları zorunda kaldıkları bu durum gayet doğaldır. Çünkü böylelikle ağır bir saldırıya karşı kendisini, halkını, kadro, taraftar ve sempatizanlarını hazırlayabilen, örgütleyebilen ve harekete geçirebilen tek güç PKK idi. PKK'nın öngörülerini TC'nin resmi sözcükleri tarafından biletilen edimesi aslında hiç de kolay olmamış, inatçı, kararlı ve sabırlı bir mücadele, sonsuz fedakarlıklar ve yüzlerce şehit verilmesi sonucunda olmuştur.

Ekim eylemliliği ile bir kez daha ispat edilen PKK'nın öngörülerini hiç kimse inkar edemez ve gözlemliken gelemiz. Bugün, Türkiye devrimci-demokratik hareketinin ancak ve ancak Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi temel üzerinde gelişebileceği doğrultusunda PKK'nın öngörülerini pratikte doğrulanmış, hayat bulmuş ve kitlelere mal olmuş durumdadır. Bu süreçte reformist, uzlaşmacı anlayışlarla nereden kaçıldığını gözlemleyebiliriz; sonuna kadar kararlı bir şekilde direnmek dışında hiçbir pratiğin sonucu düşme durumunda olamayacağı halka bir kez daha gösterilmiştir. Devrimci disiplin, inanç ve kararlilik hareket eden bir direniş anlayışının temsilcisi durumunda olan PKK'nın direnişliliği ile kaypak, en ufak bir zor karşısında çözüldürülen, direniş safalarını terk ederek devlete uzlaşan reformist, kuruyucu anlayış sahipleri arasındaki derin fark bir kez daha gözler önüne serilmiş; bu gücün bu yapıları direnişlilik süreci kitlelerin özlemine cevap vere-

mecekleri, öncülleri edemeyecekleri bir kez daha ortaya çıkmıştır.

Politik, pratik, örgütsel ve sosyal alanlarda yaratıcı olumlu gelişmeler bundan sonraki süreçte devletin genel saldırısına geri püskürtmüş bulunan Ekim Direnişinde PKK'lı savaş esirleri olarak Eskişehir gözaltında biz de yer aldık.

Direnmişim, genelde yaratıcı olumlu gelişmelerin yanı sıra Eskişehir Özel Tıp Merkezi gözaltında da geçmiş kazanımlarımızı koruyarak ve yasal sınırlarımızı aşarak ve yasal haklarımızı gaspeden düşmana geri adım atmadık. Mazlumlar, Hayatlılar, Kemalistler, Fehristatlı ve yüzlerce devrim şehidinin manevi öncüllüğü altında, Diyarbakır zindan direnişinin devamcısı olarak PKK'lı olanın gerekleri yerine getirmiş; Partizim, halkımız, ülkemize olan bağlılık, inanç ve kararlilik korunmuştur.

Bugün, gelinen bu aşamada bilince yitlik Kürdistan tarihi ile PKK'nın kısa ama tarihsel önemdeki geçmiş ve özellikle zindan direnişleri süreci içinde çıkarılan derslerle, sömürgeci TC'nin her türlü karakteri çok iyi tanımış bulunuyoruz. Baskı, zulüm, vahşet, katliam uygulamalarının yanı sıra her türlü yalan, iyidürlük, sahtelik, sinsi ve alçakça komploları yemeyi de uygulamaktan çekinmeyen bir devlete karşı karşıya olduğumuzu bilincimizdir.

Kendi koyduğu yasalara bile zerre kadar saygı olmayan bir devletin yöneticilerinin verdiği sözleri güvenilemeyeceği ortadadır. Savaş tutsaklarının siyasi kimliklerini ortadan kaldırarak, kişilikleri birer robota çevirmek, ajalastırarak veya en azından pasifleştirerek için her türlü yal ve yöntemi denemekten asla vazgeçmeyeceklerdir. Onlara behidim kanı ile salınmış olan direnişler sonucunda geri çekilmiş görünse de en küçük fırsata yeniden saldıracağı gün gibi aşikardır.

Bu nedenle PKK gerillalarının dağıldığı yitürlükte savaşta destek verilebilir, direniş geleceğimizi sürekli kılmak; içinde bulunduğumuz süreçte uygun görevleri önümüzde koyabilmek ve gelecek direnişlerimizde yararlanabilmek için geçmiş süreci kavramak ve bu dersleri pratiğe geçirmek her PKK'lı kadro, üye ve taraftarı aşarak zorunludur. İleriyi yönelmek için geçmiş çok iyi bilimli ve bilince çıkarılmalıdır. İleriyi yönelin, olumlu ve olumsuz yanlarını, daha, eskiklik taşıyan yönlerini; yapması gerekenleri ile yapamaması gerekenleri bulup çıkarmak, onları ayırtarak gelecek direnişler temel yapmak PKK'lı olanın olmazsa olmaz kuralından biridir.

Politik, pratik, örgütsel ve sosyal açıdan çok büyük sonuçlar yaratan, yaratacak olan böylesine görkemli bir eylemlik süreci değerlendirilebilir için eylemin geçirdiği aşamaları iyi bilmek gerekiyor. Eylem öncesi dönem, çekirdek konumu, hazırlık, örgütsel-pratik durum, eylemsel süreç ile eylemin genel ve özgül sonuçlarını gözden geçirilmesi zorunludur kendini dayatıyor. Tüm bunları yapmadan sürecin bize yüklediği görevi tam anlamıyla başarmış olamayacağımız açıktır.

SÖMÜRGEÇİ-FAŞİST TC'NİN SON SALDIRISININ NEDEN VE AMAÇLARI

Sömürgeci TC'nin böylesine pervasızca saldırısının altında yatan nedenlerin başında içine düştüğü ekonomik ve siyasi bunalım geliyor.

Emperyalizme bağımlılığın ve güdük bir kapitalizmin yaratığı yapısal çözümsüzlüğün tipik bir örneği olan TC'nin bunalımı, her geçen gün artıyor, derinleşiyor. Tüm "çığ atarak", "kapitalizmi yerleştirme", "transmasyon", "yeniden yapılanma", "kapitalizmin alt yapısını oluşturma" vb. gibi teranilerin gerek anlamı, uluslararası ilişkilerde kaynasma, bütünlüme ve onun sürdürülmesine daha açık hale getirmektir. İçinde bulunduğu siyasi ve ekonomik krizden böyle kurtulmayı ummaktadır; ama bu, her hayalden başka anlam taşımamaktadır. Bu yünde atılan her adım bir süre sonra tükenecek, ters tepiyor. Bu yüzden özellikle 12 Eylül'de birlikte yürürlüğe konulan baskı ile halkı iktidarede tek sömürme yöntemlerine yeniden döndürüyor. Bu kısır döngü TC'nin ölümlü açmazlarından biridir. Ve bu kısır döngünün içinden çıkma olanağı ise yoktur.

Bu kısır döngünün en iyi örneği bugüne kadar yaşanan faizlerin yeniden yükseltme zorunluluğu, firma iflasları ve bankaların içine düştüğü krizdir. Aynı şeyler 1983'te tüm bankaların iflası ve bilince insan tasarruflarına büyük bankalarca el konulması, küçük bankaların el değiştirilmesi ile yine yaşanmıştır. Bugün aynı şey yine gündemdedir. Ama bu kez krizin boyutu çok daha büyüktür. Ne kadar saklanması çalışılrsa çalışılın, demagogi lafları üstü örtülmeye çalışılarsa çalışılın, burjuva gazetelerin cabalansını sayarlarsa göz atmak bile TC'nin korkunç çöküşünü görmek için yeterlidir.

Özal'ın son zamanlarda Avrupa ülkeleri ve Amerika'ya yaptığı ziyaretlerin altında diğeri siyasi nedenlerin yanı sıra, borç para bulma ve epektike büyük krizi uluslararası tükellerin vereceği yeniden kurtulma çabası yatmaktadır. Yine aynı kısır döngünün kaçınılmaz bir parçası ve hem nedeni, hem sonucu olan yolsuzluk, hayali ihracat balaalının atması geçekte manşetlerine fırlatması ekonomideki krizin alarm zillerinden başka bir şey değildir.

Devletin ölümlü açmazı olan enflasyon yeniden tırmanma eğilimi gösteriyor. Korkunç bir sömürü ve zorbalık yöntemine dayalı olarak bir süre için, enflasyonun düşürülmesinin ardından aynı yöntemler sürdürüldü halde enflasyonun yüze yüzüne ulaşması; açlık sınırına gelmiş bulunan halkın biraz daha fazla sömürülmesi, içinde bulunan krizden halkı ezerek kurtulmanın çaresi olarak görülmektedir. Neredeseyse gün aşırı

yapılan zamlar gün geçtikçe yaşamı yoksul ve emekçi halk için daha fazla çekilemez kılmaktadır. Bu durum ise hoşnutsuzluğun oluşmasına, muhalefletin sertleşmesine, kitleleşme mücadelelerinin kabarmasına yol açmakta, cezaevlerinin özgül koşullarından kaynaklanan pasif bir direnme yöntemi olan açık grevlerinin öngörülür, içi sınıfı ve halkın arasında yaygın bir eylem biçimi haline gelmesine neden olmaktadır.

Ekonomik bunalımın yanı sıra devlet, siyasi bunalımlarla da karşılaşmaktadır. Ekonomik krizin doğrudan bir yansıması olan bu bunalımlar değişik görüntüler ve demagogi açıklamaları altında gizlenmek istense de, bu, başarılamamaktadır. Bankalar ve devletin üst düzey asker-bürokratları ve yöneticileri arasında çıkan tartışmalar, muhalefet partilerinin durumu, sürüşmeler, ardarda yapılan referandumlar, kabinelerdeki bunalımlar, ordudaki rahatsızlıklar vb. siyasi çözümsüzlüğü belirtilerli olarak ortaya çıkarmaktadır.

Alternatifsiz olduğuna ilan ederek gelen bir hükümet yalan, demagogi ve saçmı yalvarımlarıyla yapılan değişiklikleriyi ayakta durmak istiyor. Burjuva meşruiyeti bile hiçe sayan bir sisteme, açık zor ve hile yoluyla halk kitleleri denetim altında tutulmaya çalışılmaktadır. Ama hangi çözüm yöntemi uygulanmazsa konusunu, çözümleri belirsizleşmeye, vuruşmaya, TC'nin basırdığı yöntemler de böylesine uygulamaya konulamaz. Nitekim konulamamaktadır.

TC'nin içine girdiği bu ekonomik ve siyasi açmazları derinleştirerek temel neden PKK ve onun ölümlü ettiği Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesidir. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi bugün, TC'nin üzerine oturtduğu temelleri sarsmakta ve yıpratıcı, çok edici, bitirici darbeler vermektedir. Bırakalım PKK eylemlerinin sonuçlarını, TC, Kürdistan'da yürüttüğü savaşın ve kendi ordusunun tutarsızlığına bile doğru dürüst değerecektir; bu yükün altında gidecek ailektir. Kaldı ki PKK savaşlarının devlete verdiği maddi-manevi zararların miktarı her geçen gün artarak onu yavaş yavaş tüketmektedir.

Bu mücadele karşısında TC, her geçen gün zayıflayıp çökerek, PKK'nın öngörülerinde Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi gelişip çözülmekte, savaş kitlelere yaymakta, halkın her geçen gün bir kısmını daha yanına çekmektedir. Ulusal ve uluslararası alanda bir hızla yalınlaşarak, diğeri hızla ittifakları çöktürmekte, nicelik ve nitelik olarak büyümektedir.

TC'nin alternatifli olması gereken Türkiye devrimci-demokratik hareketi ise, bugün beklenen boyutta değildir. Türkiye proletaryası kendi öz örgütünü, öngörülerini yaratamamış, halki kendi etrafında toparlayacak, onun öngörülerini dile getirecek tutarı bir strateji ve taktik ileriyelemez. Bu özellikleriyle Türkiye devrimci-demokratik hareketi, hala suskunluğuna ve dağınıklığına kurmaktadır. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin en yakın müttefikli olan ama dağınıklığı nedeniyle yeterli desteği veremeyen Türkiye devrimci-demokratik hareketi geliştirecek ve güçlendirecek olan güç yine Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesidir. Bu anlamda PKK'nın eylemleri ve mücadeleleri Türkiye devrimci-demokratik hareketini direkt olarak etkilemekte ve ona destek vererek güç katmaktadır.

Türkiye devrimci-demokratik hareketinin bu suskunluğu ve dağınıklığından da yararlanan TC, son genel saldırısının en büyük bölümünü PKK'ya yöneltti. Gerek dışarda yapılan operasyonlarda, gerekse cezaevlerine yapılan saldırılarda hep PKK'yı hedefledi. Ve onu ezmeyle çalıştı. Kitle mücadelesi ile karşılıklı etkileşimi nedeniyle cezaevleri direnişlerini ezme, topluma egemen kılınmak istenen korku ve yitlilik ortamının cezaevlerinden yayılan cesaret ve kararlilik kırılmasını engellemek açısından cezaevleri önemliydi. Bunun yanı sıra cezaevlerinin yükselen PKK'lı savaş esirlerinin sesleri dalga dalga yayılıyor, iç ve dış kamuoyunu etkiliyor. Dışarda PKK savaşçılığı, kararlilik ve disiplin anlayışı, zindanlarda sömürgeci çiliğe karşı verilen ölümlü direniş tavrında ifadesini buluyor, esaret koşulları altında geri adım atılmıyordu.

Bu yönüyle PKK'nın zindan direnişlerinde oynadığı rol çok iyi biliniyor. Sömürgeci-faşist TC'nin vahşet boyutlarına ulaşan uygulamalarına karşı destansı bir direniş sergileyen Diyarbakır zindanının Kürdistan ve Türkiye açısından önemli birerence birçok kez yazıldı, anlatıldı. Burada yeniden anlatılmayacak, ancak son belirmek gerek ki, baska Diyarbakır örneği üzere PKK'lı savaş tutsaklarının bulunduğu her cezaevi bir direniş odası haline gelmiş ve bu özellikleriyle direnişin öncüllüğü safını kazanmıştır.

Bu ölümlük hem politik hem de pratik anlamda bir öncüllük niteliğindedir. Elde edilen siyasi ve yasal kazanımlar, tutarlı ve kararlı bir direniş politikası, nitelik ve nicelik olarak bir direniş politikasına yeterli bir temali vb. nedenlerle PKK direnişçiliğinin öncüllüğü giderik daha belirginleşiyor.

Bunun en somut kanıtı ise 9 Şubat Direniş ve kazanımlarıdır. Bilindiği gibi Ocak-Şubat 88 cezaevlerinde genel bir eylemlilik yaşanmış, devletin tek tip elbiseyi giydirmek amacıyla harekete geçtiği ve kimi hakların gaspedildiği bir dönemde. Bu saldırıya birçok cezaevi, direnişlere karşılık vermiş ve süresiz açık grevine başlamıştı. Tam da bu dönemde Diyarbakır direnişin ön plana fırlaması ve devlete açıkça geri adım attırması. PKK'nın cezaevlerinde oynadığı öngörülü özellikle 9 Şubat Direniş ve kazanımları yerleşik pekişmiş, iç ve dış kamuoyuna mal olmuştur.

9 Şubat Direniş siyasi ve sosyal kazanımları da dev boyutta bir eylemdir. Devlet ilk defa Cumhurbaşkanı, Başbakanı ve Bakanları düzeyinde PKK'yı direkt olarak muhatap alması, Kürte konusunu serbest bırakarak siyasi olarak görülmüş boyutta bir geri çekilmeyle gerçekleşmiştir. Her ne kadar bunda, TC'nin ABD emperyalizminin de dayatmalarıyla uzun erimli olarak Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini aptırmak ve ezme politikasını rölö olma da, TC tarihinde ilk defa resmi inkarcı politikasını bir direniş sonucunda terk ediyordu. Demagogi açıklamaları ve birtakım "insan" nedenleri yüzünden yapıldığını beliren sapırcı demerçer, olayın siyasi boyutunu gözlemliyordu. İç ve dış kamuoyunda olgu, gerçek boyutları elde alınarak büyük yankılar uyandırıyor.

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi açısından önemli bir kilometre taşı niteliğindeki olan 9 Şubat Direniş, cezaevleri açısından da yasal kazanımların en büyük boyutta gerçekleştiği bir eylem

durumundaydı. Eylemin kazanımları kısa zamanda diğer cezaevlerine de sıçramış ve bu özelliğiyle öncü ve örnek olmuştun. En önemli özelliği ise devletin yine ilk defa cezaevleri politikasından vazgeçtiğini, yeni tüzük oluşturulacağını, tek tipin kaldırılacağını, yaşamsal bazı hakların tanınarak kimliyleştirmeye gidileceğini ilan etmesiydi. Daha önce de direnişler sonucunda birçok haklar elde edilmiş, ilerlemeler sağlanmıştı, ama hiçbirinin devletin en üst makamları tarafından güvence verilerek zorunda bırakılmamıştı. Nitekim bu durum devletin içinde birtakım rahatsızlıkları ya da açmış, bazı çevreler rahatsızlıklarını dile getirmişti, bazıları ise bu hakların diğer cezaevlerine de tanınması gerektiği konusunda tartışmalar çıkarmışlardı.

Böylelikle cezaevi direnişlerinin siyasi boyutları ilk defa açıkça gözler önüne seriliyordu. Reformist, uzlaşmacı anlayışların sürükli olarak yadsımayış ve saklamaya çalışılması bu yönü, devrim mücadelesi veren bir partinin yuva gücünün en zor koşullarda bile nasıl davranması gerektiği, siyasi kimliğinin ne demek olduğu, devaya bağlılığın hangi yöntemlerle korunacağı bir kez daha ama bu kez resmi ağzından dünyaya ilan ettileriyordu.

Ama düşman da bunun bilincindedeydi. 9 Şubat Direniş ve sonucunun nelei olacağını çok iyi biliyordu. Bu nedenle, Başbakan'ın yaptığı gafı telafi etmek, verimlemede kaldığı hakları geri almak, kazanımların diğer cezaevlerine ve topluma sıçramasını engellemek amacıyla bir diz önlendi amaşya başladı. Bu önlentiler, uzun dönemli bir hazırlık, plan ve program çerçevesinde yürütüldü. Türkiye ve Kürdistan'ı kapsayarak geniş çaplı bir sindirme hareketi başlandı.

Hazirliklar 9 Şubat'tan hemen sonra başladı. Bir diz operasyonu, tutuklama ile birlikte 1 Ağustos Genelgesi'nde doruğa ulaşarak Ekim eylemiyle ilgiliydi.

Bu hazirlikların başında PKK'yi teşhir ve tecrit etmek, ittifaklarını kırarak koparmak ve böylece yalnızlaştırarak ezilebilmek vardı. Çünkü devlet PKK'nın Kürdistan ve Türkiye'deki, gerek dışarda ve gerekse cezaevlerindeki öncü konumunun farkındaydı. İlk olarak başında PKK direkt olarak hedef gösterilmesiyle "Cezaevlerindeki PKK sorunu", "PKK'lılar bir yerde toplanacak" vb. başlıklar altında, cezaevlerinde direnişlere neden olan, sürükli olarak bazı talepleri ileri süren ve onların deyimiyle, "rahat durmayan" gücün PKK olduğu ideniyordu. Böylelikle kamuoyunda PKK'ye ve onun şahsında cezaevlerine yapıpatacık saldırılarının meşru zemini yaratılmaya çalışırken, kimsenin PKK'yle ittifak yapmaması, ona yaşamaması da iltih etmiş oluyordu. Egemen sınıfların bir yitirdiği uluslararası politikasından değişik bir görünümlü ile karşı karşıya bulunuyorlardı. Önce hedefi yalnızlaştırılacak, küçültülecek, ancak ondan sonra saldırısı gerçekleştirilecek. Uzun uzun düşünüldükten sonra planları yapıldı.

Bu hazirlikları cezaevleri açısından somut formasyonu ise 1 Ağustos Genelgesi ile ortaya çıktı. Genelge, nice fedakarlıklar, işkençeler, baskılar ve şehitler sonucunda elde edilen tüm kazanımların bir çirpide yoku ediyor, siyasi kimliği görmezden gelecek uygulamaları hedefliyordu. 12 Eylül'den sonra vahşet boyutlarına ula-

şabilen baskı ve işkençelerle dayatılan kişisizlik, ajanlık, usaklık ve korkaklık onlara şehidin kanıyla kırılabılmış, Kürdistan'da bir dönem, Türkiye'de ise hala devam eden bir süreçte toplumdaki tek muhalefet ve direniş odası olmuştu. 1 Ağustos Genelgesi bu muhalefet ve direniş odasını dağıtmayı, böylelikle, yavaş yavaş belirli kırıldamlar içine girer toplumu yeniden aynı cendere içine çekmeyi hedefliyordu. Cezaevleri devrimci onurun koruyucuları, siyasi düşüncülerin dile getirilebildiği ve yayılabildiği bir alan konumundaydı. 1 Ağustos Genelgesi, birakılm devrimci onuru, insan onurunu onurunu ayakta tutmayı, siyasi düşüncülerin iltiletilmesi ve cezaevinde insanların bu düşünceleri eğitimlerini engelleyemeyi hedef-

Hareketi"ydi. Son dönemlerde daha da güçlenen en kararlı demokratik aile hareketi, cezaevlerinde gelişen direnişlerle birlikte hareket etmesi, cezaevi direnişlerine çok büyük destekler sunarken, devletin uygulamalarını teşhir etmekte ve gerçek yüzünü ortaya çıkarmakta büyük başarılar kazanmıştı.

Cezaevlerinde insanca yaşam koşulları oluşturmak ve içerdeki yakınlara destek amacıyla bir araya gelme, ama tüm demokratik kitle hareketlerinde olduğu gibi, giderek siyasi bir nitelik kazanarak sisteme karşı yükselen bir muhalefet odası haline gelen ve Partiyeye bağlı hareketlenen aile hareketi bugün siyasi gündemimizde önemli bir yanını meydana getirmektedir. Devletin tüm bu gelişmeleri görmemesi olası değildi. PKK'nin

Diyarbakır'dan Eskişehir Cezaevine sürgün edilen bir grup PKK'lı savaş esiri

liderleri, devrimce olan insanın karartılmadığı, devrimcilerin ülkesine halkına olan bağlılığın kırılmadığı, hem de bunların en koyu baskı ortamlarında yapıldığı ve toplumun umut kaynağı haline gelinen bir alan durumundaydı. 1 Ağustos Genelgesi geleceğe, devrimce, insana güven duymaya; çevresine durmadan karamsarlık, yalınlık mikrobunu yayıyor; değil ülkesi, halkı için ölüme girmek, kendi kendine bile ihanet eden bir "insan tipi" yaratmayı hedefliyordu.

Bunları daha da uzatmak mümkün, fakat gerekli değildi; çünkü 12 Eylül faşizminin yaratmak istediği toplum ve insan tipi biliniyordu. 1 Ağustos Genelgesi de bu politikaların dışında ele alınamaz; aynı politika ve anlayışın bir ürününden başka bir şey değildi. Bu politikaların hedefleri ise daha önce de yazıldı, çizildi, sahnelendi ve anlatıldı.

1 Ağustos Genelgesi ile cezaevlerine girdirilmek istenen dizi gömleğinin bir benzeri de toplumun duyarlı kesimleri için hazırlanmıştı. Türkiye ve Kürdistan'daki ilerici, demokrat, yurtsever ve devrimcileri yitirmek, toplumdaki filizlenen direniş kıvcımlarını yagnına döndürmeden söndürmek amacı güdüldüyordu. Bunun yanısıra son dönemlerde oluşan yeni bir durum sözkonusuydu. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi dağıldıran ovalara ve şehirlerle yayılmaya başlamıştı. Partizim ve onun öncülüğündeki Cephe örgütlenmelerinde ovalara, köylere ve şehirlere yaygınlaşarak; toplumun çeşitli kesimleri tarafından toparlamaya başlıyordu. Sömürgeci-faşist ordular ve çetelerine dağıldıran vurulan darbeleri yanısıra, şehirlerde de eylemler geliyordu. Proletarya partisinin ve öncü örgütünden yoksun olduğu için, devrimci onuru korunabilirdi en önemli merkez olan cezaevleri, ilerici ve demokrat niteliğinde olan insanları harekete geçirebiliyordu.

Sömürgeci-faşist TC'nin bir diğer hedefi ise, diğer hedeflerle birlikte ve içine olmak üzere "Aile

vinde bulunan tutuksızların tümü için eyleme geçebilen bir ilişki türü yaratılması. Dağıtımak istenen, koparılmak istenen baş buydu.

Bu yönde daha önce de tutuklamların olmuştun. Fakat özellikle 9 Şubat'tan sonra aile hareketine yönelik baskılar hız vermişti. Bunun ilk örneği Diyarbakır'da bayram akışı örgütleri arasında yapılan provokasyondur. Gittikçe daha sıkı kurulan ilişkiler ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin ilkel boyutta gelişmesi ve yükselmesi nedeniyle her görüşe daha fazla insan geliyordu. Görüşçülere gözdağı vermek, bir kısmını tutuklamak, hem ilişkili, hem de aile örgütlenmesini yayılatmak için kapı önünde saatlerce bekletildikten sonra, coplanmış, hayvanca esatılmış, ardından çok sayıda insan tutuklanmıştır. Yine diğer şehirlerde de benzer uygulamalar gündeme getirilmiş, tutuklamlara hız verilmiş, cezaevi sevk ve sürgünleriyle aileler parçalanmaya, dağıtılmaya çalışılmıştı.

Bu arada operasyon çemberi yeniden cezaevine döndü. 1 Ağustos Genelgesi'nin yürürlüğe konmadığı ama bunun hazirlikları son hızla yürütüldüğü aylarda, özellikle PKK'nın yoğun olarak bulunduğu cezaevlerine yönelik ve çeşitli hak gasplarına girişildi. TC baskı, sindirme politikasını bıkmadan usanmadan belirli aralıklarla gündeme getiriyordu. Bu yüzden Ocak-Şubat eylemiyle ilgili üzerinde daha birkaç ay geçmeden Mayıs ayında Diyarbakır'a saldırılmıştı.

TC, sürgün yapmak ve bazı hakları kısıtlamak istemiy, ama eyleme geçilince istediklerini yapamıyştı. Aynı şekilde, Haziran ayından itibaren, devletin cezaevlerine de saldırması, oralarda da aynı karamsarlık karşısına kısıtlamak istediği hakların yanısıra yeni haklar vermek zorunda kalmıştı.

Bu saldırılar gerekçe daha sonra gerçekleştirileceği genel saldırının birer provas, on hazirliği niteliğindedir. Bu şekilde savaş tutuslarına rahat vermeye, hiç olmazsa bir süre silası çalmalarını aksatmak, hem de gelecekte yapacağı saldırılara on hazirlik olarak tutusları yoklamak, onların güçlerini, karamsarlıklarını anamak istiyordu. Karşılaştıkları yapılan bu saldırıların bir de, savaş tutuslarının sağlığını bozarak yavaş yavaş öldürmek ve gücünü düşürmekti. Bu nedenle TC, cezaevlerinde, özellikle de PKK'lilerin yoğun bulunduğu cezaevlerinde sürekli olarak verdikleri önce "namus" sözleriyle arındırdı ve kısa bir süre önce tandoğı hakları kısıtlama yoluna gitmişti.

Bu süre içinde başvurduğu bir diğer yöntem de, sürgün politikasıydı. İlk olarak bunlar Diyarbakır'da başladı, ardından diğer cezaevlerinde de devam ettirdi. Daha 9 Şubat eylemi içindeyken, bir grup savaş esiri Bursa'ya sürgün edildi. Bunu ise sevk adı altında yapıyor-du. Mahkemeleri bitirenler sevk işlemlerini halindeyken, gerekçe sürgün ettiği halde buna değişik bir görünüm veriyordu.

Ardından diğer sürgün olayları gerçekleştirildi. Urfa, Antep, daha sonra Aydın, Çeyhan ve Eskişehir sürgünleri gündeme geldi. TC eskiden oldukça biçimde sürgünlere hız vermişti. Bu politikanın ise amacı belliydi: Cezaevlerindeki örgütüllüğü dağıtmak, toplanmayı engellemek.

Son zamanlarda cezaevleri, kitlesele karşı direnişin gösterebildiği, insanın, siyasi bilincin ve bilginlerinin gerçekleştirildiği alan haline gelmişti. Geçmişte cezaevleri sömürgeci karşı tek direniş

odasıydı. Çatışma bu anlamda çok derin, keskin ve ölümcül önemdeydi. Cezaevlerinde bir avuç insanın direnişi, koskoca bir halkın varlık-yokluk sorununa bütünselliği. Siyasi anlamda bir önderlik sözkonusuydu. Tarihsele önderdeki bu dönem arduından, elde edilen kazanımlar çok yönüldü. Sosyal kazanımların yanısıra, politik, pratik anlamda da insanlar, deneyim kazanmıştı, düşmanın amaç, araç ve yöntemlerini çok iyi tanınıyorlardı. Yeni dönemde Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi güçlenmiş, mücadele ülkeye taşırılmış, siyasi ve filli önderlik, doğrudan dışarıya geçmişti. Cezaevleri kincil plana dönüştürülmüş, direniş odası niteliğini yitirmemiş, onemli sürdürerek, mücadeleye destek konumuna devam ettirmişti.

Yeni dönem içinde, geçmiş direniş sonucunda elde edilen deneyim ve sosyal kazanımların taşınması, boyutlanarak güçlenen ve kitleleşen Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin cezaevlerine etkileri vb. nedenlerle, cezaevleri yeni bir görünüm kazanmaya başlamıştı. Cezaevi direnişleri kitleleşmiş, direnişin örgütüllüğü okullara döndürülmüştü. Direnişler tüm cezaevi kitleleriyle yayılıyor, on aradan sempatisiz yan taraflarından kadro ve yöneticilerine kadar herkes bu eylemlere katılıyor ve kararlı bir biçimde sonuçlandırılıyor.

Cezaevlerinin kitlesele boyutları eylemleri yaşamayı ve arkasından yeni görünümü TC'de fark ediliyordu. Son dönemlerde uygulamaya başladığı sürgün politikasının temelinde bu örgütüllük ve kitleleştiği dağıtmak yatıyordu. On plana kımsın, önder konumunu insanları çeşitli cezaevlerine dağıtarak kitleden koparmayı, mevcut örgütlenmeleri dağıtmayı, böylece direnişleri zaafa uğratarak sürdürmeyi amaçlıyordu.

Kısa süreler içinde son derece yoğun sürgünlerin bir başka anlamı olamazdı. Yukarıda sayılan sürgünlerin yanısıra Ekim eylemiyle öncesi ve içinde de yeni sürgünler gerçekleştirilmişti. Bursa, Eskişehir, Metris cezaevleri de bunlardan payını almıştı. Devlet önceleri, direnişin yoğun olduğu cezaevlerinde tecrit etme, direnişleri belli merkezlerde toplama politikası uygularken, direnişlerin yaygınlaşması nedeniyle bundan vazgeçmiş, bu kez dağıtmaya başlamıştı.

Ama sürgünler ve cezaevlerindeki bu kefi uygulamaları gerçekleştirirken, kendine bazı gerekçeler arıyor ve haklılık zemini yaratmaya çalışıyordu. Bu yüzden tünel kazma, firar vb. gerekçeleri kullanarak sürgünler yapmaya ve tutuslara işkençeye yapmaya başladı. Gerekçe olarak eylemlere yükselen direniş ve örgütüllüğü hedefleyen, bu nedenle işkençeye yönelen TC, tünelleri gerekçe yaparak kamuoyunda kendini haklı kırmak için yollarını arıyordu. Tekelci basın, vahset boyutlarına ulaşan işkençeleri haklı kırmak için üç suç kalemiyle kanıksayarak açıkla karalama kampanyası yürütüyordu, hayali haberler üretti, devrimcileri umca gibi göstermeye çalışıyordu.

Aydın'da tüneller bahanesiyle cezaevine asiler sokulmuş, PKK'lıların koğuşu basılarak bayılıncaya kadar dövülmüşler, sonra da sürüklenerek hücreye konulmuşlardı. Bursa'da tüneller bir başka koğuşta kıstığı halde PKK'lı savaş esirlerinin bulunduğu koğuş önce basılmış, öldürülmüş ve işkençenin ardından onlara kişi Çanakkale'ye sürgüne yollanmıştı.

Diyarbakır'daki ise vahşet boyutlarına ulaşıyordu. Tüneller bahane ederek, teptit ettikleri önder konumlu kişiler sürgüne gönder-

mek istemi, bu arada yüzlerce PKK'lı savaş tutsağının komaya sokulması kadar dövmüş, paramparça olmuş gıysılar, kına bulaşmış bedenleriyle öylece Eskişehir'e sürgüne götürülmüş.

Böylece cezaevi örgütüllüğü hedeflenirken, uzun zamandır yapılamadığı fiziki işkençeye de gündeme getirilmiş, savaş esirlerini böylece ezmeye çalışmış.

Yukarıda 9 Şubat Direnişi ve kazanımların ardından, devletin yapmış olduğu hazırlıkları, uygulamış olduğu yöntemleri açıklama çağıydı. Bunlar yapacağı genel bir saldırının, cezaevlerinde kazanımların bir çırpıda yok edilmesini hazırlıyordu. Bu nedenle yoğun baskı, tutuklama ve operasyonlarla birlikte onun ucu PKK'ye dönmek olmasa üzere genel cezaevlerini hedefleyen 1 Ağustos Genelgesi dayatılmıştı.

Genelge, Ağustos'ta çıktığı halde uygulamaya konulmaması, referandum altlatıcısının tehlikeye düşebileceği, teşhir olacağı endişesiyle ertelenmiş, ancak referandumdan hemen sonra uygulamaya konulmuştu.

1 Ağustos Genelgesi'nin anlamını ve yaratabileceği sonuçları sömürgeciler de biliyordu. Bu nedenle genelge aynı anda ve her yerde uygulamaya konulmadı. Parça parça belli alanlara yönelik, daha sonra diğer alanlara geçildi. İlk anda ise gücümüzün yoğun olduğu cezaevlerinin üzerine gidilmedi, erken bir patlama ve direnişin başlaması ardından bunun diğer cezaevlerine taşınması olası gözönüne alınarak, gücümüzün daha az olduğu belli cezaevlerinde uygulamaya başlandı. İlk uygulama Antep ve Bursa'da başlatıldı. Ardından Eskişehir ve Diyarbakır devreye sokuldu.

SÖMÜRGEÇİ FAŞİZMİN SALDIRILARINA VE 1 AĞUSTOS GENELGESİNE KARŞI TAVİR

1 Ağustos Genelgesi'nin anlamı ve önemi savaş esirleri tarafından bilinliyordu. Genelgenin amaçları, yaratmak istediği koşullar daha kamuyuna açıkladığı andan itibaren kavranmış, nasıl bir tavrı konması gerektiği üzerinde düşünce birliği oluşmuştu. Bu konuda geçmiş dönemlerin kazandırdığı deneyim, tutsaklara çok büyük kolaylıklar sağlıyordu.

Bu yüzden 1 Ağustos Genelgesi cezaevlerine ulaşıp, tutsaklara duyurulduğu gündün itibaren hemen bütün cezaevleri, 1 Ağustos Genelgesi'ne karşı tavrı koyacaklarını, eylemlere gideceklerini açıkladılar. İlanlar vb. yoluyla kamuyona yaptıkları açıklamalarda, bu konuda kararlı olduklarını bildirdiler.

Yukarıda belirtildiği gibi, referandum gündemide olduğu için o sıralarda genelge yürürlüğe konmadı. Ve savcılarla bu tutsaklara açıklandı.

Arma genelgenin neden uygulamaya sokulmadığı ve en yakın bir zamanda bunun devreye girebileceği çok iyi biliniyordu. Bu yüzden saldırıya karşılamaya ve geri püskürtmek üzere çeşitli düzeylerde hazırlıklar yapılmaya başlandı.

1 Ağustos Genelgesi'nin ne anlama geldiği ve neyi amaçladığı kitlelerce anlaşıldı, kendilerini devletin bu saldırılarına karşı hazırlamaları istendi. Çeşitli düzeylerde yapılan toplantı, konuşma ve sohbetlerde yeni bir eylem döneminin başlatılabileceği anlatıldı.

Cezaevleri kendi içlerinde böylece bir hazırda geçerken, cezaevleri arasında da belli bir koordinasyon yaratmaya çalıştılar.

Uzun zamandan beri cezaevleri arasında bir ilişki ağı kurulması

devletin genel saldırılarına karşı genel bir direnişin oluşturulması gerekiyordu. Gerçi zaman zaman destek eylemleri yapıyorlardı, ama bunlar kıldandığı ve her cezaevinin kendi inisiyatifinde doğrultusunda geliyordu. Oysa belli bir program ve tutkuz çerçevesinde tüm demokratik, devrimci güçleri toplayacak, hareketle geçirebilecek bir koordinasyona gereksinim vardı. Geleceği açıkça belli olan genel saldırı, ancak böylece bir örgütlenmeyle karşılanabilir, gereken cevap verilebilir. Geçmişte tek tek cezaevlerinin devrim mücadelesinde içindeki yer ve konumu da artık inkar edilemeyecek bir şekilde gözler önüne serilmişken, örgütsüzlük tek başınalık, bölünmüşlük ve ilişkisizlikten kalmak edilemeyeceği açıktı.

Bu nedenlerle, cezaevleri arasında koordineli sağlamak için girişimler başlandı. Zamanında bir eylemin konuşulabilmesi için belli ilkeler tespit edildi. Siyasal tutukluların bulunduğu hemen hemen tüm cezaevlerinde bu ilkeler tartışıldı.

Fakat koordine tam olarak başlanmadı. Zamanında bir eylem gerçekleştirilemedi. Her cezaevi kendi özgül koşulları içinde hareket edince eyleme başladı ve bitirdi. Direnişlerin aynı zaman dilimi —Ekim-Kasım— içinde anlamı, gerçekte devletin aynı dönemde saldırısından kaynaklanıyordu.

1 Ağustos Genelgesi önce Antep, ardından Bursa'ya uygulandı. Bursa'da tünel gerekeceği bahane edilerek tüm hakları ellerinden alındı. Bunun üzerine başlangıçta açık grevi, hakların verilinceye kadar söz alınırsa üzerine sona erdi. Fakat verilen sözde durulmadı, 1 Ağustos Genelgesi'nin dayatması üzerine tutsaklar yeniden süresiz açık grevi eylemine başladılar.

Bursa'da Eskişehir, Nazilli, Diyarbakır, Ceyhan, Adana, İstanbul, Bayrampaşa, Amasya takip etti. Desteklemek amacıyla ise Çanakkale, Buca, Ergani, Malatya, Antep, Erzurum, Maraş, Kayseri, Mudpınar, Bandırma, Haymana, Ankara Kapalı ve Ankara Mamak cezaevleri eyleme geçtiler.

2000'i aşkın insan siyasal, sosyal haklarını korumak ve desteklemek amacıyla eyleme geçiyordu. Dünya tarihinde ender görülen bir cezaevi direnişi, Türkiye'nin özgül koşulları içinde hayat buluyor, kendisiyle birlikte toplumun tüm duyarlı kesimlerini harekete geçiriyordu.

Eylemlerin uzaması üzerine, 1 Ağustos Genelgesi ile yaratılmak istenen cezaevi koşullarının kabul etmemesiyle ve mutlak geri püskürtme gerekliliği, siyasal olarak geri adım atmanın ne anlama geldiğini bilinci içinde olan tutsaklar peşpeşe ölmek oluncu gireceklerini açıkladılar.

Tam da bu aşamada, Kürdistan'da Türkiye devrim mücadelesinde PKK'nın oynadığı rol bir kez daha gözler önüne serildi. 1 Ağustos Genelgesi'nin siyasal olarak ne anlama geldiğini yeterince anlamayan, bir mevzi savasa olarak çatışmayı kaybetmenin ne tür olumsuz sonuçlara yol açacağını kestiremeyen siyasi gruplar, kesin çatışma anında yüz-geri ettiler. Çatışma alanını terk ettiler. Kimi eylem kırıcılığı yaptı, kimi savasa sonuna kadar yürütülmesi gerektiğini kavrayamayarak daha riskli eylem biçimlerine girmekten kaçındılar.

Yaratıcılık olumsuzluklar doğulmadık savaş alanını terketmek, çatışmadan kaçınmak, taktik anlamda da olsa bir yeniliden başka bir şey değildi. Böylece bir sonuçtan kaçınmak, çatışmayı kazanmak ve devletin saldırısını püskürtmek için daha ağır eylem

biçimleri gerekebilirdi ve bu olası-lık kendini dayatmaktaydı.

Açık grevleri sürüyor, eylem uyuşur, devlet ise insanı hakları vermek için inatla direnliyordu. Kendi bedenlerini öne sürmekten başka silahlı olmaları uysaklar, canlarını ortaya koymaktan çekinmezlerdi, çekinmediler.

Basinda açıklanan ve sonuçlanmadığı takdirde açıklanacak olan ölüm oluncu gireceklerin ezici çoğunluğunun PKK'lı savaş esirlerinden oluşması, bir gerçeğin dile getirilmesinden başka bir şey değildi. Bu gerçeğe devrime, halka, ülkeye bağlılığın, siyasal koşulları doğru değerlendirmenin, savası sürdürmede sonuna kadar kararlılığın ölümlüğü bir yer ve zamanda PKK faktörü geçirdi. Devrim ölümlük etmenin bilinci ve sorumluluğunu üstüne alan bir gücün nasıl davranması gerektiği geçirdi.

Bir diğer gerçek ise, devlette PKK'nın karşı karşıya gelmiş olmasıdır. Reformist, küçük-burjuva grupların eylem kırıcı tavırlarının ardından, hemen hemen tüm cezaevlerinde PKK'lı savaş esirlerinin ölümlük etmesi, savası PKK ile devlet arasında geçtiğini ortaya koymaktadı. En küçük kazanımın bile karla bedelinin ödendiği koşullarda, bu bedeli ödemekten kaçınmak, peşinen yenilgiyi kabul etmekti. TC'nin tarihi ve PKK'nın kısa ama onurlu geçmişi bu gerçeği dile getiren derslerle doludur.

İşte bu nedenlerle PKK'lı savaş esirleri önderliğinde cezaevleri, ölüm oruçlarına gideceklerini açıkladılar ve eylemlerini sonuna dek kararlılıkla sürdürdüler.

Cezaevlerinde peşpeşe açık grevlerin başlaması ile birlikte, ailelere de harekete geçti. İnsanca yaşam koşullarının sağlanması, baskı ve işkençenin sona erdirilmesi ve başlangıç açık grevlerine destek verilmesi amacıyla aileler bir dizi eyleme bindürüldü.

Diyarbakır, Ankara, İstanbul, Adana, Eskişehir, Nazilli, İzmir ve daha birçok ilde açık grevi, gösteri ve protesto yürüyüşü, oturma grevleri yapıldı, dilekçeler verildi, telgraflar çekerek yetkililere başvuruldu.

Ankara'da gerçekleştirilen "Meclis baskını" eylemi, İstanbul'da bir ananın tüm baskı ve işkençe uygulamalarını teşhir edip devletin gözüne bir tokat carparcasına gerçekleştirildi kendini yakma eylemi, fedakarlığın, kararlılığın doruğa ulaştığı, genç insanların bile dayanmadığı bir süre, 31 gün açık grevini sürdüren yapıları anarın başını çektiği Diyarbakır eylemi, yürüyüşler, protestolar... Tüm bu eylemler Ekim eylemiyle ilgiliydi yer aldılar ve devlete atılan geri adımda büyük pay sahibi oldular.

Aile hareketinin önem ve gücünü kavramış olan TC, daha önce başlatıldığı baskı, yıldırma, tutuklama ve dağıtma operasyonlarına hız verdi. Onlarca tutsak yakını ana, baba, kardeş, oğul tutuklandı, işkençe görüldü. Coplandı, hareket edildi, yerlerde süründürüldü.

Sömürgeci TC, vahşi-barbar yüzünü bir kez daha göstererek, aile hareketini ezmeye çalıştı. Fakat başaramadı. Aile eylemleri, Ekim eylemiyle birlikte boyuna genişletilecek, artarak sürdü.

Cezaevi direnişleri ve aile hareketinin eylemlerinin başlamasıyla birlikte demokratik güçler de harekete geçti.

Neredeyse tüm Türkiye ve Kürdistan'ı kapsayan bir genişletilebilirlik, yurtseverlik, demokratlar ve devrimciler çeşitli düzey ve biçimlerde eylemler yaptılar. Basında verilen ilanlar ve demerçer biçiminde başlangıç destek, dilekçe açık grevi, boykot, yemek

protestosu, gösteri, yürüyüş, kor-san gösteri, bombalı pankart vb. eylemlere döndü.

İstanbul, İzmir, Adana, Diyarbakır, Elazığ, Antep, Bursa, Antalya, Mersin, Tunceli, Tekirdağ, Samsun, Trabzon, Edirne, Konya, Üşak, Erzurum, Sivas, Gebze, Ordu, İzmit ve daha birçok il ve ilçelerde öğrenciler, siyasi partiler, demokratik kuruluşlar, sendikalar, dernekler, aydınlar, sanatçılar ve tek tek her meslekten insan, birbirleriyle çeşitli biçimlerde dayanışma için gerek eylemlere geçtiler. Gazete sayfalarını dolduran boyutlarda verilen destek ilanları, yıllardır suskunlaştıran, özlem ve talepleri bastırılan toplumun haykırışı özelliği kazandı. Kendi öz talepleri için bile harekete geçmeyen, örgütlenemeyen, seslerini çıkaramayan toplumsal kesimler, cezaevleri için harekete geçtiler, eylemlere bundular. Örneğin; öğrenciler üzerindeki baskı ve işkençiler için bile doğrudan eylem koymazken, Ekim eylemiyle ilgili filli olarak katıldılar ve eylemlilik içinde yerlerini aldılar. Nasil ki devlet, cezaevleri ölümlüğüne tüm bir toplum hedef almışsa, toplum da, cezaevleri direnişine destek vermek kendi özlem ve taleplerini dile getirmişti.

Cezaevi direnişlerine verilen bir diğer destek güç ise, yurtdışında verilen uluslararası destekti. Bilinen kadaryla Almanya, Fransa, İngiltere, İsveç ve İsviçre'de yapılan eylemlerle, Türkiye cezaevleri sorunu ve devletin genel saldırısı tüm dünyaya duyuruldu. PKK'nın büyük bir örgütüllüğün bulunduğu yurtdışı adana, Parti bize vermiş olduğu aktif destekle, bu eylemleri doğrudan doğruya düzenleyerek harekete geçirmişti.

Ekim eylemiyle ilgili oluşturan cezaevleri direnişleri, aile hareketi eylemleri, demokratik güçlerin verdiği destek eylemleri, yurtdışı eylemleri özdüğü gibi eylemler ve birlikte devletin genel saldırısına karşı çıkmış. Tüm toplum duyarlı kesimlerini harekete geçirdiği bu eylemler sürekli birleyici gücü ise cezaevi direnişleriydi. Aile hareketinin ikinci planında çok önemli bir rol oynadığı Ekim eylemiyle, cezaevlerinin toplumsal muhalefeti harekete geçirici rolünü ortaya çıkaran bir süreç olmuştur.

Bu süreçte yer alan basınının rolünü de ortaya koyacak gerekçiyor. Sömürgeci-faşist devletin sürüklenilgi savunana, onun destekleri ve sözcüleri durumunda olan basın, Türkiye politik gruplarının genel duruşundan ayrı olarak düşünülmemeli. Emgen tekeli sınıf içinde yer alan politik grup ve çıkar çevrelerine göre şekillenene basın Ekim eylemiyle birlikte bakiş açtı, her olaya yaklaştığı biçimde olmuştur.

Eylemler başlarında tümüyle gözmezdene gelinip haber konusu bile yapılmazken, eylemlerin giderek yayılması, açık grevlerin tehlike boyutlarına ulaşması, desteklerin çoğaltılması üzerine basın iki farklı tavır içinde girmişti. Cumhuriyet gazetesi tarafından temsil edilen bir kısım, kitlelere karşı yapılan muhalefet ilanları içinde direnişleri sınırlı bir destek vererek ilanları yayınlıyıp, son gelişmeleri yansıtırken, büyük çoğunluk korkuncu bir alçaklık eylemleri gözmezdene gelmeye devam etmiş, zaman zaman ise carptıcı, sapırcı, demagogik yalanlara başvurmuştu.

Basının bu kesimi cezaevlerindeki direnişleri tecrit etmiş, kamuyuna desteğinden yoksun bırakmak için demagogik yazılarla basın örgütleri tarafından yapıldığını, insan hak istemlerini arında devreye kabul edilemeyecek, siyasal

taleplerini olduğunu yansıtmaya çalıştı. Açıkça direnişin karşısında tavır koydu. Faşist düşünce anlayışıyla hareket eden devrimciler olan kılını kustu.

Basının Ekim eylemiyle ilgili sürede oyundığı rollerden biri de, özellikle PKK'ye karşı ortaya çıktı. İlk önce PKK hedef gösterilerce cezaevlerinin tümü için girişilecek saldırıların zemini yaratmaya çalışıldıkça, daha sonra, eylemlerin peşin devlet ile PKK'nın karşı karşıya kalması ve direnişin bir bütün olarak PKK'nın ölümlük etmesi üzerine, PKK'nın ölümlüğüne gizlemek amacıyla yayınlar yapılmaya başladı. Hürriyet'in sürmeşnet için puntolarla yayınlandı, TİKKO'nun cezaevlerini örgütlediği şeklinde haberler buna en güzel örnekti.

Basının bir kesiminin sunduğu bu sınırlı desteğin en önemli nedenlerinden birisi ise, eylemin ulaştığı dev boyuttu. Eylem ilerledikçe direnişin kapsamı, etkisi, boyutları da büyümüş, tüm toplum için alacak bir kapasiteye ulaşmıştı. Diğer yandan, toplumsal destek eylemleri, eylemin uyuşmasıyla birlikte yayılma ve daha fazla genişleme potansiyelini bağında taşıyor olmasa, devletin, basının konu üzerine daha dikkatle eğilmesiyle yal açmıştı.

Yukarıda değinilen bu genel ortam ve koşulların birleyiciliği altındaki örgütüllüğe Eskişehir Özel Tıp'e sürecin nasıl yaşandığını, değerdendirizminiz bu bölümünde yer verelim.

EKİŞEHRİ ÖZÜLÜ SÜRECİ

1) Özgüllüğümüzde son SAG (Suresiz Açık Grev) eylemi öncesi durum neydi? Bu son eylemi zorunlu kılan gelişmelerin ve sürecin daha iyi kavranabilmesi için Eskişehir Özel Tıp (EÖT) gereğince ve bu zeminde verilen mücadeleciler kısaca değinmek yararlı olacaktır.

Genel olarak özel tıp'in konumu bilinmiyor. Seçilmiş tutsağın kendi—doğru—kurdugu bağ ve çevresinden tümüyle koparılıp, insanı-sosyal-siyasi vb. tüm ilişkilerinden tecrit edilecek kılacakları bu kamplarda, tutsağa özel imha-biştirme uygulamalarıyla teslimiyet ve ihneti dayatılacak; tutsakların topluma yönelik olarak siyasal kimlik ve kişilik yok edilecek, başta esir devrimciler olmak üzere, devrimci-demokrat tüm kesimlerin ezilecek hareketi, sessiz yığınlar haline getirilmesi gerekecektir. Böylece kurulmaya çalışan zincirin, boyasına önemli olan bu halkasından ayrı olan bu amaçlı uygulamaları da, yükselen Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi ve Türkiye devrimci-demokratik hareketinin önemli darbeleri ezilmesi sağlanmaya çalışılacaktır.

Böyle önemli amaçlar için, ardı ardına açılan bu kamplardan EÖT müstesna bir yer ve konuşma şansı olarak hizmete geçirildi. Düşman PKK'lı, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini, zindan direnişlerini ve halkımızı imhaya yönelik özel hesap ve hedeflerine göre biçim ve özellik almış olan EÖT, tümüyle PKK'lı savaş esirlerinin tikipli özel imhaya uğratılacakları önemli bir toplama merkezi ve düşmanın, elindeki bu rehaneleri sürükledi karşı Partiye, mücadele ve halka karşı kullanacağı esir kampı niteliğindedir. Son yaşananlar bu tespit doğrultusunda bir kez daha göstermiştir.

Belirlenmiş bu konum ve yerine uyularak EÖT'e, çoğunlukla PKK'lı savaş esirleri çeşitli cezaevlerinden, önce peyder pay, sonra da sürgünlere taşındı ve cezaevlerinin açıldığını itibaren de burada, sürükli olarak çeşitli özel

uygulamalara tabi tutulmak suretiyle, ağır yaşam koşulları altında bilinen yasak, kısıtlama ve kuralın cenderesine alınarak bitirilmek istendiler.

Buna karşılık, bu zindan, PKK'lı savaş esirleri öcülüğünde oluşan direnişin kitlelerini, daha ilk günlerde TTE (Tek tip elbise)'nin atılmasıyla başlayan, durum ve gerekleri göre çeşitli biçimler alarak ilerleyen, çeşitli aşamalarda ve her defasında daha ileri sosyal-siyasi vb. kazanımların ve yeni olanaklarla daha istenir yaşam koşullarının elde edilmesini amaçlayan direnişlere sahne oldu. Genel eylemsel kabarmalara denk düşecek tarzda ve bu kabarmalarda etkin bir rolde konulan eylemlerle siyasi arenada verilen mücadeleler içerisinde özgün bir yer edindi. Düşmanın genelde TTE ve diğer tüm yaptırım ve uygulamalarıyla zindan politikasının iflas etmesi ve geliştirilmesinde pay sahibi oldu. Bu alanlarda elde ettiği başarılarla Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişmesine katkı ve onun daha da ilerletilmesi için çağrı yaparken, Türkiye devrimi-demokratik hareketinin kabarp radikalleşmesinin belirleyici doğal odaklarından birisi oldu. Ve Diyarbakır zindanından sonraki en önemli eşi toplama merkezi olmasının yanı sıra, yine PKK zindan direnişçiliğinin Diyarbakır örneğini izleyerek boyutlandı; —başta gelen— bir alan olan EÖT elde edilen tüm bu kazanımların PKK çerçevesinde kaydedilmesi katkılar sağladı.

EÖT gerektigiyle, tamamıyla diğer yönleri bakımından değerlendirilecek olursak, sunları da eklemeliyiz:

Yukarıda belirtilen nitelikteki direnişin yoğunca yaşandığı bir dizi kazanım ve deneyim edinildiği EÖT'nin açıldığında bu yana geçen iki yıla yakın sürede, mücadeleci düşman tarafından yapılan saldırılara sektiyse uğratılmak istendiyse de, önüne dikilen tüm engelleri aşarak geliştirilen mücadeleci sorunları buhranla oranda çözümlendi. Ve cezaevinde devrimci yaşam, sorumlu devrimcilik anlayışı doğrultusunda, günün gereklerine göre ve olanaklar en iyi şekilde kullanılarak örgütlendirildi ilerletildi. Bu bağlamda;

İçte; düşmanın kişileri, hareketleri birbirinden ve özel olarak da PKK'yi diğer hareketlerden ayırtarak uygulamak istediği tecrit amaçlı. Kitlelerin direniş potansiyeli güçlendirildi, yükseltildi. Oluşan direnişin gücüne ilaveyle dayatılan direnişçi tavır kanaksandı ve kendi prestijini yarattı. Hareketler arası ilişkiler, birlik ve örgütlülük için platformlara kavuşturularak resmi ve daha ileri düzeylerde sürdürülürken, cezaevi direniş mücadelesi, anlayış ve çizgisi PKK tavrı, otoritesi ve misyonu taşıdı. Bu misyonun oluşturulmasında ve devrimci yaşamın örgütlenmesinde de hayli mesafe alındı.

Dişta ise bir yandan aileler ve kamuoyuyla sağlanan ilişkilerle cezaevinin tecriti kırılarak aile hareketi oluşturuldu ve geliştirici çalışmalar yapıldı. O yandan özellikle Şubat eylemi sonrasında doğan elverişli ortam ve olanaklardan yararlanarak, genel eylemsel kabarmaları beklemeye durumundan çıkıldı ve organize kabarmalar için cezaevleri arası örgütlülük, eylem ve güç birliği yaratmaya dönük çalışmalara da geçildi.

İşte, temel çizgileriyle tüm bu gelişme, faaliyet ve kazanımlar karşılığında hazımsızlığı depresyon düşman; daha Şubatın hemen sonra Nisan ve Mayıs '88'de cezaevleri genelinde gündeme sokmaya çalıştığı kısıtlama, sürgün vb. uygulamaları genelde yeni bir

saldırının ön koşullarını oluştuyordu.

Haziran 1988'de Adalet Bakanlığı, savcı ve müdürlerin katıldığı toplantının sonuçları, genelde olduğu gibi burada da etkisini gösterdi. Mahiyeti, cezaevlerine nasıl saldırılacağına programını saptamak olan bu toplantı sonrasında Eskişehir Cumhuriyet Savcısı imzalı talimatnameyle hayata geçirilmeye çalışılan tüm gascı yasakçı-kısıtçı uygulamalara karşı 19 Haziran'da eylemsel direniş tavrı boyutlandı.

Eskişehir özüğünde, genelde Şubat eylemliğiyle gelen önemli kazanımların gaspına yönelik düşman girişimlerinin arttırıldığı Haziran'da konulan eylemle kazanımlar korunup ilerletilmiş ve yaşam, elde edilen olanaklarla daha ileri tarzda örgütlenmiş olarak sürdürülmekteydi ki, genelle ilanı, biz tam da bu süreçteyken yapıldı.

Genelinen geldiğni, ancak yürürlüğe koymayacaklarını söylemek üzere STK (Siyasi Tutuklular Komitesi) ile görüşen 1. Müdüre karşı olarak, genelinen yürürlüğe konması yolundaki bir girişime derhal karşı tavrın alınacağı, temsilcimizce açıkça belirtildi.

Ağustos'un sonraki günlerinde, genelleme uygun olarak düzenlenip duvarlara asılan 1. Müdür imzalı talimatnameyle bir yandan burası özüğünde yapılacak saldırı, açılan ilan edilirken, ota yandan esirlerin nabız ölçülüyordu. Bu talimatname, Şubat ve Haziran direnişleriyle kazanımların tümünü geri almayı, koşulları ağırlaştırarak 12 Eylül'ün ilk günlerinde itibaren yoğun baskı, işkermi, vahşetle uygulanılan tüm uygulamaları, dişki medd-i psikolojisi içkence, dişki cezaları ve infaz yakma yöntemleriyle tekrar dayatmayı, açılan hedeflemekteydi.

Genel topyekûn saldırının bir parçası ve cezaevi kazanımlarına yaşamına hazımsızlığı ürünü olan genelinen, özüğünde yansımaları derinleşti talimatnameyle ifadesini bulan söz konusu saldırı programını, düşman genelde öldüğü gibi burada da hemen değil, aşamalı olarak yürürlüğe koymaya çalıştı. Genelgeyi uygulamaya ilkin bildiğni gibi, sayca az esirin bulunduğu alanlarda başlamış ve giderek yayılaştırmıştı. Çünkü düşman, tüm cezaevlerindeki ailelerin takınacağı otel direniş tavrını ve bunların yaratacağı kamuoyu baskısını topluca göşülemeyeceğinden, özellikle dikkate almak zorunda olduğu 25 Eylül referandum öncesinde böyle aleyhte gelişmeleri tek tek parçalarda nötraliz etmek ve hak gasplarıyla diğer tüm uygulamaları azar azar gündeme getirecek, tepkileri nisbeten daha kolay bertaraf etmeyi tasarlamıştı. Bu hesap ve çıkarlarına uygun olarak düşman bu uygulamaları biçimleyici politikasını genelde olduğu gibi burada da böyle hayata geçirmeye çalıştı. Firar ve güvenlik bahaneleriyle yollar ve sık aramalar yaparak denetimi sıkılastırdı, yasak olmayan yayınların verilmesinde zorluk çıkardı ve giderik vermedi; üstü kapalı olarak tevir, radyo yasağı, cezaevleri arası yazışma, açık-kapalı görüşler, yiyecek alımı yasağı koydu. Kapalı görüş süresinde ve blokalarla misafirlikle, sportif-kültürel faaliyetlerin süresini daralttı güç kısıtlamalarına gitmek istedi.

Düşmanın bu şekilde genelgeyi en alt düzeylerde de olsa uygulamaya koyma girişimleri görülmeye ve manevralarına karşılıklı etkisiz kılındı, boşa çıkarıldı. Böylece tarafların karşılıklı ısrarı dayatmaları oluşup süregelen gergin bir denge durumu yaşamaya başlandı. Genelle ilanından 13 Ekim

Ekim Direniş sürecinde, analar, tutuklu eylemleri yalnız bırakmadılar...

saldırısına kadarki taraflararası gerçek ilişkiler sürecinin netliği de bu durum belirlemiş ve ifade etmiştir.

Genelinen ilanıyla birlikte Eskişehir özüğünde gerekli çalışmalar yapıldı. Genelgeye takin olacak tavrı konusunda içte ve dışta çeşitli yoğun hazırlıklara geçildi.

İçte, genelinen ilanıya açılan yeni saldırı süreci, mevcut durum, takin olacak tavrı, bu tavrın ve saldırının aldığı ve alabileceği biçimleri olası gelişmeler değerlendirildi.

Çeşitli düzeylerde olmak üzere, genel eylemlerin alındığı ve belirlenen Parti yaklaşımlarını konduğu, gündemi gereği saldırısı ve alınacak tavrı olan değerlendirme toplantıları düzenlendi. Kitlemiz uzun süre, yeni bir direniş sürecine ve özele de eyleme hazır kılındı.

Ota yandan genelgeyi ve açığı süreci ilişkin görüşlerimiz eğiliminde cezaevi özüğünde takin olacak eylemsel tavrı için önerilmis direnişçi gülere açığı ve bunların ortaktlaşması, cezaevinde uygulanacak otel direniş ve eylem programı olarak şekillenmesine çalışıldı.

Bu arada, direniş güçleri arasında katılanlardan Kurtuluş'un yeni STK önerisini, bizim STK'nın daha istenir bir işleyişe kavuşturulması gerektiği yolundaki düşünce ve yaklaşımlarımız da çakışması ve buna diğer güçlerin de hesap ve düşünceleri doğrultusunda katılmalara açılan ve bir sürdür sürdüren STK'nın yenilenmesi konulu tartışmalar, gündemdeki acil eylemsel durum dolayısıyla, henüz sonuçlandırılmadan durduruldu; bu duruma uygun olarak da, yürürlükteki STK'nın konum, yetki, görev ve sorumluluklarının o sıra ve eylem süreci boyunca geçerli kalacağı karara bağlandı. Bu ilke kararına o sıra ve eylem sürecine uyulmuştur.

Genelinen boyutlu ve çaplı bir saldırı olarak gündeme getirilşi üzerinde yapılan değerlendirmeler sonucu konulacak eylemin nitelik ve biçimi de belirlendi. Buna göre eylem, giderek boyutlanacak şekilde ilerleyen ve gerektiğinde ölüm orucuna geçiş de sağlayacak bir eylem olmalıydı. Bu nedenle diğer hareketlere eylemin kademeli kitlesel bir SAG türünde olması gerektiği belirtildi, önerildi. SAG'nın zorlanması, bir tikanmayı yaşaması halinde eylemsel direnişin boyutlandırılarak ölüm orucuna dönüşmesi gerektiği hakkında, kendi kitlemizde aldığımız ölüm orucu kararından hareketler de bildirilmiştir. Sonuçta baş hareketleri ölüm orucu konusunda görüşbirliği sağlandı ve onlar da bu kararlarını genelle bildirtiler.

İçte kitlelerin hazırlanması, direniş ve eylem üzerinde program talepleri, eylem zamanlaması, ey-

lem in yürütülmesi, yetkili organın işlevi vb.'ne ilişkin konularda görüş ortaktlaşırma çalışmaları sürenken, dışta çeşitli hazırlık çalışmaları yapıldı.

Genelle ve amaçlarıyla eylemsel tavrı alma zorunluluğunda anlatılarak, bir sürdür hayli duyarlılaşmış olan ailelerin desteği sağlanmaya ve gerekli şekilde hareketlere geçirilmeye çalışıldı. Kamuoyunu duyarlı kılmak, etkileşimlere ve desteklerini sağlamak için ailelerimiz çeşitli mercilere yapılacak yoğun girişim, protesto, gösteri, açık grev eylemi vb. gibi etkinlikler bulunmaları ve diğer ailelerle birlikte hareket etmeleri yönünde gerekli aşırı çabalar yürütüldü.

Ota yandan kaleme alınan, ama basında sadece haber şeklinde çıkan bir duyuruyla haklara, onura, kitleye yönelik bu yeni 12 Eylül saldırısına karşı alınan haklı ve meşru tutum konusunda kamuoyu bilgilendirildi ve tüm devrimci, demokrat, ilerici, yurtsever kesim, kişi ve kuruluşlardan sessiz kalmamaları, daha duyarlı davranıp yoğun destek sağlamaları istendi.

Ayrıca cezaevleri arası koordineli eylem ve güç birliği yaparak organize eylem koyma çalışmaları da yürütülmekteydi. Örneğin baş başla başlamak Metris, Bayrampaşa-Sağlamcılar'da eyleme başlayacakları Dev-Sol tarafından garanteli olarak belirtildi, diğer yerlerde de otel hareket etme çabaları sürdürülmekteydi. İşte tam da bu koşullarda yukarıda aralanan çalışmalar yürütülürken cezaevlerinde 25 Eylül sonrası süreci bir-iki gündür tırmadığı hızlandırılan aksiyonla yeni önemli gelişmeler ardarda yer aldı.

Özellikle 25 Eylül sonrası süreçte genelgeyi uygulamaya girişimleri genelde hız verilmiş, kimi cezaevlerinde ise çeşitli gereklerle provokatif baskın ve yoğun içkence yöntemi kullanılarak açığı cephe den saldırısı gerçekleştirildi. Bu süreçte genelgeyi uygulamaya girişimleri burada da benzer gelişmeler taşıdı.

Bir sürdür adı var kendisi yok halde bulunan ailelerle telefon görüşmesi ve cezaevleri arası yazışma hakkı gaspları yenileri eklendi; havalandırma süresinde kısıtlama yapılmak ve STK da tanınamayacak diplomatik istendi. 12 Ekim'deki görüşte son saatlerde görüşme kısıtlamaları, ailelerin verdiği yiyecek alımları. Bunlar için idareye görüşme talebi de karşılıksız bırakılıp STK'nın tanınamayışı oturtulmak istenince, "STK'ya görüşülünceye dek" kaydıyla 12 Ekim akşamı yemek alımla şekilde protesto tavrı kondu.

Ancak uygulamaya konan gasp ve bunun için yapılan ısrarlı dayatmalara bakılarak yapılanlara yetinilemeyeceği ve düşmanın gasp-

ları daha da ilerleterek tüm genelgeyi dayatacağı açıktı. Bu görüşler ve bu amaçla haklara yönelik topyekûn bir saldırı da bekleniyordu. Fazla da beklenmedi.

Düşman ertesi gün yine malum arama bahaneleriyle açığı cephe den saldırısı geçti. Eskişehir Kapalı'dan devrimce onlarca içkenceci faşist gardiyan, miftir takımı, çelik yelek giymiş, elektrik çoulu ve makineli çavik kuvvetten polis ve yüzlerce sürgün takımı komando ve piyade jandarmasından oluştu, bunların da MIT'ten elemanlar ve rütbeli subayların bulundugu özel saldırı ekibi eliyle başkunda gerçekleştirildi. Kilit, dergi, albüm, defter gibi tüm kırtasiye, giyim, radyo, bataryalı, yatak, nevresim vb. kısaca tüm eşyaları el kondu. Baskının hemen ardından, havalandırma süresi kısıtlandı, blokaları misafirlik ve sportif-kültürel faaliyetler tümden yasaklandı. STK tümüyle dışlandı. Tüm bunlar, baskın ekibi henüz cezaevini terketmemişken ve de bir çırpıda uygulanıyordu.

Bu baskınla yapılan saldırının niteliği, aldığı biçim, yürürlüğe konuş özelliklerini kabaca bir değerlendirmesi bile açılan göstermekteydi ki, bunca donanım ve hazırlıklı gelen düşman, bu saldırıyla genelgeyi uygulamaları bir çırpıda hayata geçirmeye "pahası ne olursa olsun" anlayışıyla hareket ediyor, tamamen yasak düzeninde gerçekleştirildiği bu provokatif baskında, türü ne olursa olsun bir direniş tepkisiyle karşılaştığı anda, buna derhal bastırarak için kitlem de dahil her şeyi göze aldığı ortaya koyuyordu. Bu nedenle;

13 Ekim provokasyona karşı alınacak tavrı, bu oyuna boşa çıkarmak kadar, genelle saldırısı niteliğinden göre direnişin uzun süreli açık grev eylemi şeklinde boyutlandırılması gereğinden de uygun olmalıydı. İçte ve dışta öteden beri sürdürülen aşırı eylemsel direniş çalışmalarının sonuçlamaya doğru gittiği bu aşamada hazırlıkların en kısa sürede aksatılmadan bitirilmesi olanak vermemi, olumsuz etkileyi ve zorlaştırmı değil, eylemsel direnişin tamamlayıcı bir tavrı olmayı ve öyle de oldu. Tavar olarak şekillendi ve yerini aldı.

Direniş karşı ve SAG eyleminin gerekleri gözettikler takılınan bu doğru tavırta yersiz ve gereksiz zayıf yerleşen engelleniş, 13 Ekim saldırısı üstalığı göşüledini, böylelikle ki, düşmanın bu provokasyonla da boşa çıkarılıp savuşturuluyor ve de süreden en az zararlı çıkılıyor.

Baskın sonrası yakın günlerde yeni baskınlar ve diğer olası gelişmeler ihtimali her gündemdedi. Kapalı cezaevi gardiyanları, asker sürüsünün yanı sıra silahlı polisten

olusan saldiri gunleri cezaevinde arabaları içinde hazır beklemekteydi, ote yandan müdür odasında 1. Müdü, Cumhuriyet ve Cezaevi Savcılığı MIT'ten elemanlar sürekli toplandı hallerinde kalarak, direniş güç ve potansiyelimiz nasıl parçalanacağı ve başa çıkarılacağı, uygulamaları karşı gelişmeleri nasıl denetim altına alınacağını, etkisizleştirmecektirleri vb. vb. gibi, en kısa zamanda genelinen gereklerini yerine getireceklerini planlayış programlarına köydüler.

13 Ekim saldırları daha birçok yönden değerlendirilebilir. Bu konuda söylemek temel söz şudur ki; bu saldırıyla düğman, haklarını tümüyle sıfırlıyor, diyalog yolunu, tüm köprüleri atarak kapıyor, geleceği tüm siddetle uygulamak yolunda ciddi ve önemli zararlar vermek üzere, yaptığı direniş ve atığı bu adımı, öncelikle elde ettiği kazanımları derhal garanti altına almayı amaçlıyor ve giderek ilerleyiş zemin yaratıyor saldırları sükkileştirmek yasaçığı uygulamaları sükkile ve kalıcı kazanımlar sağlamaya hedefliyor.

Mevcut durum ve gelişmeler, genelde ve özde düğmanın izlediği doğrultu, bunun varacağı yamasa önemli sonuçlar ve buna karşı gerekler değerlendirilerek en kısa sürede konulması görüşü üzerinde birleşen SAG eylemi için olanaklar zorlandı ve gerekli son hazırlıklar hazırlandı.

Öncelikle eylemsel direniş programı üzerindeki çalışmalar sonuçlandırıldı. Dev-Sol'a birlikte çıkarılan ve hareketlerin onayına sunulan program taslağı imzaya açıldı; cezaevinde ilk günden bu yana TBKP vb. gibi direnişlerde yer almayan ve yalnızca bir süredir kendisi içinde yaşadığı gelişmelerin etkisiyle kendini kaniatıma temeline direnişe yansıyan, yine eylem bizimle birlikte, ancak kendi yer programıyla katılacağı belirtilen Dev-Yol dışında, direniş yine katılan güçler de dahil tüm direniş hareketleri taslağı benimsiyor kabul ettirildi, imzalandı. 14 Ekim'de imzaya açılan taslağı böylece eylemsel direnişin ortak programı haline gelecek uygulama alanına geçirildi.

Programa katılıp imzalayan hareketler PKK, Dev-Sol, THKP-C/HDO, TKP-ML/THKP-C-Partizan, Devrimci Önelim, THKP-C/Acililer, Kurtuluş, TKP, TDKP, MDD, TKP-B, THKP/TKP, Devrimci Kurtuluş, TIKB, DHB'dir.

Programa ilişkin başa aktarmaları buraya geçelim.

Program, imzalayan hareketler için bağlayıcı kesinlikle bir somutluç ve onaylamayanlar için katalımları yönünde istekleri belirtilen güç bölünmesinden sonra eylemsel direnişimizin amacı ve aşarları taleplerine yer vermektedir. Bu talepler ilerdeki bölünme açıpacaktır. Talepler arından SAG direnişinin yürütme organı ve işlevi başlıklı bölünme ise maddeler halinde şu gerekli somut açılımlar yapılmaktadır:

1-SAG Direnişinin Yürütme Organi STK'dır.

2-STK Yürütme Organi olma meşruiyetini, kendisini kabul eden siyasal hareketler, nitel-nitel görüş iradesinden alır. SAG ile çözümlenemez taleplerin tartışıp somutlanması, SAG'in yürütülüç tarzı ve ilkeleri ve somutluluğunda da dahil olmak üzere siyasal hareketlerin iradesi bu programa fadelerini bulmuştur. STK bulunduğ evrede sözkonusu programdan da sorumluudur.

4-SAG'in önceliklerinin tabiri ağırsı siyasal, sosyal-insani programımızdır.

Hiç şüphesiz SAG'in kendi içi-

de belirli bir süresi de vardır. Bu süre sayısal hareketler çoğunluğu tarafından belirlenen limitir. Hareketler çoğunluğu esasına göre belirlenen SAG limiti 45 gündür. Her hareket limitine ilişkin bundan farklı önermesini talpanda tutup bu limite uymakla mükelleptir. Uymayanlar kendi yıllarına ayrı devam etmek zorundadırlar. Ayrıca saptanan SAG direnişini limiti öncesi bırakan hareket, grup ve kişiler ise "direniş kırıcısı" ilan edilecektir.

STK limiti belirlenmiş SAG'i yürütmele anılır. SAG süresince aşarları program doğrultusunda—aşarları program çerçevesinde—sonuç alınmadığı, direniş tam bu noktada tikiğendi takdirde bir üst mütacile bilmeliye, yani ölüm orucuna nöbeti devralmak her siyasal hareketin kendi tasarlurundadır. (*)

Bu noktada tasarlur çıkışın hareketler, ölüm orucu direnişini yürütmele mükellef olan hareketler organizasyonlarını doğrular ki kendi içinde oluşturma durumundadırlar.

Bundan sonra SAG'in "Yürütülüç tarzı ve ilkeleri" başlıklı son bölünme, eylem başlangıcından sonuna kadar çeşitli durumları nelerden nasıl yapıldığına ilişkin program kararları 15 maddede halinde açılmıyor, eylemsel tavır ve taktik hatırlatıyor.

16 Ekim tarihli STK tarafından yayınlanıp, yukarıda sayılan hareketlerin katılımları ortaklaşan bu program gerekleri doğrultusunda şunlar yapıldı:

Kendi içimide, kitlenmeye bu programın özümsetilmesine çalışıldı. SAG eylemine kademelerle katılacak olan arkadaşlarımızın bulunduğ bölünme eylem grupları belirlendi. Ayrıca ölüm orucu çalışmalarını için ölüm orucu eylemine gönüllü katılanlar kendilerini önmeleri istendi, kendi önerileri değerlendirildi gruplarında yapıldı ki, ilerdeki gelişmelerin alacağı boyut gibi durumlara da açık kapı bırakıp ölüm orucunun nasıl yürütüleceği hakkında saptamalar yapılarak program oluşturma irdede eylem katılacak diğer hareketlerle ortaklaşırma çalışmaları için simdiden gerekli tüm iş hazırlıkları da geçildi.

Ote yandan dışta da SAG'in 17 Ekim pazartesi günü başlatılacağı vb. konuları hakkında yurtiçi ve yurtdışıyla gerekli bağlantılar kuruldu, aileler ve yakın çevreler durumdan bilgilendirildi, duyuruları kılınıp gereken istendi.

Ayrıca Şubat kazanımlarından hemen sonra yürütülüç sokmak için, düğmanın ön koşullarını atarmaya girişti saldırların '88 Haziran'ında aldığı boyut, buna karşı SAG eylemi tepkimize ve geleceğ öncesi-sonrası soruldu, 13 Ekim saldırlarının konu alındığı, geleceğe karşı tutum; eylemsel tavırımız ve taleplerimiz birlikte kamuoyundan bekledikimiz aktif desteğ gerekliliğinin işlendiği 17 Ekim tarihli STK imzalı bir basın bildirisi de kaleme alınıp çeşitli kuruluşları, dergileri ve basına yollandı. Bu bildiride daha önce Ankara İnsan Hakları Derneğinin basın toplantısında kamuoyuna sunulmuş. Sonra aynı kaynaktan alınan haber şeklinde basın da kısaca geçti ve son olarak da Yeni Çözüm dergisinde duyuru olarak yayınlandı.

Böylece aşarları tüm hazırlıkları tamamlamış olan SAG eylemsel direniş, 17 Ekim'de başlatıldı.

EDT'deki özgü sürecin değerlendirildiği bu bölünme de eylem başlatılmasıyla birlikte eylem için süreç meydana gelen çeşitli olay ve gelişmeler özüce yer verildi. 2-Eylem için süreç ve süreçte meydana gelen gelişmeler SAG

eylemi, eylemin programının SAG'in yürütülüç tarzı ve ilkeleri" başlıklı bölümde yer alan ve eylemsel durum uyarılararak verdiğimiz bu sıralı kararları uygun olarak başlatıldı.

1-Hareketler 16 Ekim akşamına dek ilk kademeyle katılacak kişilerin sayısını (limiti değil) STK'ye bildirdi. STK eylem zamanı bu miktara baktılar ilan edecekti ve her kademe de işlem devam edecekti, ettili.

Programa göre, eylem kademeli sürdürüp sürdürmede hareketlerin kendi sorunu olarak belirleniyordu. Dev-Sol kademeli sürdürmeyeceğini programda da dipnot olarak belirtti.

2-Eylem, 17 Ekim'de sabah karavana alınmaması yapıldı.

3-Koşullarda çıkışlar kapı önüne çıkartıldı, görevlileri alınmadı.

4-Yiyecekler ile birlikte şeker de dışarı çıkartıldı. Görevliler aradığıyla SAG'da şeker almayı düşündüklerinde; şayet izin verilmeyorsa alıp götürmeleri söylendi.

Şayet idare izin verirse şeker kullanımı olacaktı, kullanımına STK'nin düzenlediği organizasyonla tam bir eşitlik sağlanacaktı. İdare izin vermediği halde şeker kullanılması müsade edilmemesi için kullanma kararında olanlardan bölünme değiştirilmesi istenilecekti.

5-17 Ekim sabahı koğuş kapıları açıldıktan sonra Başbakanlık, TBMM Başkanlığına, Adalet Bakanlığına, SHP Grup Başkanlığına yönelik dilekçeler irdareye verildi.

6-SAG'a ilk katılanları bir arada bulunmaları doğrultusunda STK ve siyasal hareketler kendi içinde düzenleme yaptı, kademeyle daha sonra gireceklerini ayrı yere, hiç girmeyeceklerini başka bir yere gitmesi düzenlenecekti, bu da

7-lik kademeden sonra kademeyle katılanlar, katılmasababında bunu tek tip dilekçeyle ilgili mercilere bildirilecekti. (17 Ekim sabahı verilen 4 adet dilekçenin birer örneğini yazıp altına imza atarak verdiler.)

8-Doktor tedavisi kabul edilmedi; hasta, hareketinin denetimi altında—o blokta varsa ek olarak bir STK üyesi de bulunacaktı—koğuşta olduğu kayıtlı rahatsızlıklarını doktora ifade edecekti, bu karara uyuldu.

9-SAG'da görüş yasaklandı. Görüş günlerinde saptanan ortak sloganlar havalandırılma birbiri takip eder tarzda düzenli atıldı, atıldı.

10-SAG'a başlanımların hücreye alınması durumunda kol kola girilecekti, saptanan ortak sloganlar ve genel marşları dizenilecekti, hücreye alınlar üç gün saptanan saat ve sürede kapı vuracaktı ki, hücreye alınmadı.

11-Havalandırma yasağının konması halinde saptanan ortak sloganlar, saptanan saatler ve miktarlarda üç gün atılacaktı, yakı konduğundan bunun gerekleri yapıldı.

Koğuş kapıları açılmayarak koğuşlarda hapsedildiği taktirde üç gün saptanan saat ve sürede kapıları vurulacaktı, bu da yapıldı. 12-"Yaşasın süresiz açık grevizim", "İnsanlık onuru işkenceyle yenecek", "Yaşasın direnişimiz", "1 Ağustos Genelgesi kaldırılmalı" ortak sloganları. Farklı durumlarda yeni sloganların eklenmesini STK, hareketlerle konuşarak belirlenecekti; farklı durumlarda ilgili sloganlar belirlendi ve diğerleri gibi atıldı.

17 Ekim günü saat 10.00'da tüm blokta havalandırılma toplandı SAG ilanı anlamında birbiri takip ederek saptanan sloganlar üç kez atıldı.

Eylemin ilerisinde yaşanan gelişmeler ise kısaca şöyledi:

Eylemin sekizinci gününde Es-kışar Özel Tip Cezaevi'nde ilk toplu sevk yapıldı. Sonradan Diyarbakır sürgünüyle getirilen esirlerin yerleştirildiği 1. blokta kalan tüm faşistler ve birkaç ad'den oluşan 70'e yakın tutuklu topluca Bursa Özel Tip Cezaevi'ne gönderildi. Sevk işleminde olağüstü önlemler, takviye askeri birliklerin cezaevi kordon altına alınması yapıldı. SAG'e karşı askerler tarafından bula karşı katılacak gerekleri tavrı derhal belirlendi. Hareketlere birlikte alınan karar şudur:

Sürgün edileceklerin listesiyle gelindiğinde idarece açık grevi dolayısıyla sevk için grevi sonrasına bırakılması istenince, eğer ısrar ederse sevk doktroru "uygundur" raporuyla yapılması istenince, doktor "uygundur" diye rapor verirse gidileceği söylenince ve götürülürken topluca sloganlar atılacaktı. Atılacak eski sloganlar, "Sürgünler bizi ziyadarmaz" sloganı da eklendi. Ancak o sıra beklenen sürgün daha sonra yapıldı.

Eylemin 13. günü 29 Ekim'de yapılacak açık görüş, eylem bahaneliyle keşifce yasaklandı. Program gerekleri yerine getirilecek durum, havalandırılma saptanan süre ve miktarlarda sloganlar protesto edildi. Bizi duyan askerimiz de protesto katılırlar aynı sloganları haykırdı. Ve bekletilecek oldukları dişi nizamıyla cezaevi binasına gelmek üzere hareket edip dişi nizamıyla kapı engelleri zorlamaya başlanınca dişi karı darbeleri ve tip kamlar epliğinde asker kordonuna alınarak cezaevi güvenlik tek örgüsünün dışına, oradan da yine yola kadar zorla çıkarıldılar, beklemekte olan belediye töbelerine bindirildi götürüldüler. Kimisi gözaltına alındı.

Eylemin ilerleyen günlerinde (14. gün) ise rahatsızlıklarının zorla hastaneye götürülmesi sonucu durum gerginleşti. 2. blokta tutuskar rahatsızları vermemeye işleri asker sokulacak zor kullanıldı. Tutuskarı jölanarak havalandırması yapıldı, hastalar da asker ve gardiyanlarla karga tutulma edilecek zorla götürüldüler. Bu tutum öncelikle, derhal protesto edilecek yoğun sloganlarla karşılandı. Eskilere ek olarak yeni durum gereği, saptanan işkenceci derneği hesap soracağı ve "İşkenceye, zulme son" sloganları da atıldı. Başöğstören zorla götürme durumuna karşılık idarenin bu tutumunu protesto için "zorla götürmeye karşılık hastaları doktora bildiririz" tavrı takınıldı. Protestonun boyutlanmasa olarak kısa bir süre yürütülüç kaldıktan sonra, "onura ve siyasi kimliği yakışır şekilde götürme" talebinizin gereği idare tarafından yerine getirilince, hastaları bildiririz tavrı yürütülüçten kaldırıldı. Ancak hastaney her adam alınında eylemin ilerleyen günlerinde dek, uzun süre saptanan sloganlar atıldı.

Eylemin daha ileriki günlerinde direnişçilerin doğar olarak fizik güçlerinin yetmezliği ve zorlanmalar oluncuğa kapı vurmaya birlikte slogan atımı tavrı da hareketlerle birlikte alınan yeni karar gereği, STK tarafından yürütülüçten kaldırıldı.

14. gündeki bu uygulamaya ek olarak, idare eylemin 15. gününden itibaren koğuş kapılarını kapattı, havalandırma hakkını da gaspederek koğuşlarda tıort ve hücre durumu yarattı. Bu hareket karşısında program gerekleri yerine getirilecek belirlenen miktar ve sürede sloganlar atıldı, kapılara

vuruldu.

İdare bunu aynı zamanda, ilerde gündemleştirileceği sürgün koyleştirilme işi de yapıpştı. Bu yoldaki tasarımı eylemin ileriki günlerinde hayata geçirecekti.

Eylemin 15. günü, mevcut durum değerlendirilip, içte ve dışta meydana gelen çeşitli eylemsel ve siyasal gelişmeler gerekli kılınca önceden belirlenen 2. SAG postası, program kararlarına uygun olarak eylem başladı. Eylem başlangıcında olduğu gibi bu yeni postada, uygun gerekli düzenlemelerle eylem dahil oldu.

Eylemsel süreçte yer alan bir diğer olay da Diyarbakır sürgünüydü. Tünel bühane edilecek Diyarbakır'da sürece hızlandırılmış. Bir yandan geleceğ yürütülüç konusunu istenirken, ote yandan da ezici çoğunluğu PKK'lı tutuskar olmak üzere, seçilmiş işlevleri Diyarbakır direniş misali ve geleceğ işlevi, gücünü darbelemek için sürgün edilecek isteniyordu. Arkadaşların sürgün olmaşı vb. ne karşı katılacak tavrı konusunda genişçe birleştirep yayımladıkları talimat gereğince, sürgün durumunda isim verilmeyeceği, kenetlenip direnileceği ve yürüreye gidilemeyeceği karar altına alınıyor, hazır olan Diyarbakır eylem programına göre hareket ediliş SAG eyleminin derhal başlatılacağı ve gidilecek yerde eylem varsa bu eylemle dahil olunaacağı belirleniyordu.

23 Ekim'de sürgünü gerçekleştirme üzere ileri doldurulan seçme faşist ordu sürüşü, gardiyanlar ve çevik kuvvetler, sırası polise ve MIT'ten elemanlar eşliğinde elinde top ve kalalar saldırıya hazır haldeyken, listede adı okunanları koğuşları dışarı çıkması istendi. Buna karşı gerekten tavır takınılma da saldırdı. Önce katıllarını çıkarp zorla götürürken daha sonra yine zorla, ama listeye göre seçmeye çıkararak çıkartıp götürüldü. Buna rağmen zora koparıp almada yasaçığı karmasa dolayısıyla idare, listede isim olmayan arkadaşları da çıkarmış ve sürgün edilecekler katmıştı. Ote yandan bu zora koparıp alma işlemini uzun vadeli hesapları gereği videoya da kaydediyorlardı.

Diğer gruplardan tutuskar PKK'nın alması olduğu direnme kararına uysaklarını söylemlerine rağmen isim belirlip başa eşyalılarıyla birlikte alınırken, PKK'lı esirler direniyor, yalnız üstündekilerle ve zorla alınıyorlar ve beklemekte olan arabalara topluca doldurulur buraya sürüldüyorlardı.

Buraya bu şekilde getirilen Diyarbakır sürgünleri, başlatıldığı SAG eylemini burada süren eylemle birleştirilirdi ve talimata uyum olarak sürgün eylemi dahil oldu. Burada ilk toplu sevkle gündeme gelen sürgün olmaşı, sıralanan diğer olay ve gelişmelerle birlikte gitliçte daha da gücündeli ve kapıları kapatılmasından arından henüz üç gün geçmişti ki Diyarbakır sürgünüyle aynı nedenlerle sahip olarak eylemin 16. günü bilinen sürgün burada da gerçekleştirildi.

Bloklara gelen görevliler, ilkin STK temsilcisi arkadaşımız, ardından diğer davetleri ve sonra daha birkaç kişiyi sayısal olarak çağırıyor diye götürüldü. Bu şekilde başlaşıp devam eden sürgün işlemini karşı tavrı da gecikmeden takınıldı, kapılara vurulup sloganlar atıldı.

Gerçekleştirilen bu uygulama

*Bu hareketler bu aşamada PKK, Dev-Sol, Acililer, THKP-C/HDO'nde somutlanmıştır. (Daha sonra ölüm orucuna Kurtuluş ve TDY da katıldı, bu işlemler hareketler SAG itikadında noktada ölüm orucuna ilişkin sayışı görülmeleri için bir melinde ifade etme hazırlığı içinde olduklarından burada fazla tartışarak gerekizi olacaktı.

mayla ve tümü eşyayaşarak PKK'den Rıza ALTUN, Muzaffer AYATA, Sabri OK, M. Salt KORKMAZ, Aydın UTKUN, Bedri AÇIKÇA, Şahin BİNİÇİ, Ali GÜN ile diğer 12 tutuklu daha aynı gün Amasya ve Antep ÖZel Tip'e sürgün edildi.

Sürgünde, STK üyelerinin tümü vardı ve özele kendileri örgütsel iş yapmazdı belki kademeler boşalmıştı. İçte sürgünün yarattığı boşluklar uygun şekilde doldurulmuş, öte yandan aynı günde hareketlerin ortak kararlarıyla eylem süreci boyunca yetkili olmak üzere STK'da boşalan üyelikleri doldurularak yenilendi. Böylece sürgünde amaçlananlar boşa çıkırlar, ancak içimizde de hareketler arası örgütlü birlik ve eylemsel yürütmeye de bir boşluğu önlenir.

Eylem süreci boyunca hastaneye götürülenlerin maras kaldıkları zincir vurulma uygulamaları karışıklan bir diğer sorundur. Hastanede ki uygulamalar karşı STK tarafından direniş tatbi belirlendi. Bu tavra göre, zincir vurulmaması ve bilinen sloganların atılması. Dev-Yol ve bazı istisnalar dışında genelde bu karara uyuldu.

Eylem sonuçlandırma aşamasına kadar olan eylem işi gelişmelerine eylem değerlendirdiğimiz bu bölümü bitirmeden önce son olarak şu da belirtelim:

Eylem süreci içerisinde meydana gelen olay ve sorunların uygun şekilde karışılma çözümü, alınan ilgililer kararları, bunların hayata geçirilmesi vb. gibi eylemsel yürütme ve yürütmeyle ilgili gerekleri yerine getirme konularında doğru çizgi korunmuş ve başarı elde edilmiştir.

EYLEMİN SONUÇLANDIRILMASI

Eylemin daha başlarından itibaren düşman eylemin kendi lehine sonuçlandırılması için, içte yapılan kararlar yapılmaya başlandı. 12. gün STK üyeleri 1. Müd'ür tarafından çağrıldı. Müd'ür, SHP'i başkanı Fazlî Onat ve bagdatlılarını da bulundugu bir sırada STK üyelerini "Yarın 29 Ekim, açık görüş var, o zamana dek bitirelim şu işi, ne diyorsunuz" diyor. Ailelerin takınacağı işgal, açık görüş vb. gibi eylemsel destek tavırından çekinen düşman edilemez ve arkadaşlarımız Cumhuriyet Savcısı tarafından yönlendirilen SHP'i başkanı da, eylemsel direniş kirmak üzere gönüllü kullanılır bir alet olarak kendini pazarlıyor ve müd'üre katılıyor. Bu girişim, bir yandan içte ve dışta kendini dayatan birleşik direniş hareketinin karşısında düşmanın tez eden içine düştüğü sıkışıklık, azıcık ve çelişkilerin ciddi ilk belirlenmesi ve itirafını, öte yandan da siyasi iktidar merkezinden gündümlü olarak yerli şürekaları eliyle yaptığı bir nabız yoklamasıydı. Bu girişim temsili arkadaşlarımız tarafından eylemi bırakmayacağımız ve "süngüyle alınmaları sürgüne göre verilecek" şeklinde uygun yanıtlanarak boşa çıkarıldı.

Düşman daha sonraki günlerde kararlılık götüntülü vermeye özen gösterdi. Direnişin kararı boyutlanarak sürmesi karşılığında açılacağı anlamakla birlikte, bilinen amacına dönük uygulamalara ısrar etti. Tasarı düzeyinde kalan çeşitli hesapları için bekletildi baskın ekibini de cezaevinde uzun süre çekmedi. Güya hiç defile bunlar, direniş gücü üzerinde moral-poliolojik etkilerde de bulunsak. Genel olarak bu ekibin, hastaneye ilk zorla götürüldükleri sürgünlerde kullanılmamış olduğu olarak görüldüğünde de belirtilebilir.

Hesaplarını uygun caddeleri yollarından olan sürgün manevrası

da boşa çıkarılarak, kararlılığı bir kez daha gösterilen eylemsel direnişimizin, pratik işe eylemsellik birlikte, yoğun ölüm orucu şeklinde gün geçtikçe boyutlanması karşısında, gerek daha fazla sarılan düşman, eylemin 26. günü ilk kez görüşmeye oturmak zorunda kaldı.

Görüşmede 1. Müd'ürün, "Eylem sonuçlandırılmı, ne diyorsunuz" sözlerine, temsilmizce, "Diğer STK temsilcileri olmadan hiçbir şey yapılamayacak" yanıtı verildi. "Siz isterseniz bu iş olur" denince de bizim gayet demokratik bir hareket olarak, diğer hareketlerin özlük haklarına saygılı olduğumuz, ortaklaşa bir direnişin bitirilmemesi normalde ancak ortak katilima olacağı ve tüm direnişleri temsil eden diğer STK üyeleri gelip görüşme ve pazarlığı katılmanın ve diğer hareketlerin görüşlerini almanın eylemin sonuçlandırılmayacağı kesin olarak belirtildi. Buna karşılık 1. Müd'ür, ısrarla, "İsterseniz bu işi sonuçlandırınız" diyor, ayrıca Cumhuriyet Savcısı imzalı bir metinden okuduğu "Bundan sonra diğer vassılı kilerle kesinlikle oturulup pazarlık yapılamayacaktır" şeklindeki hükmü dayatmaya kalkıştı, temsilmizce, "Ben burada 200 kişinin temsili olarak PKK'yi temsil ediyorum. Simdi benimle görüşünüz musunuz, görüşmeye oturunuz? Önderlik yapılmışın çok yanlış. Önderimizi sürgün etmekte bu işi bitireceğiz" zannettik. Ancak bu böyle olmadı, olmaz da. Yeni sürgünlerle de bir yere varacağımızı zannedyorsanız, kendinizi yeniden aldattım olursunuz. Yeni sürgünler yapılsa da aramızdan daha onlara temsili çıkar, çünkü her PKK militanı bir önderdir" sözleriyle yanıtladı.

Daha sonra görüşmede Cumhuriyet Savcısının kabul ettiği talepler aynı metinden liste halinde 1. Müd'ür tarafından temsilmizce okundu. Yalnızca temsilmizce çağrıldı, bu görüşmede, taleplerimizden oldukça çok miktardan karışık edildiği iletildi. STK'yi tanıtmakla gösterilen ısrarla, bu şekilde gerçekleştirilecek görüşmeye bir daha kabul etmeyeceğimiz, bundan sonra eğer görüşmek isterlerse, görüşmelerde diğer üyeleriyle birlikte STK olarak oturacağız, özensiz ve çalıp bir kısmı dışında yasalama öneme sahip tüm haklarımızın büyük ölçüde gasplarının sürdürüldüğü ve bu haliyle kabul edilenden hareketle taleplerimiz için herhangi bir pazarlığı girilemeyeceği vb. temsilmizce kesin bir dille belirtildi, düşmanın merkezden gözümlü ve direniş ucuza sonuçlandırma amacı bu çabası da tümünden boşa çıkarıldı.

Görüşmenin sonuçları ve tavır, konu hakkındaki görüşmelerimiz eğiliminde ilgili çevrelere iletildi. Program gerekleri ve eylemsel çıkarılara göre somutlaşan ve düşmana direnişin dayatıldığı bu tavır diğer görüşlere de benimsenip desteklenmesi sağlanarak direniş kararlığı artırıldı sürdürüldü.

Bu görüşme, düşmanın eylemin başından beri ilk kez ödünle ciddi olarak yanışığı ve en alt düzeyde tutsa da talepler üzerinde bir pazarlık süreci başlatıldığı gösterdi. Aynı zamanda düşmanın görüşmeleri sınırı ve ödünle en alt düzeyden itibaren başlaması, pazarlık sürecini uzatıp zamana yamak istediğini, öte yandan eğer kararlılık dayatırsa düşmanın daha kısa sürede fazla ödüne yanaşacağını da göstermekteydi. Bu gereklerden hareketle eylem 3. grubun da dahil edildi.

Bu doğrultuda bir direniş boyutlandırırken düşman da boş durmuyordu, direniş boşa çıkarmak

için çeşitli girişimleri sürdürüyordu. Nitekim eylemin 32. gününde yeni bir manevraya direniş gücünü bilmeyi başardı. El altından verdiği vadeler ve STK'dan habersiz yaptığı görüşmeye Dev-Yol'den direnişin kopararak direniş karşı kullandı. STK'nın değil, kendi programıyla eyleme başlayan, bütünlüğü korumaya çalışacağına dair garantisi verirken, hatta ilk görüşme sonuçları iletildiğinde eylemle bizimle birlikte devam etmekle kararı davranışları belirtilen Dev-Yol, bütün bunlara ters düştü, pratikte idarenin yanında yer alıp direniş kırıncı oldu. Kendi programıyla başlaması ve ilk görüşmede tersini belirtirken, şimdi idarenin verdiği ödünleri yeterli kazanım olarak görmesi gibi gerekçeler Dev-Yol'un eylemi kırıncılığı göstermez. Dev-Yol, düşmanı buradan da tamamen dışı getirmenin ve direnişin tüm gücü asılmanın gerekli olduğu bir aşamada, takindüğü bu tavrıyla her zaman ödünle gibi direniş kırıncısı ve idare işbirlikçisi olmuş, dahası kendisini kanıtımla gibi özel amaçlarını da unutmak pahasına önceki konunun daha da gerisine düşmüştü.

Dev-Yol genel programının ilgili 14. maddesinde, "Eylem programına imza atılmayp da SAG'a başlangıçları nedeniyle dikkat etmeleri gereken durumlar hariç, genelni göstererek direniş bırakmamız, tüm politik tutumları kendileri ile ilgilidir" hükmünden gereğince ve hatta kendi programının özüne daha açık düşerek kırıncı olmuştu.

Bundan ayrı olarak Dev-Yol temsilcisi kırık dökük tarzda bu gelişmeyi, yani kazanımları kabul edilemez o haliyle yeterli gördüğü gerekçesiyle eylemi bırakacaklarını bildirmek ve dahası bizden bırakılması da istemek üzere, blokları dolama cümleninde bulunmuş, kendi kırılığını yaygınlaştırmak üzere takindüğü tavır tarafından giditeler reddedilmişti ki, henüz Dev-Yol'unun dolanması bitmeden yeni bir olumsuz gelişme daha yandı.

Dev-Yol temsilcilerinin önderlikleri bırakma kararına kan sildiği gibi sarihan 6. bloktaki hemen tüm siyasetler de, henüz STK'ya hiçbir açıklama yapmadan bırakıldıkları idareye belirtirler eylemi bırakmış, direniş ve eylem kırılığını yapmışlardır.

6. blokta kalan TDY temsilcisi ve TIKKO merkezinin son kalan bir temsilcisi dışında Devrimci Yönelim, Kurtuluş, TKEP, TKDP, MDD, TKP-B gibi programı imzalayan tüm diğerleri ve programı kabul eden bağışsızlar, öz ve biçim yönünden takindüğü bu olumsuz tavırlarıyla işbirlikçi olarak idarenin yanında yer aldılar, direniş ve eylem kırılığını yaptılar.

6. blok kırılırlarından Kurtuluş, henüz eylemdeyken içine düştükleri ruh hali gereği, eylemi 25. gündü ölüm orucuna dönüştürme önerisinde bulunmakla samimi davranmadığını göstermiş ve verdiği bu bırakma mesajıyla zaafını daha o zaman iftira etmişti. Öne çıkardığı bu yaklaşımla alınacak olan Kurtuluş'un ilgili önerisi, altında yatan eğilimlerin bastırılması için, kabul görülmeyecek hareketler için çevrilmiştir.

Ote yandan eylemin başından bu yana kendi içimizde sayıları 16'ya geçmeyen bazı zayıf unsurlar da belli bazı aralıklarla eylemi bırakarak bu düştüklikleriyle Partiyi, mücadeleyi, halkı, direniş ve eyleme zarar verdiler. Bu kırılıklarıyla da düşmana teslim oldular. Bu konuda sonuç olarak şu söylenebilir:

Birakanların sayısını bir anda yüzün (100) üzerine fırlatan Dev-Yol ve 6. bloktan kırılırlar, direniş

boyutlandırılmalarını gerektirdiği bir ortamda, tersine bozguna uğramış oruç misali tavırlarıyla direnişin yüküli bir zarar vermiş ve direniş safıları arasında hatırı sayılır bir düşüş açmış olular.

Çeşitli girişimlerle, eylemi bırakmaları bu tavırlarından vazgeçirmek ve sürdürmek başarılamadığı da, bugünden sonrası için birkakımları önü alındı. Ancak düşman açılan gereği kullandı, hemen dışı yansıttı. PKK'ye arasında yürütülmekte olan bu savası iftira anlamına geçse bile pratikte kendi lehine çevirmeye dönük çabalarında zafer kazanmışçasına, 81 PKK'li 83 kişinin eylemi bıraktığını vb. vb. Cumhuriyet Savcısı ağızyla basından kamuoyuna derhal ilan etti.

Düşman bu arada içte de boş durmadı. Çok şey umduğu bu bırakmaları dolayısıyla safıların açılan gereği alarayı genişletmeye yarayan bir tutum aldı. Yanına çekilebileceği umduğu herkesi direniş safından koparmakla kullanmak için Dev-Yol'cuları oturup görüşürken, STK'ya görüşmeler kapısı tamamen kapatmış ve direnişin gücünün teslim olmasını dayatmaktaydı. Hastalarımızın durum gültide ağırlaşma komaya girme düzeyinde seyrederken, eylem uzamasının getireceği riskleri göze alıyordu, bir süre daha STK'ya görüşmeye oturmamakta ısrar ediyordu, görüşme teklifi bizden gelen istiyordu.

Programa ve duruma uygun olarak STK idareye görüşme talebinde bulunmadı; idare yanmasından böyle bir görüşme, eylemsel inisiyatifin düşman eline geçmesi, maddi moral ve psikolojik dayatma yapması için ona fırsat vermesi, zaaf ve düşkünlük göstermek pahasına olansaklıydı.

Düşmanın bu girişimi ve umutları da boşa çıkardı; takindüğü bu tavra karşılık onun dışı getirmek üzere ölümüne direnme yanıtı veriler eylem sürdürüldü.

Eskilere yeni hastaların eklenmesi ve hastaların durumlarının gerek daha ağırlaşmasına rağmen, içte direnişin sürmesinde gösterilen kararlılık, artan tüm dışı eylemsel etkinliklerin ağır basması altına alınan düşman, tekrar görüşmeye oturmak zorunda kaldı.

Görüşme için bu kez de yalnızca temsilmizci çağırma yolunu seçmiş, dayatmalarını sürdürmek istemişti. Ancak temsilmizcinin çağırma mesajı sonucu görüşmeye açmak için STK'nın diğer üyelerini de çağırarak zorunda kaldı. Bundan sonra da pazarlığı başlatıldı.

Pazarlık, programa uygun olarak, asgari program taleplerinin dayatılması doğrultusunda yapıldı. Taleplerimiz okundu; müd'ür, savcının kabul ettikleri evet veya hayır yanıtladı. Sonuç olarak, savcının kabul ettiği eylemlere birkaç yenisi daha eklenmiş ve bloca da vadeler verildi.

Ancak öncekiyle şu önemli konularla idarenin tavır hali şöyledi: 1-Kıtap, dergi vb. tüm yayınları sonuna halledilmiş, iletirye ödünle kısıtlama ve gasp için sınımdan müflak bırakılmaktaydı. Konunun savcının inisiyatifinde olduğu ve savcısına, "İstersem veririm istemezsem vermem" dediği belirtilerek dayatma yapılmıyordu.

2-Açık görüş zorunda da müflak bırakılarak yine dayatma yapılmıyordu. Savcının, "Bize bırakın, 2 saat geçmemesi kaydıyla gösterdiğimiz bir yerde yaptırınız" dediği belirtilmekteydi.

3-Havalandırma kat kat ve her kat 4 saat üzerinde yapılabilecekti.

Önde bu saydıklarımız olmak üzere, daha birçok önemli sorun çözülmemekteydi ve sözde çözümünmiş olan diğer birçok

muğlaklı.

Görüşme sonuçları ve durum direnişin gücüne iletildi, görüşler alındı, bu davranışlardan yararlanarak direnişin gücünün durum ve eğilimleri sapındı, gerekli müdahaleler yapıldı ve yön verildi.

Diğer güçlerle yaptığımız konuşmada, taleplerden kabul edilen iler var. durumları aktarıldıktan sonra görüşleri sorulduğunda DHB, TIK, DK, TIKH/HY, bu oldukça geri düzeyli halde kabul edilmiş olan talepleri yeterli bularak eylemi bırakmaktan yana olduklarını belirttiler. Buna anında müdahale edilerek, bizim eylemi sürdürceğimize söylenince de, bu kararımıza saygı duyuyor, saygılı olacağını ve kendilerinin de devam edeceklerini söylediler.

Bu grupların açtıkları eylemi bırakma yanılığının yanısıra, öte yandan Dev-Sol'un gizlediği bırakma eğilimi de oluşmuş durumdaydı.

Bu eğilimler, gerek birleşik direniş cephesi içerisinde ve gerekse eylemsel direnişte görüşlerden oldukça ciddi olumsuz gelişmelerden biriydi. Dev-Yol ve 6. blok kırılırların eylemi kırıp pratikte bozguna uğratma yönü tavırlarının hemen ardından bunun gündeme geldiği, için boyutunu ve önemini daha da artıran bir başka etkeni. Dev-Yol ve 6. blok kırılırların ardından oluşan bu eğilime, burası özgülündeki direniş cephesi içerisinde eylemsel yük tümüyle Partimizin omuzlarına binmişti.

Yük omuzlandı. Eylemsel yürütmeye ağır çıkarak yapılan müdahalelerle bu kırılma eğilimleri ile ilgili bertaraf edildi; eylemsel direnişin boyutları bir boyut daha kazanarak sürdürülmesi sağlandı.

Bundan sonra, idareye yapılan bu 2. görüşmeye sonuçlandırılmak üzere, tekrar idareye gidilip görüşüldü. Ve, sağlanan görüş birliği içerisinde alınmış ortak kararımız çıktı. Bu karara göre;

Önde kıtap vs., açık görüş ve havalandırma olmak üzere yasalama önemediği diğer tüm sorunlar çözülmemeden, müflak tüm diğer sorunlara kesin tarzda çözümünden eylemin sonuçlandırılmayacağı, aksine eylemi ödünle açık şekilde boyutlandıracağımız açık ve kesin bir dille belirtildi. Ve düşmanın umudu bir kez daha boşa çıkırlar ki görüşmede de belirtildi.

Eylemin 33. günü yapılan bu ikinci görüşme sonrasında, idareye karşı açtığımız ifade edilen ölüm orucu eylemi için gerekli iç ve dış hazırlıklar geçildi.

İçte, ölüm orucu grupları belirlendi; durum gerekli şekilde arkadaşları iletildi.

Ayrıca diğer hareketlerle ölüm orucu dolayısıyla STK eyleminin bitirilmesi ve baştan beri ölüm orucuna gideceğini belirten hareketlerle de ölüm orucunun başlatılması, bunun biçimi ve zamanlaması konularında da görüş alışverişiydi. Sonuçta, yaptığımız öneriler benimsenerek kabul edildi ve bu konularda da bilinen ortak kararlar çıkarılmış oldu.

Diğer ise, ilgili yerlere, bilinen nedenlerle, eylemi 35. gündü itibaren ölüm orucuna dönüştürerek boyutlandırdığımız iletildi. Ayrıca, basına ölüm orucuna başladığımızda dair bir ilan hazırlanıp yollandı.

Gerekli bu asgari hazırlıklar bitirildi, öte yandan hastaların ve ölümüne daha da yakınlaşan birçok eylemcinin fiili durumlarıyla birlikte eylem açtıkları ölüm orucu şeklinde bir boyut olarak yükselmeye doğru giderken, dışta da eylemsel etkinliklerin ulaştırılması ve uluslararası düzeydeki baskı gücü karşısında düşman giderek sıkışmak

ta ve hızla ilerlemekteydi.

İşte tam da bu durumda, yine merkezen güdülenilen idare, 37. gün, eylemi sonuçlandırmak üzere, masaya oturmak zorunda kaldı.

Bu kez tüm STK temsilcileri çağırılarak yapılan bu görüşmede Cumhuriyet Savcısı, savcı yardımcısı, tüm müdürler ve Cezaevi Diş Güvenlik Komutanı da hazır bulundu.

Görüşmede Cumhuriyet Savcısı, cezaevinden ölü çıkmasını istemediklerini, istediklerini eylemi sonuçlandırmak olduğunu belirtip ödün veremeyeceklerini söylediler.

Böylece taraflar arasında yapılan uzun pazarlık sonrasında, baştan beri ısrarla dayattıkları yaşamal önmektedir tüm sorunlar ve değerlerin çözümünde ödün veremeye zorunlu kaldılar ve aşgari program doğrultusunda dayattığımız talepleri çok büyük ölçüde kabul ettiler.

Bu noktada, yeri gelmişken aşgari ve azami program ve taleplerimizin kabul edilene kadar buraya geçelim:

I- AZAMI PROGRAMIMIZ

A- SİYASİ PROGRAMIMIZ:

1- "Siyasi tutukluluk-savaş esiri" statüsünün tanınması,
2- Cezaevi tüzüğüdürün tutuklu ve hükümlüler lehine değiştirilmesi,

Öncelikli;

a) 1 Ağustos Genelgesi'nin kaldırılması,
b) TTE'nin infazlarını kaldırılması

c) Yakılan infazların kaldırılması ve a-b şikâriına bağlı olarak verilen disiplin cezalarının kaldırılması,
3- Ana dille (Arapça, Kürtçe vb.) konuşma, mektuplaşma ve savunma haklarının tanınması,

4- 12 Eylül hukukunun tüm sonuçlarına beraber kaldırılması,
B- SOSYAL VE İNSANİ PROGRAMIMIZ

1- Görüş sorunu;

a) Kapalı görüş kabini telefon ve camlarının kaldırılması,
b) Aşgari iki saat olan kapalı görüş süresini azaltma tutumunun vazgeçilmesi,

c) Kapalı görüşün haftada bir güne indirilmesi,
d) Ailelerinin araba sorunu-nun açık görüşte olduğu gibi kapalı görüş için de çözülmesi,

e) Ailelerinin dış kantin ve barınak sorununun çözülmesi,
f) SAG nedeniyle yaptırımla-yacak olan açık görüşümüzün eylem sonrasında tam gün olarak blokla-rımızda yapılması.

2- Basın-yayın sorunu;

a) Yasaık olduğuna dair hakkın-da mahkeme kararı olmayan tüm kitap, dergi vb. yayınların hiçbir engel görülmeyeceğini verilmesi,
b) Basın yasaısına uygun biçim-de yasaık kitap, dergi vb. yayınların birer örneğinin verilmesi,

c) 13 Ekim saldırısında toplan-an tüm kitap, dergi vb. yayın-larımızın geri verilmesi.

3- Yerli ve yabancı demokratik kitle örgütleriyle görüşme, yazı-ma vb. hakkımızın tanınması,
4- Yasaık çerçevede edile içi ve dış yazılı basınla yazılma-ılan, mektup, yazı vb. hakkımızın tanınması,

5- Ailelerimiz vb. yakınlarımızın getireceği dokümanların verilmesi,
6- Cezaevinden ailelerimiz, aile-lerimizin bize telefon görüş hakkının verilmesi,

7- Elektrik ocağı ve ısıtıcı hak-kımızın verilmesi,
8- Sıcak su ve banyo sorunu-muzun çözülmesi,

9- Masa, sandalye, elbise dolabı, askı, tabak-kapak, battaniye, döşek, nevresim verilmesi,
10- Yiyecek-içecek sorunu;

a) Hiçbir şekilde miktar ve çeşit

sınırlaması getirilmeksizin kapalı ve açık görüşlerde ziyaretçilerimizin getirdiği yiyeceklerin verilmesi (koll-i ile gönderilenler de dahil),

b) Kahve, çay, kakao, tütün gibi içecekler üzerinde sınırlama kon-maksızın kapalı ve açık görüşte verilmesi (koll ile gönderilenler de dahil),

11- Çayın kalitesinin iyileştiril-mesi ve servis zamanlarının dü-zenlenmesi,
12- Yemek sorunu;

a) Yemek kalitesinin yüksel-tilmesi,
b) Yemegin çeşitlendirilmesi,

c) Doktor ve tutuklu temsilci-lğinin denetim ve gözlemlerinde yeme-k kontrol hakkımızın daraltıl-maması, engellenmesi,
d) Mutfak kontrolünün bizim de katılacağı şekilde düzenlen-mesi.

13- Pinpon masalarının veril-mesi,
14- Deterjan, sabun ve temizlik araçlarının verilmesi,

15- Havalandırmanın tam gün ol-ması, saat 07.00, akşam 18.00 statüsüne dönülmesi,
16- Blokalarası sportif, kültü-rel faaliyetlerimizin engellenme-mesi, yeniden düzenlenmesi,

17- Blokalarası misafirliğin ha-valarında süresi boyunca ser-best bırakılması, süre ve sayı kısıt-lamasının kaldırılması,
18- Teyp, radyo yasaığının kal-dırılması; 13 Ekim saldırısında toplanan teyp ve radyolarımızın buna uygun biçimde verilmesi,

19- Mektuplaşmaya, özel olarak cezaevleri arası mektuplaşmaya yönelik her türlü yasaıkla ve kısıtlamanın kaldırılması.

20- Hastanelere sevkizin hızlan-dırılması,
b) İlaç masraflarının idarece karşılanması,

c) Diyetlere, arkadaşlarından ve kaldıkları koşullardan ayrı-maksızın diyet çıkarılması.

II- AŞGARI PROGRAMIMIZ

1- TTE'nin hiçbir şekilde gün-de me getirilmemesi; 1 Ağustos Genelgesi'nin hiçbir şekilde gün-de me getirilmemesi; tasmam 1 Ağustos Genelgesi'nin somutlan-masından başka bir şey olmayan merkezden -Ankara, Adalet Ba-kanlığından- gündümlü 1 Ağustos 1988 tarihli, 1. Müdür imzalı tali-matnamenin geri çekilmesi; 1 Ağus-tos Genelgesi ve akabinde gün-de me gelen, gelebilecek disiplin cezalarının, infaz yaka sonu-çlarına beraber ortadan kaldırılması,

2- Görüş sorunu;
a) Kapalı görüş kabini telefon ve camlarının kaldırılması,
b) Aşgari iki saat olan kapalı görüş süresini azaltma tutumun-dan vazgeçilmesi,

c) Ailelerinin araba sorunu-nun açık görüşte olduğu gibi kapalı görüş için de çözülmesi,

d) Ailelerinin dış kantin ve barınak sorununun çözülmesi,
e) SAG nedeniyle yaptırımla-yacak olan açık görüşümüzün eylem sonrasında tam gün olarak blokla-rımızda yapılması.

3- Basın-yayın sorunu;
a) Yasaık olduğuna dair hakkın-da mahkeme kararı olmayan tüm kitap, dergi vb. yayınların hiçbir engel görülmeyeceğini verilmesi,
b) Basın yasaısına uygun biçim-de yasaık kitap, dergi vb. yayın-larımızın geri verilmesi.

4- Yerli ve yabancı demokratik kitle örgütleriyle görüşme, yazı-ma vb. hakkımızın tanınması,
5- Yasaık çerçevede edile içi ve dış yazılı basınla yazılma-ılan,

mektup, yazı vb. hakkımızın ta-nınması,

6- Ailelerimiz vb. yakınlarımızın getireceği dokümanların verilmesi,
7- Cezaevinden ailelerimiz, aile-lerimizin bize telefon görüş hakkının verilmesi,

8- Elektrik ocağı ve ısıtıcı hak-kımızın verilmesi,
9- Sıcak su ve banyo sorunu-muzun çözülmesi,

10- Masa, sandalye, elbise dolabı, askı, tabak-kapak, battaniye, döşek, nevresim verilmesi,
10- Yiyecek-içecek sorunu;

a) Hiçbir şekilde miktar ve çeşit

11- Çayın kalitesinin iyileştiril-mesi ve servis zamanlarının dü-zenlenmesi,
12- Yemek sorunu;

a) Yemek kalitesinin yüksel-tilmesi,
b) Yemegin çeşitlendirilmesi,

c) Doktor ve tutuklu temsilci-lğinin denetim ve gözlemlerinde yeme-k kontrol hakkımızın daraltıl-maması, engellenmesi,
d) Mutfak kontrolünün bizim de katılacağı şekilde düzenlen-mesi.

13- Pinpon masalarının veril-mesi,
14- Deterjan, sabun ve temizlik araçlarının verilmesi,

15- Havalandırmanın tam gün ol-ması, saat 07.00, akşam 18.00 statüsüne dönülmesi,
16- Blokalarası sportif, kültü-rel faaliyetlerimizin engellenme-mesi, yeniden düzenlenmesi,

17- Blokalarası misafirliğin ha-valarında süresi boyunca ser-best bırakılması, süre ve sayı kısıt-lamasının kaldırılması,

18- Teyp, radyo yasaığının kal-dırılması; 13 Ekim saldırısında toplanan teyp ve radyolarımızın buna uygun biçimde verilmesi,

19- Mektuplaşmaya, özel olarak cezaevleri arası mektuplaşmaya yönelik her türlü yasaıkla ve kısıtlamanın kaldırılması.

20- Hastanelere sevkizin hızlan-dırılması,
b) İlaç masraflarının idarece karşılanması,

c) Diyetlere, arkadaşlarından ve kaldıkları koşullardan ayrı-maksızın diyet çıkarılması.

III- TALEPLERİMİZDEN KABUL EDİLENLER

1- TTE hiçbir şekilde tutuklu ve hükümlüler için gündeme getiril-meyecek ve uygulanmayacak. TTE gilyeme tavrından dolayı hiç kim-seye disiplin cezası verilmeyecek.

2- Kapalı görüş kabinlerindeki telefon ve camlar kaldırılarak gör-üş günü yeniden düzenlenecek. Ancak bu düzenleme için Bayındır-lık Bakanlığında gelecek heyetin yapması gerekeceğinden tamamlanmasının 2,5-3 ayı bulabileceği.

3- Açık görüşler net iki saat yapı-lacak. Ancak aşgari olarak 10.00 ye yakın saatlerin bitimi olan 17.00 ye yakın saatlerde gelen ziyaretçiler için bu sürenin kısalma durumu söz konusu olabilecektir. Örneğin, 16.00 da gelen bir ziyaretçinin ziyaret saati 17.00 de biteceğinden, bu süre düşmüştür. Ancak bu sürenin düşmesi hiçbir gerek-çeyle sınırlanmayacaktır. Kapalı gör-üş 3 derceye kadar olan akraba-larımız gelebilecektir.

4- Açık görüşlerde ailelerimiz Eskişehir'den buraya gelişi-gidile-rini sağlamak için Belediye otobüs-leri gelip gidecek. Bu anlaşma açık görüşler için Belediye'ye sağlan-mış. Kapalı görüşlerde ise Beled-iye'nin buraya adam getirmek için kişi başına istediği ücret 500 TL'dir.

5- Bu miktarda cezaevlerinin üzerinde bulunduğu Seyit Gazi yolunda İleğin diğer otobüs işletmelerinin kişi başına aldığı fiyatı yine odu-ğundan bu düzenlemenin pek ya-ran olmayacaktır. Savaşın dediği, "Bu fiyata razıysanız ayarlayalım" biçimindedir.

6- Görüşme gelen ailelerimiz beklemeye yerlerini alıpına başlan-mak, burada gelen ziyaretçilerin kentin, tuvalet gibi ihtiyaçları ya-pılan düzenlemeye idarece karşı-lanacak.

7- SAG nedeniyle yaptırımla-yacak olan açık görüşümüzün eylem sonrasında tam gün olarak blokla-rımızda yapılması.

8- Basın-yayın sorunu;
a) Yasaık olduğuna dair hakkın-da mahkeme kararı olmayan tüm kitap, dergi vb. yayınların hiçbir engel görülmeyeceğini verilmesi,
b) Basın yasaısına uygun biçim-de yasaık kitap, dergi vb. yayın-larımızın geri verilmesi.

9- Yerli ve yabancı demokratik kitle örgütleriyle görüşme, yazı-ma vb. hakkımızın tanınması,
10- Yasaık çerçevede edile içi ve dış yazılı basınla yazılma-ılan,

mektup, yazı vb. hakkımızın ta-nınması,

11- Çayın kalitesinin iyileştiril-mesi ve servis zamanlarının dü-zenlenmesi,
12- Yemek sorunu;

a) Yemek kalitesinin yüksel-tilmesi,
b) Yemegin çeşitlendirilmesi,

c) Doktor ve tutuklu temsilci-lğinin denetim ve gözlemlerinde yeme-k kontrol hakkımızın daraltıl-maması, engellenmesi,
d) Mutfak kontrolünün bizim de katılacağı şekilde düzenlen-mesi.

13- Pinpon masalarının veril-mesi,
14- Deterjan, sabun ve temizlik araçlarının verilmesi,

15- Havalandırmanın tam gün ol-ması, saat 07.00, akşam 18.00 statüsüne dönülmesi,
16- Blokalarası sportif, kültü-rel faaliyetlerimizin engellenme-mesi, yeniden düzenlenmesi,

17- Blokalarası misafirliğin ha-valarında süresi boyunca ser-best bırakılması, süre ve sayı kısıt-lamasının kaldırılması,

18- Teyp, radyo yasaığının kal-dırılması; 13 Ekim saldırısında toplanan teyp ve radyolarımızın buna uygun biçimde verilmesi,

19- Mektuplaşmaya, özel olarak cezaevleri arası mektuplaşmaya yönelik her türlü yasaıkla ve kısıtlamanın kaldırılması.

20- Hastanelere sevkizin hızlan-dırılması,
b) İlaç masraflarının idarece karşılanması,

c) Diyetlere, arkadaşlarından ve kaldıkları koşullardan ayrı-maksızın diyet çıkarılması.

IV- TALEPLERİMİZDEN KABUL EDİLENLER

1- TTE hiçbir şekilde tutuklu ve hükümlüler için gündeme getiril-meyecek ve uygulanmayacak. TTE gilyeme tavrından dolayı hiç kim-seye disiplin cezası verilmeyecek.

2- Kapalı görüş kabinlerindeki telefon ve camlar kaldırılarak gör-üş günü yeniden düzenlenecek. Ancak bu düzenleme için Bayındır-lık Bakanlığında gelecek heyetin yapması gerekeceğinden tamamlanmasının 2,5-3 ayı bulabileceği.

3- Açık görüşler net iki saat yapı-lacak. Ancak aşgari olarak 10.00 ye yakın saatlerin bitimi olan 17.00 ye yakın saatlerde gelen ziyaretçiler için bu sürenin kısalma durumu söz konusu olabilecektir. Örneğin, 16.00 da gelen bir ziyaretçinin ziyaret saati 17.00 de biteceğinden, bu süre düşmüştür. Ancak bu sürenin düşmesi hiçbir gerek-çeyle sınırlanmayacaktır. Kapalı gör-üş 3 derceye kadar olan akraba-larımız gelebilecektir.

4- Açık görüşlerde ailelerimiz Eskişehir'den buraya gelişi-gidile-rini sağlamak için Belediye otobüs-leri gelip gidecek. Bu anlaşma açık görüşler için Belediye'ye sağlan-mış. Kapalı görüşlerde ise Beled-iye'nin buraya adam getirmek için kişi başına istediği ücret 500 TL'dir.

5- Bu miktarda cezaevlerinin üzerinde bulunduğu Seyit Gazi yolunda İleğin diğer otobüs işletmelerinin kişi başına aldığı fiyatı yine odu-ğundan bu düzenlemenin pek ya-ran olmayacaktır. Savaşın dediği, "Bu fiyata razıysanız ayarlayalım" biçimindedir.

6- Görüşme gelen ailelerimiz beklemeye yerlerini alıpına başlan-mak, burada gelen ziyaretçilerin kentin, tuvalet gibi ihtiyaçları ya-pılan düzenlemeye idarece karşı-lanacak.

7- SAG nedeniyle yaptırımla-yacak olan açık görüşümüzün eylem sonrasında tam gün olarak blokla-rımızda yapılması.

8- Basın-yayın sorunu;
a) Yasaık olduğuna dair hakkın-da mahkeme kararı olmayan tüm kitap, dergi vb. yayınların hiçbir engel görülmeyeceğini verilmesi,
b) Basın yasaısına uygun biçim-de yasaık kitap, dergi vb. yayın-larımızın geri verilmesi.

9- Yerli ve yabancı demokratik kitle örgütleriyle görüşme, yazı-ma vb. hakkımızın tanınması,
10- Yasaık çerçevede edile içi ve dış yazılı basınla yazılma-ılan,

mektup, yazı vb. hakkımızın ta-nınması,

11- Çayın kalitesinin iyileştiril-mesi ve servis zamanlarının dü-zenlenmesi,
12- Yemek sorunu;

a) Yemek kalitesinin yüksel-tilmesi,
b) Yemegin çeşitlendirilmesi,

c) Doktor ve tutuklu temsilci-lğinin denetim ve gözlemlerinde yeme-k kontrol hakkımızın daraltıl-maması, engellenmesi,
d) Mutfak kontrolünün bizim de katılacağı şekilde düzenlen-mesi.

13- Pinpon masalarının veril-mesi,
14- Deterjan, sabun ve temizlik araçlarının verilmesi,

15- Havalandırmanın tam gün ol-ması, saat 07.00, akşam 18.00 statüsüne dönülmesi,
16- Blokalarası sportif, kültü-rel faaliyetlerimizin engellenme-mesi, yeniden düzenlenmesi,

17- Blokalarası misafirliğin ha-valarında süresi boyunca ser-best bırakılması, süre ve sayı kısıt-lamasının kaldırılması,

18- Teyp, radyo yasaığının kal-dırılması; 13 Ekim saldırısında toplanan teyp ve radyolarımızın buna uygun biçimde verilmesi,

19- Mektuplaşmaya, özel olarak cezaevleri arası mektuplaşmaya yönelik her türlü yasaıkla ve kısıtlamanın kaldırılması.

20- Hastanelere sevkizin hızlan-dırılması,
b) İlaç masraflarının idarece karşılanması,

c) Diyetlere, arkadaşlarından ve kaldıkları koşullardan ayrı-maksızın diyet çıkarılması.

V- TALEPLERİMİZDEN KABUL EDİLENLER

1- TTE hiçbir şekilde tutuklu ve hükümlüler için gündeme getiril-meyecek ve uygulanmayacak. TTE gilyeme tavrından dolayı hiç kim-seye disiplin cezası verilmeyecek.

2- Kapalı görüş kabinlerindeki telefon ve camlar kaldırılarak gör-üş günü yeniden düzenlenecek. Ancak bu düzenleme için Bayındır-lık Bakanlığında gelecek heyetin yapması gerekeceğinden tamamlanmasının 2,5-3 ayı bulabileceği.

3- Açık görüşler net iki saat yapı-lacak. Ancak aşgari olarak 10.00 ye yakın saatlerin bitimi olan 17.00 ye yakın saatlerde gelen ziyaretçiler için bu sürenin kısalma durumu söz konusu olabilecektir. Örneğin, 16.00 da gelen bir ziyaretçinin ziyaret saati 17.00 de biteceğinden, bu süre düşmüştür. Ancak bu sürenin düşmesi hiçbir gerek-çeyle sınırlanmayacaktır. Kapalı gör-üş 3 derceye kadar olan akraba-larımız gelebilecektir.

4- Açık görüşlerde ailelerimiz Eskişehir'den buraya gelişi-gidile-rini sağlamak için Belediye otobüs-leri gelip gidecek. Bu anlaşma açık görüşler için Belediye'ye sağlan-mış. Kapalı görüşlerde ise Beled-iye'nin buraya adam getirmek için kişi başına istediği ücret 500 TL'dir.

5- Bu miktarda cezaevlerinin üzerinde bulunduğu Seyit Gazi yolunda İleğin diğer otobüs işletmelerinin kişi başına aldığı fiyatı yine odu-ğundan bu düzenlemenin pek ya-ran olmayacaktır. Savaşın dediği, "Bu fiyata razıysanız ayarlayalım" biçimindedir.

6- Görüşme gelen ailelerimiz beklemeye yerlerini alıpına başlan-mak, burada gelen ziyaretçilerin kentin, tuvalet gibi ihtiyaçları ya-pılan düzenlemeye idarece karşı-lanacak.

7- SAG nedeniyle yaptırımla-yacak olan açık görüşümüzün eylem sonrasında tam gün olarak blokla-rımızda yapılması.

8- Basın-yayın sorunu;
a) Yasaık olduğuna dair hakkın-da mahkeme kararı olmayan tüm kitap, dergi vb. yayınların hiçbir engel görülmeyeceğini verilmesi,
b) Basın yasaısına uygun biçim-de yasaık kitap, dergi vb. yayın-larımızın geri verilmesi.

9- Yerli ve yabancı demokratik kitle örgütleriyle görüşme, yazı-ma vb. hakkımızın tanınması,
10- Yasaık çerçevede edile içi ve dış yazılı basınla yazılma-ılan,

mektup, yazı vb. hakkımızın ta-nınması,

11- Çayın kalitesinin iyileştiril-mesi ve servis zamanlarının dü-zenlenmesi,
12- Yemek sorunu;

a) Yemek kalitesinin yüksel-tilmesi,
b) Yemegin çeşitlendirilmesi,

c) Doktor ve tutuklu temsilci-lğinin denetim ve gözlemlerinde yeme-k kontrol hakkımızın daraltıl-maması, engellenmesi,
d) Mutfak kontrolünün bizim de katılacağı şekilde düzenlen-mesi.

13- Pinpon masalarının veril-mesi,
14- Deterjan, sabun ve temizlik araçlarının verilmesi,

15- Havalandırmanın tam gün ol-ması, saat 07.00, akşam 18.00 statüsüne dönülmesi,
16- Blokalarası sportif, kültü-rel faaliyetlerimizin engellenme-mesi, yeniden düzenlenmesi,

17- Blokalarası misafirliğin ha-valarında süresi boyunca ser-best bırakılması, süre ve sayı kısıt-lamasının kaldırılması,

18- Teyp, radyo yasaığının kal-dırılması; 13 Ekim saldırısında toplanan teyp ve radyolarımızın buna uygun biçimde verilmesi,

19- Mektuplaşmaya, özel olarak cezaevleri arası mektuplaşmaya yönelik her türlü yasaıkla ve kısıtlamanın kaldırılması.

20- Hastanelere sevkizin hızlan-dırılması,
b) İlaç masraflarının idarece karşılanması,

c) Diyetlere, arkadaşlarından ve kaldıkları koşullardan ayrı-maksızın diyet çıkarılması.

VI- TALEPLERİMİZDEN KABUL EDİLENLER

1- TTE hiçbir şekilde tutuklu ve hükümlüler için gündeme getiril-meyecek ve uygulanmayacak. TTE gilyeme tavrından dolayı hiç kim-seye disiplin cezası verilmeyecek.

2- Kapalı görüş kabinlerindeki telefon ve camlar kaldırılarak gör-üş günü yeniden düzenlenecek. Ancak bu düzenleme için Bayındır-lık Bakanlığında gelecek heyetin yapması gerekeceğinden tamamlanmasının 2,5-3 ayı bulabileceği.

3- Açık görüşler net iki saat yapı-lacak. Ancak aşgari olarak 10.00 ye yakın saatlerin bitimi olan 17.00 ye yakın saatlerde gelen ziyaretçiler için bu sürenin kısalma durumu söz konusu olabilecektir. Örneğin, 16.00 da gelen bir ziyaretçinin ziyaret saati 17.00 de biteceğinden, bu süre düşmüştür. Ancak bu sürenin düşmesi hiçbir gerek-çeyle sınırlanmayacaktır. Kapalı gör-üş 3 derceye kadar olan akraba-larımız gelebilecektir.

4- Açık görüşlerde ailelerimiz Eskişehir'den buraya gelişi-gidile-rini sağlamak için Belediye otobüs-leri gelip gidecek. Bu anlaşma açık görüşler için Belediye'ye sağlan-mış. Kapalı görüşlerde ise Beled-iye'nin buraya adam getirmek için kişi başına istediği ücret 500 TL'dir.

5- Bu miktarda cezaevlerinin üzerinde bulunduğu Seyit Gazi yolunda İleğin diğer otobüs işletmelerinin kişi başına aldığı fiyatı yine odu-ğundan bu düzenlemenin pek ya-ran olmayacaktır. Savaşın dediği, "Bu fiyata razıysanız ayarlayalım" biçimindedir.

6- Görüşme gelen ailelerimiz beklemeye yerlerini alıpına başlan-mak, burada gelen ziyaretçilerin kentin, tuvalet gibi ihtiyaçları ya-pılan düzenlemeye idarece karşı-lanacak.

7- SAG nedeniyle yaptırımla-yacak olan açık görüşümüzün eylem sonrasında tam gün olarak blokla-rımızda yapılması.

BİZİM PROGRAMIMIZDA OLMAYIP DA İDARENİN VAAD ETTİKLERİ

1- Her türlü elverişli malzemesi ser-best bırakılacak.

2- Kaynak suyu haftada üç kez getirilecek.

3- Buzdolabı getiren olursa içe-ri alınacak.

4- Aski vb. ihtiyaçlar ismar-lanldığında idarece yaptırılacak ge-tirilecek.

Program gereklerine uygun şekilde aşgari program çerçve-sinde yürütülen pazarlık süreci sonrasında, görüşme bitirildi ve elde edilen kazanımlara görü-menin sonucu, STK tarafından hareketlere iletilti. Yapan değer-lendirmeler sonrasında, alınan or-tak kararla eylem sonuçlandırıldı. Ve karar STK tarafından idareye de bildirildi.

Özgüli eylemsel süreçle ilişkin yapılan değerlendirmeye üzere bitirmeden önce, son olarak eyle-min sonuçlandırılma nedenleri de kısaca belirtelim.

Eylem, esas olarak, genelde ulaşılan tüm siyasi kazanımların oldukça yüksek düzeyli ve özgü-lümde siyasi-sosyal vb. alanlarda elde edilen tüm kazanımlar yete-ri görülmekle bitirildi. Aşgari program üzerinden yapılan pazarlık son-ra-sında, yeni bazı haklar elde edil-me-gaspedilen hakların hemen tümü geri alınırken, teke yandan da siyasi kazanımlarımız bakımın-dan eylemlerle ulaşılmak genel hedeflere çoktan varılmış bulun-maktadır.

Dönem eylemliğin, genel ya-samasa hedeflere ulaşarak ge-tirdiği bilinen genel yaşamasa ka-zanımların etkisinde, katkıda bu lunup yay sahili olan EÖTC özü-lündeki direnişim, bu özgülde götüşlenen 13 Ekim provokasyo-nunun ardından, başarılı 17 Ekim kışkırtıya düğmanın süreçteki tüm girişimlerinin hismet ettiği genel saldırısını bözme çıkartıp püsürte-re ve düğmana geri adım atarak yükselmis bulunmaktaydı. Ki PO-Cu bilinç ve kararlilikle nice badire-lere rağmen iletir atıp patriye, halka ve davaya layık olma-yı ca-lı-sarak, günün yüklediği görev ve gerekler yerine getirilmiş olma-ya, düğmanın dışı getirilmiş olma-ya veren bir yeni etkin anavdan daha başarı ve yüz aktıya çıkılarak, eylem sonuçlandırıldı.

İşte bu nedenlerle, başarılı bir

şekilde konup yükselen eylem, eide etkili önemli kazanımlarla taçlanarak başarıyla sonuçlandırıldı.

DİRENİŞİMİZİN YARATICI SONUÇLAR

Ekim direnişleri, cezaevleri tarihinde, kapsam ve boyutlarıyla en etkili, en geniş çaplı direnişler olmasıyla önemi bir dönüm noktası teşkil etmiştir. Tüm cezaevlerini içine alan bu direniş, sadece Kürdistan ve Türkiye'yi her açıdan etkilemek kalmamış, eylemler boyutları, uluslararası alanda da yayılarak, bu yönde de çeşitli etkileri olmuştur.

İki ay yakın bir süreli kapsayan Ekim Direnişleri, siyasal boyutları yanında, geniş toplumsal kesimler kucağına, bunların desteğini alması ve harekete geçirmesi itibarıyla Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi ve Türkiye devrimci-demokratik hareketi açısından son derece önemli tarihsel gelişmeler ve sonuçlar yaratmıştır.

Öteden beri ekonomik bunalımı aşamayan ve siyasal istikrarsızlık içinde bocalayan TC devleti, PKK'nın önderliğinde gelişen ulusal kurtuluş mücadelesi karşısında, daha da derin ekonomik ve siyasal bunalıma karşı karşıya gelmiştir. Ulusal kurtuluş mücadelemizin her geçen gün daha da genişlemesi, güçlenmesi, geniş toplumsal kesimleri kucağına, onları harekete geçirmesi, sempati, destek ve güvensizlik kazanması; toplumsal pasifikasyon ve depolizasyon ortamlarından giderek koparmış, bunun sonucu olarak, toplumsal muhalefet daha da güçlenmiş ve bilinçlenmiştir.

Ulusal kurtuluş mücadelemizin Kürdistan halkını bir hayli kucağına yayarak, bir dönemde patlak veren Diyarbakır 9 Şubat Direnişi karşısında büyük bir siyasal yeniliğe uğrayan TC'nin cezaevleri politikası, tam anlamıyla bozguna uğratıldı. Şubat Direnişinin sonuçları, sadece Diyarbakır cezaevleri sınırlı kalmayıp, tüm cezaevlerini derinden etkiledi. Bundan dolayı, cezaevlerinde, TC'nin politikasını giderek ilgilendiren hale getirdi. 1 Ağustos Genelgesi, işte bu ihtiyaçtan doğdu. Devrimcileri susturmak, direniş kırarak, örgütülü yapıyı dağıtmak, cezaevlerini birer teslimiyet ödelti haline getirmek amaç edinildi ve bu amaçla Ağustos Genelgesi dayatıldı.

İşte Ekim Direnişinin en önemli sonucu burada kendini gösterdi. Güçlü direnişler karşısında devlet 1 Ağustos Genelgesi'ni uygulamada başarılı olamadı. Ve pratikte bunu geri çekmek zorunda kaldı. Devletin —her ne kadar sorunsuz, bir prestij durumuna sokup resmen genelleşti kaidir—, pratikte bunu uygulamayamaması, ciddi bir geri adım ve yenilgi olmuş; politikası iflas etmiş ve devrimci güçler, direnişten siyasal bir yenilgi ile çıkmaları başarabilmişlerdir. Genelgenin resmen kalkmaması yüzünden bu anlamda bir siyasal zaferden söz edemeyiz. Ama bunun iflas etmesinin ve ilgilendiren başarılarının siyasal bir başarı olduğu da, tartışma götürmeyecek kadar açıktır.

Ekim Direnişi, faşist Türk devletinin gerekçesi yüzünden ilçe açığı kırmadığına önemli bir rol oynamış ve gerek ilçe, gerekse dış kamuyunda güçlü bir biçimde teşvik olmasını sağlamıştır. Türk devletinin, "Demokrasiye geçtik, insan haklarını ihlal etmiyoruz, buna bağlıyız" vb. vb. iddialara bulunursa da, bu iddiaların birer demagogiden ibaret olduğu, samimiyetsiz, cildiyetsiz tavır, toplum bizzat aşayarak, bu direnişlere, bir

kez daha ilçe anlamı durumunda kalmıştır.

Bu noktada, esas olan, Partimizin önderliğinde gelişen ulusal kurtuluş mücadelesidir. Mücadelemiz karşısında, Türk devletinin uyguladığı faşist zor ve içine girdiği açmaz, bilinmektedir. Mücadelemiz karşısında her türlü uygulamaya girilmekten çekinmeyen, işkence ve katliamları açığı çıkararak Türk devletinin gerekçesi yüzünden, Partimiz tarafından güçlü bir eylemlikte açığı kaldırıldığı, mahkum edildiği bir ortamda, zindan direnişçiliği, bu gerçeğin aşımında önemli bir rol oynayarak, bu anlamda devlete, hatırı sayılır bir darbe vurabilmektedir.

Direnimiş, Türk devletinin yaşadığı bunalımı, daha da ağırlaştırarak, iktidar ve muhalefet partisi içindeki çeşitli kilitlerin çatışması daha da hızlandırarak su yüzüne çıkarmış, sonunlar, parçalanma düzeyine kadar vardırabilmiştir. ANAP içinde farklı sesler, tavırları ortaya çıkması ve SHP'nin 7 il yönetimini kapamaması, bunun en açık göstergeleridir.

Halka umut olarak lanse ettirilen, demokrasinin mücadelesinin başarıya ulaşarak gösterilmek istenen SHP'nin hiçbir zaman halkı umuduna olamayacağı, demokratiklikten, demokrasiden uzak bir yapıda olduğu, muhalefeti göstermekten öteye geçemeyeceği, devrimci-demokratik muhalefeti bastırma yönünde, Türk tekelci burjuvazisinin çıkarlarını savunmada, resmi ideolojisi uygulamada, Türk devletinin geleneksel faşist politikalarına bağlı kalacağı, Ekim Direnişini açığı kendisini göstermiştir.

Ekim Direnişleri, Türkiye devrimci-demokratik hareketinin olumlu yönde etkilemiş, faşist yönetime karşı halk muhalefeti olumlu zeminini yaratmış, gücündemir yönünde de birçok dersler vermiştir. İşçi, öğrenci, halk hareketinin bu direnişte oynadığı rol iyi kavranmalıdır. Türk aydınlarını, naval savması gerektiği yönünde tüm kesimler dersler almalıdır açığı kendisini göstermiştir.

Kürdistan halkı açısından Ekim Direnişinin en önemli sonuçları arasında biri de, halkımızın mücadelesinde daha güçlü ve etkin saf tutması, moral, güven, cesaret kazanması, Parti direnişlerinin geniş çevrelere yayması ve mücadelesinin ulusal, sınıfsal karakterinde daha ilçe anlamı yönünde son derece etkili ve kavratıcı olmasıdır. Savaş esirleri arasında hakımı, Partiyi ve mücadeleyi daha güçlü ve bilinçli bir şekilde sahip çıkmış, eşsiz fedakarlık örneklerini göstermiştir. Kürt analarının cezaevi direnişlerinin bedenleri ateşe tutulmalarının, uzun süreli açığı grevlerine, ölüm orucuna yatsınarın altında duygusal olarak öte bir şey olup Partiyi, mücadeleyi, savaşla ilgili desteğini birer açığı varum ve Parti direnişlerinin giderek kitleleşmesinin en açık kanıtıdır.

Ekim Direnişi, Partimizin büyük ve sabırlı cabılarına bir sonucu olan FKBCD zemininde daha da güçlendirmiş, direniş ilçesi Kürt ve Türk halkı dayanışmasını, yardımlaşmasını en önemli örneklerini göstermiştir. Kürdistan ulusal kurtuluş hareketi ile Türkiye devrimci-demokratik hareketi arasında kalıcı, samimi adimların atılması ve iki halkın birliğine daha da yaklaşılmaması yönünde ciddi pratik gelişmeler yaşanmış ve bu yönde pratikte ittifak zemininde daha da güçlendirilmiş, iki halkın enternasyonalist ruh ve bilinçlenmiş gelişmesinde etkili bir rol oynamıştır.

Ekim Direnişi, ulusal kurtuluş mücadelemiz ve cezaevi direnişlerimizin duyuruları ve giderek daha da bilinçli kıldığı aile hareketinin büyük boyutlara taşınması, aile hareketinin kapsam ve niteliğini arttırması, tecrübelerinin zenginleştirilmesi. Ailelerimiz güçlü bir şekilde eylemlere omuz vermiş, istenilen düzeyde olmasa da, örgütlü hareketleri ve yükselmeleri destekleyen eylemlerimize, eylemliklere cevap vererek en güzel ve en önemli dayanağımız örneklerini sergilemiş, adeta "kadınların yer almadığı devrim başarısız olmaz" şiarını en canlı bir şekilde haykırılmışlardır.

Evet, Kürdistan kadını artık kaderçiliğe boyun eğmemekte, kapı kulu, onun hizmetçisi rolünü taşıyan gömmenini adimlarını arttırmaktadır. Öyleler arkasında sadece gözün döken değeri, öylelerin içinde ve önde yer alan, ulusal ve toplumsal sorunlarını bilince çıkararak ve erkeği ile beraber omuz omuza ulusal, toplumsal kavga tüm hünerini gösteren çadağ Kürdistan kadını olmanın karlılık ve emelini mümkün kıldığını, zaminin taşımakta ve bunu tüm yaratıcılığıyla kanıtırmaktadır. İşte Ekim Direnişinin en önemli sonuçlarından biri de budur.

Ekim Direnişi, cezaevleri arasında dayanışma ve ortak koordinasyonu pratikte bizzat dayattı. Cezaevleri direnişleri daha da sağlam temellerde oturttu. İleriye yönelik daha da güçlü adimlar atmanın ve yeni başarılar, yeni kazanımlar elde etmenin en önemli ögesi, cezaevleri arasında bir koordinasyonun gerekli olduğu gerçeği kendisini gösterdi. Ve bu yönü bir durum olmamasının eksikliği, direniş pratiği içinde daha ilçe bir biçimde açığı çıktı. Düşüne daha da örgütlü biçimde darbe vurma, mevzileri koruma, onlara yenilerini ekleyerek güçlendirme, zamanında eylemler geliştirme ve sonuçlandırma açısından böyle bir örgütlülüğün artilerimiz görev olduğu. Ekim Direnişinin eğitici sonuçlarından biridir.

Ekim Direnişleri, kimlerle nereye kadar yürüneceğini, hangi pratik adımların atılabileceğini, en iyi şekilde bir kez daha açığı çıkardı. Küçük-burjuva reformist, teslimiyetçi gücün kimliğini bir kez daha anlattı. Nitekim, netleşmesini belirginleştiren katalizör işlevini gördü. Her türlü sahteliğin, iyizülüğün sahipleri ile verdi. Reformist küçük-burjuva örgütlenmelerin uzlaşıcı, teslimiyetçi karakterleri, cüceliklerini, bir kez daha kanıtladı, teşhir olmalarını sağladı.

Ekim Direnişinin en önemli sonuçlarından biri de PKK'nın direniş çizgisinin doğruluğunu, filiyatta bir kez daha doğrulamasıdır. Hemen hemen tüm direnişlere PKK önderlik etti ve başarıyla sonuçlandı. Direnişlerin PKK-devlet şeklinde bir çatışmaya dönüştüğü, az çok herkes tarafından anlaşılan bir durum ve bu durumda mücadelenin PKK'nın zaferiyle sonuçlanması gözönüne getirildiğinde, direnişin topluma ve yurtsaver, demokrat gücüne verdiği mesaj kendidir. Anlaşılan bu direnişte daha ilçe açığı çıkan ve yaygınlaşan PKK'nın zindan direnişlerine filii önderliğinin bundan böyle daha da olgunlaşarak yaygınlaşacağı, gücüneceğini ve süreç içinde cezaevlerindeki çatışmaların, esas olarak PKK ve devlet arasında geçeceğini, oluşturulacak yeni politikaların, bu gerçeğin gözönüne alınacağını belirttiler.

Ekim Direnişi sürecinde devlet tüm ağırlığı PKK'ye yöneltmiş, içinde yapılan işkence, sürgün uygulamalarını, dışardan parti örgütlerine ve buna bağlı olarak aile hareketine yönelik 8 lide yaygınlaştırılan terör ve tutuklama operasyonlarına rağmen, Partimiz

hem cezaevlerinde, hem de dışarı bunları boş çıkarak örgütlü olarak koruyabilmiş ve bir bütün olarak bu süreçten daha da güçlenerek çıkmıştır.

Ekim Direnişi, PKK direniş anlayışının uygulanması, bunun gereklerini göre hareket edilmesiyle zaten mümkün olabileceğini; kısa süreli direnişlere göre kendilerini hazırlayan ve bu süreçte sonuç bekleyen, dolayısıyla PKK direniş anlayışına ulaşmayan kişiler son içinde yenilgi ve ihanet olacağını en açık biçimde gösterdi.

Direnisti sındırmak, dökülen, direniş için unsurlar olmasa da, PKK arınarak, güçlenerek eylemler çıktı ve örgütsel yapısı daha sağlam temellerde oturdu. Direniş düşman saldırılarının yitirmediği dökümlere, zaafırları gözlemlen, eylemlerini aşarak istemeyen, gerçeklikleri aşarak özleştirilip olmayan ve dolayısıyla Parti militan çizgisinden uzak unsurların eylemlerini sürece içinde kendilerini gözlemlerinin mümkün olmadığını, PKK'nın direniş pratiğinin bu hastalıklı unsurları açığı kırmadığına panzehir olduğunu, dökümler açısından açık bir biçimde ortaya çıkardı.

Bu açıdan direniş her türlü sahteliği, iyizülüğü, sağ ve sol anlayışları, bu anlayışların nereden kaynaklandığını, bu anlayış sahiplerini açığı çıkardı. Parti anlayışına, bununla uyumlayan yaklaşımlar ve ilişkiler açığı çıktı. Devrimci ilideyi yansıttırın, otorite ve disiplinli satırmızdaki gerçekliği arttı.

Direnis bazı derde ve kışkırdı görülün kısa sürede sonuç alma, rahvet, tepkiliç, sahtekarlık, otide tanınaması, disiplinsizlik, dedikoduculuk vb. anlayışları pratikte açığı çıkardı. Direniş, zor anlarda bireysel kaygının kişiyi ya sallantı ya da ihanete kadar götürdüğünü (bocalama, eylemi kırma, bitim vb. diyerek gitme) açığı biçimde gösterdi.

Direnis sadece Kürdistan ve Türkiye'de değil, uluslararası alanda da Partinin otorite ve saygınlığını arttırmış, PKK'ye olan inanç ve güveni, destegi pekiştirerek güçlendirmiştir.

Ekim Direnişimiz bir kez daha göstermiştir ki; Parti içinde ve dışından Partiyi yönelik komploları, dil uzatmaları en iyi cevap, zindan direnişlerinin yaygınlaşması, güçlenmesidir. Ulusal kurtuluş savaşımıza destek verme, imve kazandırmak, bu direniş anlayışına bağlılıkla onu uygulamadan geçer. İşte direnişlerimizin en anlamlı sonuçlarından biri de bu olmuştur.

Direnizimin açığı çıkardığı sonuçlardan biri de, yönetici kadrolarda yönetin anlayışında, çalışmada tarzında, kadro seçim ve yerleştirilmesinde, çeşitli eksikliklerin olmuş olmasıdır. Siyasal gelişmeler yeterince değerdendirme, Parti taktikinde yeterince hakim olamama gibi yetersizlikler kendini göstermiştir.

Eskişehir özgüllüğüne alındığında kadro ve kilitte yazılan, kendiliğinden bazı eksiklik ve zaafırlar gösteren bazı eksiklik ve zaafırlar olmuş olmasına rağmen, eylem doğru bir biçimde ve başarıyla sonuçlandırılmıştır. Fakat eylemi Diyarbakır direnişleriyle birlikte sonuçlandırmak en doğru ve en

ideal olanıydı. Her ne kadar böyle bir tavır ilçisi girmeye çeşitli engeller (programın Eskişehir özgüllüğüne göre ve diğer gelişmelerle hazırlanması, programa böyle bir kayıdın dökülmesi, kilitlerin ve kadroların eylemde buranın özgüllüğüne göre hazırlanması vb.) var idiyse de, yaşanan siyasal gelişmeler, Diyarbakır'ın siyasal konumu, bilgileri ve mücadeledeki yeri ve önemli dikkate alınarak, eylem içinde taktik ve manevralarıyla böyle bir sonuca yönelmek, siyasal ve örgütsel durumumuz açısından gerekliydi.

Direnisten çıkan bir sonuç da; programa eylem süresinin (limitinin) uzun tutulması olmasa gerekçidir. Tespit edilen süre, eylemin aynı zamanda kitleleşti olduğu gerçeği gözönüne alındığında, bu sürenin kilitlerin gücünü zorladığı pratikte göstermiş ve eylem içerisinde süreyi kısaltarak, bu eksiklik giderilmeye çalışılmıştır.

Eylemde Diyarbakır sürgünlerinin seker ve maddeler almaları bir eksiklikler. Doğru anlayış programda belirtilen doğrultuda hareket etme olmalıdır. Diyarbakır'dan gelen arkadaşların gelir gelmez eylem içinde yer almaları, onları, kitleye kademe-kademe eyleme sokmak imkânından alıkoymuştur. Yeterli bir haberleşmenin olmayışı, istenilen düzeyde ilksinin kurulmaması, bu eksiklikte etken olmuştur. Eylemin uzun süreli oluşu ve tüm kilitlerin eylem içinde yer alması gözönüne getirilerek, dökülmeye önlemek amacıyla seker almaları, sözün edilen nedenlerden dolayı doğru değilse de, ciddi bir eksiklik olarak da değerdendirilmemiştir.

Sonuç olarak; biz PKK'nın Şubat

Esirleri, cezaevlerini her zaman ulusal kurtuluş ve sınıf mücadelesinin birer odağı, okulu, direniş kaleleri olarak gördük, kavradık, bilince çıkardık. Zindan direnişçilerinin rolünü, önemi ulusal kurtuluş savaşımıza sağladığı güç ve desteği, direniş geleneklerimizden, en çarpıcı bir biçimde dost, düşmana gösterdik. Cezaevlerini, suskunluğun, teslimiyetin, rahvetin kol gezdiği yerler değil, siyasal kilitlerine sahip çıkarak haykaran, direnen, kararlı insanları birer mücadele mevzileri durumuna getirdik. Şehitlerimize, Başkanımız APO'ya, Partiyi bağışlıklar, mücadeleyi sıkı bağlar içinde olmanın, PKK direniş çizgisinin cezaevlerinde yaşama geçirilmesiyle mümkün olabileceğini daha da bilince çıkardık.

Bundan böyle de önümüzdeki göre; zindan direnişçiliğinin yeni halkları eklemek, Partinin geliştirceği ulusal kurtuluş savaşının gerisinde kalmama, savunma savaş esirlerine yüklediği yükümlülükleri yerine getirmektir.

Bu açıdan her zindan direnişçisinin görevi, direnişte elde edilen kazanımları koruma, gücündemir, yaşatma, yeni direnişlere güç ve bilinc, kararlilik, cesaret ve cokuyla hazırlamak. Eksikliklerine, zaafırlarına yönelme, direniş tecrübelerini özümsemek kendini eğitme, gücündemir, Partiyi anlayış ve işlevlerini oluşturma, otorite ve disiplinli gücündemir her PKK'lı kadro, sempati ve taraftarın başta gelen görevi olmalıdır.

- Yaşasın şanlı Ekim Direnişimiz!
- Yaşasın Başkan APO!
- Yaşasın PKK-ERNK-ARGKI!
- Yolumuz Mazlumların, Kemallerin, Hayirlerin yoludur!

Kiminle nasıl ve nereye kadar yürünür

Beşgareli 1. sayfa

önderi tarafından kenetlenen kadrolar arasında mücadele, salt II. Kongre öncesi ve sonrası gündeme gelebilecek, bir olay değil, bir bütün süreç boyunca ortaya çıkacak bir gelişmedir; anlayışlararası mücadele sürekli ve kesintisizdir. Olayları, gelişmeleri bu tarihsel bir bincle ele almak, değerlendirmek, bizi güçlü bir ulusal yarınımız olan duygusal değerlendirmelerden kurtarıp ve tarihsel gerçekliği en can alıcı halkasından kavrama fırsat ve yeteneğini verir.

Doğunun geleneksel duygusal salıncı çok üst düzeyde yaşayan bir toplum yapısından gelen bizler, ancak sınıf perspektifiyle gelişmeye yaklaşım gösterir ve çözümlememizin temelini sınıfsal çelişki ve çatışmaları koyarsak, gelişmeleri kavrayıp ve olumsuzluğun boyutunu küçültüp, giderek yokedebiliriz.

Burjuva, küçük-burjuva tarihcileri devrime her subjektif bir yaklaşım göstermişlerdir; en zorunlu tarihsel gelişmeyi en inciseden en kabasına kadar değişen bir burjuva ve hümanizması, bir duygusallıkla değerlendirmişlerdir. Bir dönem birlikte yürünen, farklı çakan temsili eden güçlerin, zamanı geldikçe birbirlerine amansızca yönelmeleri ve bu yönelmelerde birçok sivilmiş kişiler tasfiyesi; "devrim çocukları yiyor" değerlendirmeleri verilmiş, verilmek istenmiştir.

Fransız Devriminde, Jakobenlerin Robespier şahsında büyük burjuvaziye yönelmesi ve devrimin başında sivilmiş bir Marat'ın vurulması, bir Danton'un giyotine gitmesi, Sovyetler'de sosyalizmin kuruluş süreci içinde, Stalin kişiliğinde somutlaşan proleter çizgisi, burjuva, küçük-burjuva karşı devrimciliklere yönelmesi ve bu çizgi temelinde devrimci Trocki, Zinoviev, Radek, Kamenev, Buharin vb.'lerin tasfiyesi; günümüzde, İran devriminde, Molla İktidarıyla paylaşılan bir birbirlerine yönelmeleri; Nikaragua Devrimi sonrası, Sandinist İktidarından uzaklaşıp, karşı devrimci salfatıya geçen End Pastora'ya devrimci güçler arasından kavga; hep aynı teraneye verilmesiyle çalınmaktadır: "Devrim çocukları yiyor."

Sınıfsalılığı reddeden, özünde sınıf düşmanları bir yaklaşımda, bu, sınıf salı yaklaşımları bulanıkastarak devrim yönelmedir. Bu, burjuva ve küçük-burjuva tarihsel bakış, kimi zaman, komünist salfatlar da ciddi etkilenmeler yaratıyor; bugün SSCB'de etkisini ciddi olarak hissettiren ve en tepeden dillenen tarihsel yaklaşım budur, hemen her devrimci hizmet etmiş ve tasfiye edilen Stalin'in kariyer kaygılarından Parti önderliğini ele geçirme mücadelesine girişmelerden kaynaklanmıştır(!)

Burjuvazi bu bakışı sürekli canlı, güçlü tutarak, komünist hareketi iç çelişikleri olan tutarsız, kendi içinde çürүйen bir hareket olarak gösterme, komünistleri ise, paranoya, iktidar düşkünlüğü, hirs sahibi insanlar biçiminde lanse etme cabası içindedir. Amaç, kitlelerde devrim, devrimci kişiliklere güven-siz yaratma, kitleleri, kendi açmazlarına mahkum etmektir.

Öten beri, ta başından, Partimize ve çizgimize kişiliğinde somutlaştığı önderimiz APO'ya karşı da, burjuvazinin ve tasliyecilerin küçük-burjuva ve sosyal-sovvenlerin yöneliştii aynı saldırdı sözkonusudur: "PKK karıştı", "PKK birbirine düştü", "PKK bölündü", "APO arkadaşlarını öldürüyor", "APO karısını hapsedi" vb. sayıklamaları

çirkef bir kampanyaya karalamalara girişmektedirler.

Bu yaklaşım, Partimizden tasfiye edilen düşman kişilikleri tarafından da çokça dillenenmektedir. Bunda ikili amaç sözkonusu: Partiyi kitlelerden tecrit etme ve Parti salfatlarında önderliğe karşı güvensizlik yaratarak, önderliği tasfiye etme.

Ama, amaçlarına ulaşamıyorlar, ulaşamayınca da çığına dönmüyorlar, çığıncılık nöbetleriyle saldırlarını tırmandırmaya çalışıyorlar, gerçekte kendi sınıfsallıklarını kuşuyorlar ve sınıfsalığımız karşısında kahroluyorlar.

Biz, tarihi komplolarla, tuzaklarla, tasfiyelerle, her türlü üçkağıncılıkla dolu olan, her fırsatta birbirlerine yönelik, birbirlerini yok etmenin planlarını yapan burjuvazinin ahlaqsız yaklaşımına cevap verme gereği görülmüştür. O, her zaman ırır. İt ürmesinden kervanını durduğu görmüştür.

Dikkatlerini çekmek istediklerimiz, Parti dışı destek güçler ve Parti salfatları. Somurgör burjuvazinin ve karşı devrimci burjuva, küçük-burjuva tasliyecileri, ilkel-milliyet ve sosyal-sovvenlerin yaptıkları saldırıları; esas olarak istedikleri yarı Partidir, destek güç ve kişililerdir. Strateji, yalnızlaştırmaya dağıtmadır. Her türden karşı devrimci takımı her komünist partiyi yönelik stratejiler budur. Bunun en bariz örneği, Bolşevikler karşı kurulan Ağustos Bloku' ve bu blokun somutlaştığı kişilik Trocki'dir.

Bunu görmek gerek; komünist hareketi iyice değerlendirmek, dözmek ve dersler çıkarmak gerek. Tarihi bilmeden, geleceğinizi çizilemez. Bu, herkes için öyle olmakla birlikte, komünistler için, daha katı ve acımasız bir gerektir. Komünistlerin iyi gösterici aydınlarının ıkıy kaçınması komünistlerin tarihidir. Bu tarih iyice özümseindiğinde, görülecektir ki, YAKLA-SİMİMİZ SİNİFSALDIR.

Evet, bizde de, mücadelenin başlangıcında mücadele içinde yer alıp, uzun süre mücadeleyi yürüten ama, bir süre geldiğinde mücadelede taktaktan düşen, mücadele gücü gösteremeyen ve güçsüzlüklerini Partidey egelemek için, Partiyi mücadeleden alıkoymak isteyen; amaçlarına ulaşmak için her türlü komploya bile yönelmek kadar adlişlen kişilikler çıkmakta ve bunlarla mücadele etmenin bir gereği olarak, fiziki imha da tasfiye olmak üzere çeşitli yöntemlerle tasfiye olmaktadır. Bu ne APO'nun kendi arkadaşlarına yönelmesi ve yok etmesi, ne de Partimizin içinde çözülüdür. Karşı devrimci güçler bu tür hayal ve kuruntularla kendilerini avutabilirler. Gereği gerektiği de biliyor ama, onların kendi gerçeklikleri hayal ve kuruntu olduğundan dolayı, en bariz gereği de kendi subjektif yargılarıyla değerlendirmekten alıkoyamazlar kendilerini.

Partimiz, yaşamın tüm gereğiğini kendi içinde yaşar elbet; Parti yaşayan, büyüyen, gelişen bir organizmadır; yaşamın diyalektik Partide de işler ve en üst noktada, en keskin biçimde ifadesini bulur.

Proletarya, her gün, her saat mülksüzleşen küçük-burjuvazinin salfatı katılmasıyla yüzüyor, güncülenir. Proleterlerin yığınlar, uzun süre eskinin haliyle yaşarlar; objektif olarak proletarya ile olmak birlikte, henüz subjektif olarak proleterleşmemişlerdir. Proleteryanın partisi de, proleter salfatı katılan ama, anlayış olarak proleterleşmeyen bu güçlerin katılmasına muhatap olur ve proleter yaşam ile küçük-burjuva yaşam arasında gidip

PKK-Cezaevi örgütü adına

Mustafa Karasu, Sakine Canaz, Mehmet Şener ve Fuat Kav yoldaşlar değerlendiriyor

Mustafa Karasu

Sakine Canaz

Mehmet Şener

"Bu bir salfaşmadır, sınıf mücadelesinin Parti içinde sürmesidir. Lenin, daha uzun mücadele yıllarında birçok kişilikle ters düştü... Lenin'in, bu ters düşmelerde zerre kadar tereddüt ettiğine hiçbir zaman tanık olmayız, olamayız. Sınıf çizgisini kiskançlıkla, ortodoksça korumak devrim giden yolun sigortası oluyor. Lenin ve Bolşevikler devrim giden yolda o kadar yalnızlaşıyorlar ki, bir dönem, bu yalnızlaşma, Bolşevikler devrim yolunun dışına düştü, yalnızlaşması yaratılabiliyor. Bu dönemde bile Lenin, Bolşevik Parti içinde, proleteryanın çizgisine ters düşen güçlerle mücadeleden alıkoyuyor kendini..."

gelen, anlayış düzeyinde küçük-burjuva olan bu takımı Partide tasdiğı sınıf anlayış ve politikalarıyla, proleter sınıf anlayış ve politikalarının çatışmasını bağında taşıyor. Sorun, salt proleter salfatı katılan küçük-burjuva kesimlerin kaynaklık ettiği parti "güçleri" değildir. Direkt küçük-burjuva salfatından gelen ve burjuva ideoloji ve kültüründen etkilenen proleter yığınların kaynaklık ettiği parti "güçleri" de proleter sınıf dışı anlayışları Partide tasfiye ve proleteryanın partisi içinde burjuvazinin truva atı rolünü oynarlar.

Su çatışma, hem salfatı arasında hem kişilerin yapısında vardır, olacaktır. Sınıf toplumdan çıkan her kişi, su veya bu şekilde sınıf dışı etkilenmelere açıktır ve bu etkilenmeler, ancak yoğun bir mücadelelilik ortamı içinde aşarlığı düşürülür, bertaraf edilir.

Konunun başında da belirttiğimiz gibi, bu her komünist partinin gereğidir. Bununla birlikte, en can alıcı örneğin RSDİP ve daha sonra Bolşevik partide görülür.

Lenin, "Partimiz sağ ve sol salfatı karşı mücadelede çelişmiştir" der. Lenin'in partisi devrim yapmışa, bu, Lenin'in ifade ettiği gerçekliktir. Proletarya devrim yapmak istiyorsa, yaşamı kurallına göre oynamak zorundadır; kitleleri partisinin, ideolojik düzlemde uzlaşmaz bir karşıtık içinde bulundugu burjuva, küçük-burjuva ve anlayışları ve bu anlayışların somutlaştığı kişilikleri salfatından tasfiye etmesi bundandır. Sınıf mücadelesinin kendisidir bu; bu proleteryanın, devrim kavgasında, ayakbağı olan kayışlardan kurtulmasının zorunluluğudur; kızıllı günün soylu konusunu 99 çığın anlamazı konusundan ayırtmaya sevdasının kendisidir; kızıllı günün renk cümbüşüne iyi açacak yüzlerce çiçekten ayırmamın gereğidir.

Mücadele hareketin prizmasıdır

Komünistler için yaşamın laboratuvarı mücadeledir. Mücadele, tipki güneş ışınlarını birleşenlere ayırma görevi gören bir prizma gibidir, hareketi de birleşenleri ayırır, ayırıyor.

Lenin, RSDİP'in kuruluşuna katılan hemen hiçbir kişiyi devrim sonuna kadar birlikte yürümemiştir. Bu, Lenin yürümek istemediğinden dolayı değil. Lenin'in, onlarla yürümeye duruma düşmesinden dolayı. Daha işin başı diyebileceğimiz 1903'te devrimci denilen, başım Akselrodlar, Plehanovların çektiği sağ küçük-burjuva sosyalistlerine karşı mücadele içinde bulmuştur kendini. Parti kurmak için biraraya geldiği kişilerin bir ayırım çizgisini çizmiştir. Mücadelelerin programı ve araçları, yolları, ayırımı ortaya çıkarmıştır; mücadele, "Sosyal-demokratik" diyen güçleri birbirinden ayırmıştır; kimi gerçekten sosyal-demokratikliği sürdürmüş, kimi ise, liberal burjuvazinin kuşruğuna takılıp, hareket etmiştir.

Bu bir salfaşmadır, sınıf mücadelesinin Parti içinde sürmesidir. Lenin, daha uzun mücadele yıllarında birçok kişilikle ters düştü. Çünkü birçok kişilik proleter hareketi ters döydürdü. Lenin'in, bu ters düşmelerde zerre kadar tereddüt ettiğine hiçbir zaman tanık olmayız, olamayız. Sınıf çizgisini kiskançlıkla, ortodoksça korumak devrim giden yolun sigortası oluyor. Lenin ve Bolşevikler devrim giden yolda o kadar yalnızlaşıyorlar ki, bir dönem, bu yalnızlaşma, Bolşevikler devrim yolunun dışına düştü, yalnızlaşması yaratılabiliyor. Yukarıda sözünü ettiğimiz Ağustos Bloku ödemini böyle bir dönemdir. Bu dönemde bile, Lenin, Bolşevik Partide içinde, proleteryanın çizgisine ters düşen güçlerle mücadeleden alıkoyuyor kendini, partiyi sınıf dışı etkilerden korumak, homojenliğe yönelmek esas oluyor.

Lenin'in parti yaşamı, Trocki'nin ağzında, "Jakoben küçük-burjuva diktatörü" biçiminde ifade edilmektedir. Lenin'i bir küçük-burjuva diktatörü olarak tanımlayan salt Trocki değildir. Martovlar, Akselrodlar, Plehanovlar ve daha nice-leri, küçük-burjuva özgürlükçü ideyaları, proleteryanın katışkızlığına küçük-burjuva diktatörlüğü olarak yorumlanmaktadır.

Mücadelelerin prizmasında kırılan güçler netleşiyor ve birarada durumuyorlar, birbirlerini itiyorlar; hecekler, yaşamın gereğidir bu.

Fuat Kav

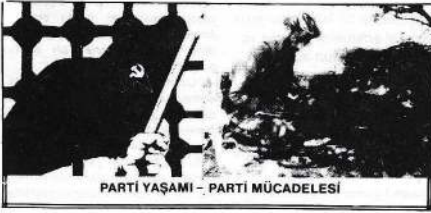
Yaşamın gereği devrim sonrası, sosyalizm inşa sürecinde de devam ediyor. Devrim yapan Bolşevik partisinin MK'sinde yer alan kişilerin çok az bir kesimi, birçok kişi sosyalizmi kurmada kendin koruyor, gerisi sosyalizme ters düşüp, onun karşısına saf tutuyor; Trocki'ler, Buharinler, Kamenevler, Zinovievler, Radekler ve daha birçok kişilikler saf tutular. Stalin'in kişiliğinde somutlaşan Lenin'in çizgisine bunlara karşı da amansız bir mücadele içinde bulur kendisini, bunlarla bütünleşmek olası değildir. Bundardan hiçbir kişi ve çizgi barındırmaz, hepsi tasfiye edilir. Küçük-burjuva özgürlükçülerine göre çok "kaba" olan, proleter yol ve araçları tasfiye edilirler. SSCB'de sosyalizmin kuruluşuna giden yol, bunların salfatından temizlenmek geçiyor.

200 milyon üzerindeki Sosyalist halkının sosyalizmi yaşamının bundan başka yolu yoktur. Burjuvazideki, küçük-burjuvazideki Stalin düşkünlüğü bundandır. Her fırsatta "Stalin" diye ciyaklamaları, inlemleri bundandır. Stalin sosyalizm yoluna, onların truva atalarını bir parçası ve tüm planlarını boşa çıkarmıştır.

"Stalin diktatörmüş." Evet, Stalin, sosyalizm yolunu tıkamak isteyen salfatörlere karşı burjuvazinin elindeki kılıcı; bu kılıcı yurulanların fermanı komünist hareketin gereğiği yazmıştır. Soruna önel bir olgu bağlamında yanasmak, ancak önceliklelikten kurtulmayı hiçbir zaman beceremeyen burjuva, küçük-burjuvaların işi olur, komünistlerin değil.

Sınıf mücadelesi amansızdır ve iltizamızdır. Kişiler hiçbir zaman tarihin üstüne tıkamaz. Onlar tarihin emrindeyler. Burjuva ve küçük-burjuva olayı böle kavramıyor, kavrayamıyorlar. Tarihi kişilerin elinde bir oyuncak gibi görüldüklerinden dolayı, kendilerini yönelen her şeyi de tarihsel bir olay olarak ele alacakları yerde, kişisel, önel bir olgu olarak ele alırlar. Proleteryanın diktatörlüğünü. Lenin'in Jakobenliği, Stalin'in kişisel diktatörlüğü olarak ele almalın bundandır.

Kiminle nereye kadar yürünece-

PARTİ YAŞAMI - PARTİ MÜCADELESİ

«Saldırın» diye haykırıyordu

«Durun!» Herkes olduğu yerde kaldı. Öncülerimiz bizi durdurduktan sonra dik bir yamaca dönüp, parke taşlarını andıran taşların üstünden ikiyüz metre kadar yürüyerek sık ağaçlık bir yerde yolu güzergahını gözlemeye başladılar. Saat 16.00 saatinde, Bulunduzsu yamaçta güneşin yaz güneşi tüm şiddetli tepemize vuruyordu. Hemen yakınımda bulunan ağaçların gölgesine gidip sıcağın korunuyorduk.

Bunaltıcı sıcak yetmiyor gibi, hemen aşağımda bulunan vadideki suyun gürültüsü bizi daha da bunaltıyordu. Vadi den yürüyöceğiz. Bu alanda tüm yerleşim alanları vadi kıyılarında kurulmuş. Bu vadi boylu yürümeye başladığımızda alanın tüm köylerini istisnasız gözmüş olursunuz. Vadi de yürümek beraberinde rahat yol almaya getirdiği gibi, riski de getirir. Bir sık düşman açısından da, bizim açımızdan da önemli bir yer olur. Vadi de konumlanan bir güc kendisine doğru gelen bir güç, sayı ne olursa olsun ezer. Yürümek genellikle tek hat üzerinde olur. Hatta çoğu yerde patikadan ayrılmak hemen hemen imkansız. Dere boyunca sık sık yitkinli kaymaklıklarla ve her çeşit ağaca rastlamak mümkün. Suyun kenarında ceviz, çınar ve söğüt ağaçlarına, yamaçlarda yitkinli kaymaklıklar arasına serpiştirilmiş bir biçimde palamut, kızıncı, kerovut, yabani elma ve armut ile alıç ağaçlarına sık sık rastlanabilir. Su boylu yürüdükçe insan kendisini bir cennet hissediyor. Berrak ve süt gibi beyaz su ve yer yer yüksek kayalardan şelaleler gibi akan suyun gürleştiği oluşturduğu göz kamaştırıcı parlaklık, her türden bitkilerin kokuları ve yamaçın tersine insanı ferahlatıcı hafif bir esinti...

Köye yaklaştığımızda yeniden duruyoruz. Köyü gündüz gözüyle bir kez daha gözlemliyoruz. Köy çok şirin bir yerdir. Sağında, sağından gürlü gürlü akan sular dışında her iki dereden daha yukarılardan kanal oluşturulmuş açılan sularla da adeta bir ada gibi duruyor. Her taraf yemyeşil; pirinc, yonca, misir, susam, tütün tarlaları ve ceviz, incir, üzüm, söğüt, çınar, kavak ağaçlarıyla süslenmiş. Arkasındaki doğaya dayanaklı güzel bir yapıyı oluşturuyor.

Birlik üyümüz mesafelerle köye girdiğinde, köylüler şöyle dediler: «Bugün Kirmakış'a bir askeri birlik gelmiş. Subay, «Apocuları mahvedeceğiz» demiş.»

«Bu nasıl uzakta olmanıza rağmen nasil duyduyunuz bunu? Ayrıla bula bile insan ancak bir günde gidip gelebilir...» diyerek hayretimizi dile getirdik.

Doğrusu ya, «haik istediği zaman hiçbir şey önünü alamaz» sözünü boşuna söylememişler herhalde. Bizim halka inancımız da bu tür durumlarda daha da pekişir: «Konuşma, köylüleri daha da coşturmuş, anlatılacağı anlatıyordu:

kayanın tam üstünde. Bak...» dedi. Bir ayağa kalktı. Diğeri de kalkıyor. Demek iki kişi kalıyor kayanın üstünde. Sanırım MG-3 oradadır. Eee... tabii, MG-3'ü ördükleri kayaya dayadı...

«Dürbünü bana da verir misiniz? Dürbünüzü gözümle...» Diğeri, arkadaşına saka yollu, «Siz de kendinizi eylemde sandınız herhalde» diyerek takıldı.

«Durun tüm davranışlarını izlemek gerekiyor.» Hiçbir şey gözden kaçırılmak

istenmiyordu. Her davranış, alanın her noktası üzerinde bilgi sahibi olmak gerekiyordu.

«Kayanın üzerindeki mevzide iki kişi ve MG-3; iki kişi arasında pirinç tarlalarının doğusundaki mevzide üç; eski kilisenin altındaki kızın ağacına kaya arasındaki mevzide iki kişi... Konumlandıkları yerin yaklaşık elli metre yukarısında bir su kanalı var. İçinde epey yaklaşılabılır sanırım. Daha yukarıdaki tepeliği çıkılması durumunda ise düşman avucunu içi gibi görürdük. Diğer arkadaşları kayanın hemen yanındaki susam tarlasına paralel uzanan ceviz ağaçlarının ağacına da yaklaşılabılır...»

Bizim komutan yardımcısı her şeyi en ince noktasına kadar gözlemliyor, bir yandan da eylem planını oluşturmaya çalışıyordu. Hedefin hiç de üzerine gidilmeyecek bir yanı yoktu. Kısacası her bir saldırılabilecek, darbe vurulabile-

kurtulamazdı...» Durdu, durdu... kendi kendine ancak duyulur bir sesle, «Bir tek bile» diyordu.

«Seyyar karakola vardıklarında diğerleri de çılmaya geçti. Subayla beraber yirmisekiz kişi oluyorduk. Bunlara yirmiş kişi de eklenince sayıları ellibire çıktı. Ve iki MG-3...

Çıplak düşman birliğini inceledi diğer arkadaşlar.

«Hayret... Bunlar ne kadar da insanıcılığı (!) meğer bir bilimiyor. Köylüler aralarında geçiyor. Yine de ses etmiyorlar. Kadınlar, çocuklar...»

Artık gitme zamanıydı. Keşif grubumuz, birlikte birleşince herkes birimi adeta soru yağmuruna tuttu:

«Hedef vurmaya uygun mu?» «Tahminen kaç kişidirler?» «Konumlanmaları nasıl? Kaç mevzileri var? MG-3 nerede?»

Ve benzeri yüzlerce soru soruldu. Keşifteki arkadaşlar soruları tüm soruları tek tek yanıtlamaktan ziyade gözlemleri anlatmaya başladılar. Anlatım bitince komutan yardımcımız şunu ekledi:

«Açıkçası hazır bir lokma...» Üzerinde tartışmalar yapıldı. Ve eylem planlaması yapıldı. Buna uygun olarak örgütlemeye gildik.

İki kişilik bir grubumuz geride savunma gücü olarak kalacak, diğer güçler üç grup halinde mevzilerinde ateş edilecekti. Gece saat 03.00 uyarında herkes istendiği gibi yerini aldı. Günün ısımasıyla beraber askerler de teker teker yerlerinden kalkıyorlardı. Kayanın üzerindeki MG-3'te nöbet tutanlar da ayağa kalkmış, bir bataniye silkiyorlardı, diğeri ise MG-

zavallığı anlatıyorlardı. Hele hele kayadan paldır-kıldır düşen askerleri anlatıldığında bir arkadaş, tüm arkadaşlar kahkahalara boğuldu. Gerillada her şeyin kaynağı gerillanın gerekleri yerine getirildiğinde hoştur. Tersî olduğunda da insan boyunda taşıdığı silahın anlamını bile anlamamaz oluyor.

Ve kahvaltısı oduyor. Yeniden helikopter sesleri duyuluyor. Birkaç gün sonra, operasyonu sonuç alacaklarını hesaplamaları ki, haberi radyoda gecikmeli olarak, «Seyyar jandarma komando karakoluna teröristlerin yaptığı saldırıda iki askerimiz hayatını kaybetmiştir» bildiriliyor.

Halk olayı olduğundan da abartarak anlatıyorlar:

«Bataniye ile vurulacak düşürülen asker, komutanların üzerine düştüğünde, komutan kayanın altında kurt köpekleri yapılan deliye girmiş. Telsizleri paramparça edilecek irtibat şalgamları (tesadüf bir kurşun da telsizi isabet etmiş olmalı) engellenmiş...»

Zaten aradan birkaç gün geçmeden karakol kaldırıldı. Alan gerillaya terk edildi.

Gece yürüyüşündeyiz. Ayın ortadır, her taraf gündüz gibi aydın. Yürüdükçe açılıyor, açıldıkça daha fazla mesafe alabiliyoruz. Bir dağı aşarak A... köyüne gelmiş bulunuyoruz. Grubun önünde bir eylem planı var. Köye girmek üzereyken, yolun üzerinde bir otomobil ve iki gence rastlıyoruz. Sanıyoruz hemen herkesin siline o anda gelen şey: Onları da yanımıza alarak köye girmek. Öncüler geçiyor, aradıkları orali bile olmak istiyor gibi görünüyorlar. Arkadaki arkadaşlar, gençlere dönerek Partimizin önderlerindeki ulusal kurtuluş mücadelemizin bir askerinin halka yakışmasını hareketleriyle sergileyerek, «Merhaba» dediler.

«Köye gireceğiz. Siz de bizimle köye inerseniz yurtsavetlik görevinden birini yerine getirmiş oluruz» denildiğinde, gençler ökte aradıklarını yerde bulmuşçasına, birlikte beraber köye doğru yürüdüler. Arada bir arkadaşları bakıyor ve her hareketlerini taklit etmek için adeta birbirleriyle yarışıyorlardı. Başlar dik, yurümede kendilerinin emin ve her an atak yapmaya hazır bir refleks, elleri silahın mekanizmasını takip teltiye asla kadar hazır! Fakat... ne yazık ki gençlerin elinde özgürlüğe kavuşmanın anahtarlarından olan silah yok. Bu da hareketlerini ister istemez mekânlıyorlardı.

Yüz metre kadar ilerlediklerimizde grup durmuştu. Gençler biraz önceki taklitten benzeyen, fakat gerçekte onların düşmanlarının bir yansıması olan hareketlerinden utanmasına arada bir, birlikteki arkadaşları bakarak hafif bir gülümsemeye başlıyorlardı. Birlikteki arkadaşlar, sağa sola kaçarak tutarak silahlarını, mesafelerini bozmadan ikinci bir emir bekliyorlardı. Biliyorlardı otuz-kırk metre ilerimide bulunan köye öncülerimizin keşif gittiğini. Gençlere sola anlam veremediklerini, sağa sola, arkadaşları bakarak çözmeye çalıştıklarını hissettiriyorlardı. Belki de kendi kendilerine «bu da neyin nesii; ağır köye girmek üzere bekliyoruz» diyorlardı. Fakat öncülerimiz geri dönüp yeniden «Yürü» emri veriliyordu. Hem birliğe ve hem de birbirlerine, «anladık» dercesine anlamı anlamı bakiyor, gülmüşüyorlardı.

Köye girilmez, kimin nereye dıracağı, kimin nereye gideceği ve ne yapacağı belli olduğundan birer söz bile söylenmeden birlik yerleşmişti köye. Üğranılan ilk evde, alana Parti tarafından gönderilen ikinci gücün geldiğini

noktaya ulaştığımızda, arkadaşlar yorgunluktan halsiz düştüler. Baza rağmen uzanmak, uyumak da istemiyorlardı. Hemen herkes kendisinin keşif görevi olduğunu istiyordu. Keşif grubu belirlendiğinde bir arkadaşımız —sıfatları kısa bir süre önce katılmıştı— biraz kızgın ve biraz da serzenişte bulunurcasına, «Bizim de gelişmemiz gerekmez mi» diyordu. Keşif grubunun arkasından bakakaldı böylece...

«Burası iyi. Hedefimiz buradan iyi görünür.»

«Hayır... hayır! Biraz daha aşağıda iyi bir yer var. Orada daha iyi gözlemleyebiliriz sanırım» denildiğinde, diğerleri de tek bir ses etmeden peşisıra yürümeye başladılar. Gün ışıkmaz üzere. Uzaktan askerin konumlandığı yer yavaş yavaş görünürdü, mevziden mevziye askerlerin gidiş gelişleri daha da belirginleşiyordu. Çıplak gözle bile her şey aydınlanıyordu. Düşman köyün hemen üst kısmında bulunan iki büyük kayanın arasına konumlanmıştı. Askerler korkularından bir yerde topluca uyumuyor, toparla ördükleri yedi mevzi de kalyorlardı.

«Bakin... vay, vay! Bir mevzi de

çek bir hedefti.

«Saat epey geç oldu. Zaten uykusuzuz da. Öğrenmek istediğimizi de öğrenmiş olduk. Geri dönelim diyorum.»

«Biraz daha bekleyelim. Belki bir kez daha sayma şansına kavuşuruz. Ben yirmibes saat. Başka bir arkadaş ise yirmiş. Gerçi fazla önemli de değil. Fakat hangi mevzilerde oldukları anlaşılmazsa beraberinde bazı sakıncalar getirilebilir diyorum.»

Dürbünü köyün batı tarafını gözetleyen arkadaş birden söylendi:

«Tüh... Lanet olsun. Bir sürü asker köye doğru gidiyor. Yirmibeş değil mi say? Bunlar ise... üç, dört; mesafeleri en az yedi metre kadar. Alçaklar şimdi görüldü... Beş altı... yirmiş. Tüm yirmiş kişi. Subay sekinizmiş kişi. Şeyden belli oluyor; şeyden, hem sağında bir kişi yürüyor ve hem de yalnız; grupta yalnız sekinizmiş kişinin önünde ve arkasındakiler birbirlerine yakını. Diğerlerinin mesafesi çoktur...»

Geliş güzergahını inceleyen komutan yardımcısı: «Ah! Şimdi onların daha ulaşamadıkları düzlüğün üstündeki ağaçlıkta olacaktı. Bir tek bile sağ

KÜRDİSTAN ULUSAL KURTULUŞ MÜCADELESİ, FEDERAL ALMAN DEVLETİNİN SALDIRILARI VE PKK DAVASI

GEÇEN SAYIDAN DEVAM

Osmanlı İmparatorluğunun çöküş dönemi ve Türk burjuvazisinin doğuşu

19. yy. sonlarına doğru gelindiğinde, geniş topraklar üzerinde hakimiyet kurmuş olan Osmanlı İmparatorluğunda çözümler başladı. Balkanlar, Kafkaslar'a, Kuzey Afrika'ya kadar uzanan geniş bir toprak parçası üzerinde İmparatorluk sınırlarını çizmiş olan Türk egemenlerinin hakimiyetleri yüzyılın sonuna doğru zayıfladı. Zayıflayan hakimiyetin altından çıkan her halk, imparatorluğun geniş sınırlarının biraz daha daralmasını da beraberinde getirdi. 19. yy. sonlarına doğru İmparatorluk sürekli güç kaybeden bir durumu yaşıyordu.

İngiltere, Fransa ve Çerik Rusya gibi sömürgeci imparatorlukların rekabeti karşısında tutunamayan İmparatorluk, topraklarını korumak için büyük bir çaba içerisindeydi. İmparatorluğu yaşatma endişesi, Türk egemenlerinin bir o kadar bir kıyaya yaklaştıracaktı. En sonunda ise, Alman İmparatorluğu Osmanlı gemisini demirlemedi. Bu gelişme sürecini, konuşmuş ilgilendiren yönleriyle kısaca da olsa aktarmak istiyoruz.

1876 yılında Abdülhamid II'nin imparatorluk tahtına oturması, İmparatorluk açısından birçok değişikliğin de başlangıcıdır. Abdülhamid zalimliği ve kurnazlığı ile ünlenmiştir. Ermeniler üzerinde olsun, Kürdistan'da olsun en vahşi katliamlar, Abdülhamid döneminde uygulanmıştır. Abdülhamid esas becerisini ise imparatorluğu uzun süre yaşatmakta göstermiştir.

"Büyük bir suçkamlarıyla girişeceği Ermeni katliamlarıyla ülne salacak olan, geleceğin 'Kızıl Sultan'ıdır bu hükümdar. Zalim ve kalş bir de Abdülhamid II; ama aynı zamanda da müthiş kurnazdı. Şu kaderni belirtmek yettinim: Büyük devletler arasında ki rekabetten, hiç kimses bu hükümdar kadar üstaslıkta yararlanamamıştır" (6). Evet, bu dönemde imparatorluğu yaşatan da bu olmuştur. İngiltere, Fransa ve Çerik Rusyası arasındaki çekişmeler ve daha sonra bunlara eklenen Almanya'nın rekabeti Osmanlı İmparatorluğunun uzun süre yaşamasına yol açmıştır. Bu devletler arasındaki çekişmelerden yararlanma üstaslığı gösteren Abdülhamid uzun süre iktidar olmayı başarmıştır.

Daha İktidarının ilk aylarında Sırbistan savaşı ile karşı karşıya gelen Abdülhamid, Çerik Rusyası ve Avusturya-Macaristan'ın baskılarına İngiltere'nin yardımı ile aşacaktır. Burada da İngiltere'ye dayanan diğer devletlerin baskılarına azaltacaktır. Daha sonra Çerik Rusyası ile meydana gelen savaşta, İmparatorluğun yaşamasını, İngiltere'nin çabaları sağlayacaktır. Rus orduları, İmparatorluk başkentine doğru ilerlerken, İngiltere de donanmasını göndermeye teşebbüs etmiştir.

Büyük sömürgeci devletler arasında meydana gelen çekişmeler, İmparatorluğun ömrünü uzatıyordu. 1877-78 Türk-Rus savaşı ardından gerçekleşen Berlin Kongresi'nde İngiltere Rusyası karşı, Osmanlı İmparatorluğu konusuna da yeni pazarlık öne sürmüştü. Alman diplomasisi ise Bismarck'ın deyimliyle "düstür bir almas roldü" olarak Kongre'ye katılır. Almanya da kendi hesabına top-

lanacak böyle bir kongreden kazanç elde edeceğini umuyordu. Bismarck da Rusya üzerinde baskı kurarak, İngiltere'nin toplanmasına evet demesini istiyordu.

Yine, aynı Kongre de İngiltere, Çerik Rusyası ve Avusturya-Macaristan İmparatorluğu, Osmanlı İmparatorluğunun topraklarının bir kısmını kendi aralarında paylaşacaklardı. Karşılıklı olarak, İmparatorluk yasağını, çıkarlarının uzlaşığı noktalarda ise İmparatorluğun topraklarından pay alıyordu.

İmparatorluğun böylesi gelişmeleri yaşadığı bir ortamda, Türk burjuvazisi de şekillenmeye başladı. Türk burjuvazisinin doğuşu, diğer bazı ülkelerde görüldüğü gibi feodal devletle çatışma içerisinde olmadı. Tam tersine, Türk burjuvazisi feodal devletin fideğliğinde yetişti. Feodal devletin varlığı, Türk burjuvazisinin de varlığı demekti. Üstten düşümlerle feodal devletle egemen olamayan çalışan Türk burjuvazisi, doğal olarak devleti korumaya da yönelcekti.

Türk burjuvazisinin bu gelişimi, Alman burjuvalarınıninkine benzer bir yol izledi. Alman burjuvazisi de feodalizmle çatışma içerisinde değildi, uzlaşma içerisinde iktidardı. Almanya'da devletleki etkinliği artan burjuvazi, İmparatorluk sınırlarını korumakla birlikte, genişletmeyi düşündü. Osmanlı İmparatorluğunun fideğliğinde yetişen Türk burjuvaları da aynı yolu izledi. Türk burjuvaları önceleri çözülen ve çöküşe giden İmparatorluğu yaşatmayı ve ayakta tutmayı amaçladılar. Ardından, büyük bir yayılma ve emperyalist amaçla da taşıyan İdeolojilerine yöneldiler.

Türk burjuvazisi güçlü bir sanayi temelinde şekillendi. Devlet fideğliğinde, bürokrat bir burjuva olarak şekillendi. Daha çok komisyonculuk ve rüşvetçilikle pezaizandı. Bundan dolayı sağlam bir temel de yoktu. Komisyon ve rüşvet almasını sağlamaya tek araç Osmanlı Devleti ve bu devletin Batılı kapitalist ülkelerle olan ilişkileriydi. Bundan dolayıdır ki, Türk burjuvazisi esas olarak devlet ve bu ilişkili korumaya yönelcekti.

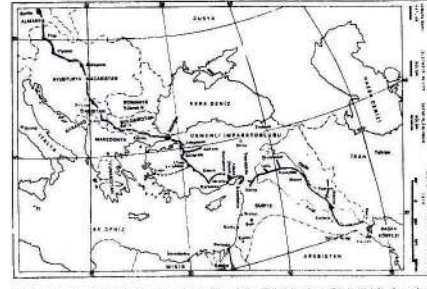
Türk burjuvazisinin ilk düşüncesi "Osmanlı Milleti" adı altında tüm İmparatorluk topraklarının olduğu bir korumasıydı. Bu İdeoloji göre İmparatorluğun hakimiyeti altında bulunan topraklarda tek bir millet; "Osmanlı Milleti" yaratılacaktı. Bu İdeoloji İmparatorluğun o günkü sınırlarının korunmasına da hizmet ettiğinden o dönemde Türk burjuvazisinin çıkarlarına da denk düşmekteydi.

19. yy. sonlarına doğru geldiğinde İmparatorluk Balkanlar'ın önemli bir kesimini kaybetti. Hristiyan halkları, İmparatorluğun hakimiyeti altında tutmak zorlaşmıştı. Bu durum "Osmanlı Milleti" felsefesini de geçersiz kıldı. Bu durumda yeni bir İdeoloji yönelmekten başka çıkar yol kalmamıştı. Bu yeni İdeoloji de İmparatorluğun korunmasını temel alıyordu.

İmparatorluk sınırları içerisindeki Müslüman halkları elde tutmayı amaçlayan Panislamizm yeni İdeoloji olarak geliştirildi. Türk burjuvazisi bu yeni İdeolojisi ile birlikte İmparatorluğun daha fazla toprak kaybetmesini önlemekte istiyordu. Müslümanların Osmanlı padişahı etrafında, birleşmesini savunma İdeolojisi de, İslam ülkelerinin de birer birer bağışızlaşma yönelleri ile birlikte geçire-

liğini kaybetti.

Türk burjuvazisi bu gelişmeler karşısında yeni bir İdeolojiye sarıldı. Bu da tüm dünya Türklüğünün birliğini savunan Turancılık İdeolojisiydi. Sadec İmparatorluk bünyesinde bulunan Türk topraklarını değil, Kafkaslar'a kadar uzanan topraklar üzerinde yaşayan Türkleri de birleştirmek isteyen bu İdeoloji, emperyalist bir yayılma amacı da taşıyordu. Türk toprağı olarak kabul edilen, Azerbaycan, Türmenistan, Tacikistan gibi ülkelerin toprakları da Osmanlı İmparatorluğunun sınırları içerisinde alın-

"Berlin-Bağdat, Alman Emperyalizminin Türkiye'ye Girişi" kitabından alınmıştır.

mak isteniyordu.

Elitide devletin her gün giderek çoğaldığını gören Türk burjuvazisi, kalan toprakları korumak ve devletin sınırlarını genişletmek için, bu yayılma ve emperyalist İdeolojiji geliştirmeye başladı.

Kısaca özetlemeye çalıştığımız Türk burjuvazisinin bu gelişimi ve ulaştığı nokta, Alman burjuvazisinin ulaştığı noktaya da benzerlik gösteriyor.

Alman burjuvazisi önce ulusal bütünlüğü sağlamaya yönelik peşinden ise Pangermen Birliğinin azgın soven İdeolojisinin de körklemesi ile dünyanın paylaşılması savaşına katılmıştı. Türk burjuvazisi ise "Osmanlı Milleti" safasatısı ortaya atmış, tutturamış; ardından Panislamizm de iflas etmiştir. Vardığı noktaya PanTürkizm, "Turancılık" olmuştur. İşte, ki İmparatorluğun egemenliğine bu dönemde damgasını vuran, içki, soven ve emperyalist yayılımı hedefleyen İdeolojilerdir. Pangermenizm ile PanTürkizm, her iki devletin politikasına yön veren İdeolojiler haline gelir. Demek ki, 19. yy. sonlarına Osmanlı İmparatorluğu ile Alman devleti arasında İdeolojik olarak bir yakınlıkla da ortaya çıkmıştır.

Almanya tüm Almanların temsilcisi olarak ortaya çıkarken, Osmanlı İmparatorluğu ise tüm dünya Türklüğünün birliğini göçü olarak tarih sahnesinde boy göstermeye başlamıştır.

Alman ve Osmanlı egemenlerinin birbirine yakınlıkması içki, soven ve yayılma İdeolojisi ile daha da hızlanmıştır. Almanya, İmparatorluğun çıkarlarını güvence altına almayı vasadederken, Osmanlılar ise Almanya'ya geniş bölde yatırım ve sömürü imkanı açtılar. Karşılıklı olarak verilen tavizler sonucu 19. yy. sonlarına Almanya ve Osmanlı İmparatorluğu arasında ki ilişkiler sıkı bir boyut kazandı.

Alman-Türk ilişkilerinde ilk adım

Almanya ile Osmanlı İmparator-

luğu arasındaki ilişkiler eskilere dayanmakla birlikte 1840'lar bu ilişkilerin başlangıcı olarak alınabilir. 1760 yılında Alman İmparatoru Friedrich II, Osmanlı İmparatorluğu'na bir savunma antlaşmasını imzalamasını önerir. Bu tarihten sonra, Alman-Türk ilişkilerinde bir canlanma gözlenir de, ilişkilerin hızlı bir ivme kazanması 19. yy. sonlarına oluyordu.

1839 yılında Almanya'nın Hanza kentleri Lübeck, Bremen ve Hamburg ile ticaret antlaşması imzalayan İmparatorluk; 1840 yılında da Prusya ile benzer bir ant-

laşma imzalayacaktır. Bu gelişmeler, daha bu yıllarda Alman kapitalizminin gözünü giderek daha ağırlıklı biçimde İmparatorluk topraklarına diktiğini göstermektedir. Daha 1848'de Alman İktisatçılarından Ruscher, "İmparatorluk dağınca, İmparatorluğun toprakları Küçük Asya Almanya'nın payına düşecektir." (7) diyorodu. Bunun yanı sıra aynı dönemlerde diğer bir Alman ekonomist olan List ise şöyle diyor: "Bu bölgelerde barışçı teli yoluyla büyüklük, nüfus ve servet bakımından Rus tehlileleri, Slav birliğini karşı eski Almanya, en sağlam istihkama sağlayacak olan yeni bir Almanya yaratılacaktır." (8)

Görüldüğü gibi, Almanya kapitalizminin temsilcilerinde, Osmanlı İmparatorluğunun topraklarını ele geçirme yönünde büyük bir ıstah var. Ama bu ıstahın gerekleri hemen yerine getirelemeyecektir. Yukarıdaki bölüme de izah edildiği gibi aynı yıllarda Almanya'nın iç sorunları da büyük ölçüdeydi. Almanya her şeyden önce bu iç sorunlarını çözümlüyor, öylece dış açılımı istiyor. Bu bakımdan bu dönemde İmparatorlukla kurulan ilişkiler sınırlı düzeydedir.

Bu durum rağmen 1840'lar'dan itibaren temel hızla atılmaya başlanan bu ilişkiler çok önemlidir. Daha sonraki ilişkilerin de temeli oluşturan bu ilişkiler de aynıdır. Bu dönemde kurulan ilişkiler, daha sonraki ilişkilerin gelişmesinin de temeli oluyordu.

1835 ile 1839 yılları arasında Osmanlı ordusunun eğitiminde asker çalışan Helmut von Moltke'nin mektuplarında Almanya'nın gelecekteki ele geçirmesi gereken toprakların adları yazılıyordu. Moltke, İzmir yöresini, Fırat vadisini ve Balkanlar'daki bir diğ. yer. Alman sömürgeçliğini eline geçmesi gereken yerler olarak gösterir.

Moltke, hatta daha da ileri gidecek, Osmanlı İmparatorluğunun denetiminde Filistin'de bir Hristiyan konfederasyonu oluşturulmasını isteyecekti. Çok geç-

meden de, Alman İmparatorluğunun desteği altında Hayfa, Yafa ve Kudüs gibi Filistin kentlerinde Alman Yahudi kolonileri oluşturulacaktı. Buraya yerleşen Almanlar, Alman kültürünün yayılacağı haline gelecektirdi.

Moltke'nin, İmparatorluk bünyesinde oynadığı bir rol ise, Osmanlı ordusunun düzenlenmesi ve ısanların bastırılmasıydı. Moltke, Osmanlı Ordusunun eğitim görevini, gelecekte temel oluşturan bir şekilde yerine getirecekti. Ordu içerisinde birçok subayın Alman geleneklerine göre yetiştirilmesini talep bir rol oynayacaktı. Birçok subay daha da önemde, Almanya'ya hayranlığını gizlemeyecek, açığa vuracaktı. Ordu içerisindeki bu Alman etkisi ilişkilerin hızlanması ile birlikte daha da artacaktı.

Moltke'nin, bu yıllarda yerine getirdiği diğer bir görev ise özellikle de Kürdistan'da Osmanlı İmparatorluğuna karşı gelişen ısanların bastırılmasında Osmanlı ordusuna komutanlık etmek oldu. İsanı bastırmak için hareket eden Osmanlı ordusu ile birlikte Moltke de seferlere katılır. Kürdistan'da bu ordu ile birlikte dolayarak ısanların bastırılmasında görev üstlenir.

Moltke sonrasında da asker gönderme düzeyinde karşılıklı ilişkiler devam eder. Ama bu ilişkiler gerek Alman İmparatorluğunun hazır olması ve gerekse de Osmanlı İmparatorluğunun diğer kapitalist ülkelerle varolan ilişkileri neticesinde yoğunlaşmıştır. Ama ilerisi için azımsanmayacak bir temel atıldığını bahsedebiliriz.

Alman kapitalizminin ilk büyük zafeti: Berlin-Bağdat Demiryolu

Ünlü Alman siyasetçisi Karl Radek, "Bağdat demiryolu Alman kapitalist emperyalizminin ilk büyük zafeti" dir, der. Gerçekten de, Alman kapitalizminin o güne kadar eline geçirdiği en büyük var Berlin-Bağdat demiryoludur.

Berlin-Bağdat demiryolu Alman kapitalizmi için bir zafet olurken, Doğu Açılım politikasının da taşıyıcısı oldu. Aynı zamanda bu girişimle Osmanlı İmparatorluğu Almanya'nın bağımlılık ilişkileri içerisindeydi. Bu demiryolu daha 19. yy. ortalarına Almanya'da sık sık duyulmaya başlanan "Mezopotamya tam yol iher" sloganının da bir gerekçeli kazanmasıdır.

19. yy. ortaları, Alman basınıın Mezopotamya'ya yönelik sömürgeci sloganları bol bol atmaya başladığı bir dönemdir de. Örneğin, bu dönemde Alman basınına yansıyan birkaç alıntıya baktığımızda bu sloganların ne kadar yaygın kullanıldığını da açığa çıkarırız: "Dr. Ernst Jack şöyle konuşuyordu: 'Orada, Türkiye'de Anadolu ve Mezopotamya var. Anadolu, doğan güneş ülkesi. Mezopotamya ise eski bir cennet. Bu adlar bizim için birer simge olmalıdır. Alman basını, yeni dünyaya değil, Mezopotamya'ya...' sloganı atmış." (9). İşte, Almanya'yı güneş ülkesi ile eski cennete götürürken, Berlin-Bağdat demiryolu oldu. Almanya dışlarına, bu demiryolu vasıtası ile ulaşmaya çalıştı.

Berlin-Bağdat demiryolu birçok bakımdan Alman kapitalizmi için avantajlar getirmiştir. Dışlarını gerçekleştirmek imkanının yanı sıra, Alman kapitalizmi içinde büyük oranda kâr imkanları yaratmıştır.

KÜRDİSTAN ULUSAL KURTULUŞ MÜCADELESİ, FEDERAL ALMAN DEVLETİNİN SALDIRILARI VE PKK DAVASI

GEÇEN SAYIDAN DEVAM

Osmanlı İmparatorluğunun çöküş dönemi ve Türk burjuvazisinin doğuşu

19. yy. sonlarına doğru gelindiğinde, geniş topraklar üzerinde hakimiyet kurmuş olan Osmanlı İmparatorluğunda çözümler başladı. Balkanlar'a, Kafkaslar'a, Kuzey Afrika'ya kadar uzanan geniş bir toprak parçası üzerinde imparatorluk sınırlarını çizmiş olan Türk egemenlerinin hakimiyetleri yüz yılın sonuna doğru yarıldı. Zayıflayan hakimiyetin altından çıkan her halk, imparatorluğun geniş sınırlarının biraz daha daralmasını da beraberinde getirdi. 19. yy. sonlarına doğru imparatorluk sürekli güç kaybeden bir durumdaydı.

İngiltere, Fransa ve Çarlık Rusyası gibi sömürgeci imparatorlukların rekabeti karşısında tutunamayan imparatorluk, topraklarını korumak için büyük bir çaba içine girdi. İmparatorluğu yaşatma endişesi, Türk egemenliğini bir o kadar da kuvvetlendirdi. En sonunda ise, Alman İmparatorluğu Osmanlı gemisini demirleyeceklerdi. Bu gelişme sürecini, komumuz ilgilendiren yönleriyle kısaca da olsa aktarmak istiyoruz.

1876 yılında Abdulhamid II'nin imparatorluk tahtına oturması, imparatorluk açısından birçok değişikliğin de başlangıcıdır. Abdulhamid zalmılığı ve kurnazlığı ile ünlenmiştir. Ermeniler üzerinde olsun, Kürdistan'da olsun en vahşi katliamlar, Abdulhamid döneminde uygulanmıştır. Abdulhamid esas becerisini ise imparatorluğu uzun süre yaşatmakla göstermiştir.

"Büyük bir soğukkanlılıkla girişeceği Ermeni katliamlarıyla ilk salacık olan, geleceğin 'Kızıl Sultan'ıdır bu hükümdar. Zalim ve kallesini bir adamı Abdulhamid II; ama aynı zamanda da müthiş kurnazdı. Su kadarnı belirtmekle yetinilmez: Büyük devletler arasındaki rekabetten, hiç kimse bu hükümdar kadar ustalıkla yararlanmamıştır." (6) Evet, bu dönemde imparatorluğu yaşatan da bu olmuştur. İngiltere, Fransa ve Çarlık Rusyası arasındaki çekişmeler ve daha sonra bunlara eklenen Almanya'nın rekabeti Osmanlı İmparatorluğunun uzun süre yaşamasına yol açmıştır. Bu devletler arasındaki çekişmelerden yararlanma üstlüğü gösteren Abdulhamid uzun süre iktidarı olmayı başarmıştır.

Daha iktidarının ilk aylarında Sırbistan savaşı ile karşı karşıya gelen Abdulhamid, Çarlık Rusyası ve Avusturya-Macaristan'ın baskılarına İngiltere'nin yardımı ile aştı. Burada da İngiltere'ye dayanarak diğer devletlerin baskılarını azalttı. Daha sonra Çarlık Rusyası ile meydana gelen savaşta, imparatorluğun yaşamasını, İngiltere'nin çabaları sağladı. Rus orduları, imparatorluk başkentine doğru ilerlerken, İngiltere de donanmasını göndermeye teşebbüs etmiştir.

Büyük sömürgeci devletler arasında meydana gelen çekişmeler, imparatorluğun ömrünü uzatıyordu. 1877-78 Türk-Rus savaşı ardından gerçekleştirilen Berlin Kongresi'nde İngiltere Rusya'ya karşı, Osmanlı İmparatorluğu konusuna yeni pazarlıklar öne sürmüştü. Alman diplomasisi ise Bismarck'ın deyimiyile "düstür bir simsar rolü oynamak için Kongreye katılır. Almanya da kendi hesabına top-

lanacak böyle bir kongreden kazanç elde edeceğini umuyordu. Bismarck da Rusya üzerinde baskı kurarak, Kongre'nin toplanmasına evet demesini istiyordu.

Yine, aynı Kongre de İngiltere, Çarlık Rusyası ve Avusturya-Macaristan İmparatorluğu, Osmanlı İmparatorluğunun topraklarını bir kısmını kendi aralarında paylaşacaklardı. Karşılıklı olarak imparatorluğu yaşatırken, çıkarlarını uzlaştırdıkları noktalarda ise imparatorluğun topraklarından pay alıyorlardı.

İmparatorluğun böylece gelişmeleri yaşıdığı bir ortamda, Türk burjuvazisi de şekillenmeye başladı. Türk burjuvazisinin doğuşu, diğer bazı ülkelerde görüldüğü gibi feodal devlete çatışma içerisinde olmadı. Tam tersine, Türk burjuvazisi feodal devletin fidiğeliğine yetişti. Feodal devletin varlığı, Türk burjuvazisinin de varlığı demekti. Üstten dönüşümlerle feodal devlete egemen olmaaya çalışan Türk burjuvazisi, doğal olarak devleti korumaya da yönelcekti.

Türk burjuvazisinin bu gelişimi, Alman burjuvalarınıninkine benzer bir yol izledi. Alman burjuvazisi de feodalizmle çatışma içerisinde değildi, uzlaşma içerisinde iktidara geldi. Almanya'da devleti etkiniği artıran burjuvazi, imparatorluk sınırlarını korumakla birlikte, genişletmeyi düşündü. Osmanlı İmparatorluğunun fidiğeliğine yetişen Türk burjuvaları da aynı yolu izledi. Türk burjuvaları önceleri çözülen ve çözüle giden imparatorluğu yaşatmayı ve ayakta tutmayı amaçladılar. Ardından, büyük bir yayılma ve emperyalist amaç da taşıyan ideolojilerine yöneldiler.

Türk burjuvazisi güçlü bir sanayi temelinde şekillenmedi. Devlet fidiğeliği, bürokrat bir burjuva olarak şekillendi. Daha çok komisyonculuk ve rüşvetçilikle palazlandı. Bundan dolayı sağlam bir temel de yoktu. Komisyon ve rüşvet almasını sağlayan tek arak Osmanlı Devleti ve bu devletin Batılı kapitalist ülkelerle olan ilişkileri. Bundan dolayıdır ki, Türk burjuvazisi esas olarak devlet ve bu ilişkiyi korumaya yönelcekti.

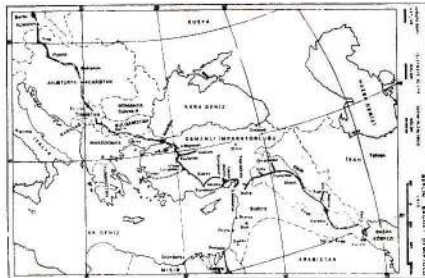
Türk burjuvazisinin ilk düşüncesi "Osmanlı Milleti" adı altında tüm imparatorluğun topraklarını olduğu gibi korumasıydı. Bu ideoloji göre imparatorluğun hakimiyeti altında bulunan topraklarda tek bir millet; "Osmanlı Milleti" yaratılacaktı. Bu ideoloji imparatorluğun o günkü sınırlarının korunmasına da hizmet ettiğinden o dönemde Türk burjuvazisinin çıkarlarına da denk düşmekteydi.

19. yy. sonlarına doğru gelindiğinde imparatorluk Balkanlar'ın önemli bir kısmını kaybetti. Hristiyan halkları, imparatorluğun hakimiyeti altında tutmak zorlaşmıştı. Bu durum "Osmanlı Milleti" felsefesini de geçersiz kıldı. Bu durumda yeni bir ideolojiye yönelmekten başka çıkar yolu kalmamıştı. Bu yeni ideoloji de imparatorluğun korunmasını temel alıyordu.

İmparatorluk sınırları içerisinde Müslüman halkları elde tutmayı amaçlayan Panislamizm yeni ideoloji olarak geliştirildi. Türk burjuvazisi bu yeni ideolojisi ile birlikte imparatorluğunda daha fazla toprak kaybetmesini önlemek istiyordu. Müslümanların Osmanlı padişahı etrafında birleşmesini savunun bu ideoloji de, İslam ülkelerinin de birer baskı merkezine dönüşmelerini de birlikte geçeri-

liğini kaybettiler.

Türk burjuvazisi bu gelişmeler karşısında yeni bir ideolojiye sarıldı. Bu da tüm dünya Türklüğünün birliğini savunan Turancılık ideolojisiydi. Sadece imparatorluk bünyesinde bulunan Türk topraklarını değil, Kafkaslar'a kadar uzanan topraklar üzerinde yaşayan Türkleri de birleştirmek isteyen bu ideoloji, emperyalist bir yayılma amacı da taşıyordu. Türk toprağı olarak kabul edilen, Azerbaycan, Türkmenistan, Tacikistan gibi ülkelerin toprakları da Osmanlı İmparatorluğunun sınırları içerisinde alın-

"Berlin-Bağdat, Alman Emperyalizminin Türkiye'ye Girişi" kitabından alınmıştır.

mak isteniyordu.

Elindeki devletin her gün gidecek çokluğuyla gören Türk burjuvazisi, kalan toprakları korumak ve devletin sınırlarını genişletmek için, bu yayılmacı ve emperyalist ideolojiyi geliştirmeye başladı.

Kısaca özetlemeye çalıştığımız Türk burjuvazisinin bu gelişimi ve ulaştığı nokta, Alman burjuvazisinin ulaştığı noktaya da benzerlik gösteriyor.

Alman burjuvazisi önce ulusal bütünlüğü sağlamaya yönelik peşinden ise Pangerman Birliği'nin azgın soven ideolojisinin de körüklemesi ile dünyanın paylaşılması savasına katılmıştır. Türk burjuvazisi ise "Osmanlı Milleti" satışsını ortaya atması, tutturamaması; ardından Panislamizm de iflas etmiştir. Vardığı noktaya Pan Türkizm, Turancılık olmuştur. İşte, ki imparatorluğun egemenlerine bu dönemde damgasını vuran, ırkçı, soven ve emperyalist yayılma hedefleyene ideolojiler. Pangermanizm ile Pan Türkizm, her iki devletin politikasına yön veren ideolojiler haline gelir. Demek ki, 19. yy. sonlarında Osmanlı İmparatorluğu ile Alman devleti arasında ideolojik olarak bir yakınlaşma da ortaya çıkmıştır. Almanya tüm Almanların temsilcisi olarak ortaya çıkarken, Osmanlı İmparatorluğu ise tüm dünya Türklüğünün birleştirici güç olarak tarih sahnesinde boy göstermeye başlamıştır.

Alman ve Osmanlı egemenlerinin birbirine yakınlaşması ırkçı, soven ve yayılmacı ideoloji ile daha da hızlanmıştır. Almanya, imparatorluğun çıkarlarını güvence altına almayı vaadederken, Osmanlılar ise Almanya'ya geniş bölgede yatırım ve sömürü imkanı açtılar. Karşılıklı olarak verilen tavizler sonucu 19. yy. sonlarında Almanya ve Osmanlı İmparatorluğu arasında ilişkiler sıkı bir boyut kazandı.

Alman-Türk ilişkilerinde ilk adım

Almanya ile Osmanlı İmparator-

luğu arasındaki ilişkiler eskilere dayanmakla birlikte 1840'lar bu ilişkilerin başlangıcı olarak alınabilir. 1760 yılında Alman imparatoru Friedrich II, Osmanlı İmparatorluğuna bir savunma antlaşmasının imzalamasını önerir. Bu tarihten sonra, Alman-Türk ilişkilerinde bir canlanma gözlenir. Bu ilişkilerin hızı bir ivme kazanması 19. yy. sonlarında oluyor.

1839 yılında Almanya'nın Hanza kentleri Lübeck, Bremen ve Hamburg ile ticaret antlaşması imzalayan imparatorluk; 1840 yılında da Prusya ile benzer bir ant-

meden de, Alman İmparatorluğu'nun desteği altında Hayfa, Yafa ve Kudüs gibi Filistin kentlerinde Alman Yahudi kolonileri oluşturulacaktır. Buraya yerleşen Almanlar, Alman kültürünün yayılacağı haline gelecektir.

Moltke'nin, imparatorluk bünyesinde oynadığı diğer bir rol ise, Osmanlı ordusunun düzenlenmesi ve isyanların bastırılmasıydı. Moltke, Osmanlı Ordusunu eğitime görevini, gelecekte temel oluşturacak bir şekilde yerine getirecekti. Ordu içerisinde birçok subayın Alman geleneklerine göre yetiştirilmesinde temel bir rol oynayacaktı. Birçok subay daha bu dönemde, Almanya'ya hayranlığı gizlemeyecek, açığa vuracaklardı. Ordu içerisindeki bu Alman etkisi ilişkilerin hızlanması ile birlikte daha da artacaktı.

Moltke'nin, bu yıllarda yerine getirdiği diğer bir görev ise özellikle de Kürdistan'da Osmanlı İmparatorluğuna karşı gelişen isyanların bastırılmasında Osmanlı ordusuna komutanlık etmek oldu. İsyanı bastırmak için hareket eden Osmanlı ordusu ile birlikte Moltke de seferlere katılır. Kürdistan'da bu ordu ile birlikte dolarsak isyanların bastırılmasında görev üstlenir.

Moltke sonrasında da asker gönderme düzeyinde karşılıklı ilişkiler devam eder. Ama bu ilişkiler gerek Alman İmparatorluğunun hazır olması; ve gerekse Osmanlı İmparatorluğunun diğer kapitalist ülkelerle varolan ilişkileri neticesinde yoğunlaşmıştır. Ama ilerisi için azımsanmayacak bir temel atıldığını bahsedebiliriz.

Alman kapitalizminin ilk büyük zaferi: Berlin-Bağdat Demiryolu

Ünlü Alman siyasetçisi Karl Radek, "Bağdat demiryolu Alman kapitalist emperyalizminin ilk büyük zaferi"dir. Dr. Gerçekten de, Alman kapitalizminin o güne kadar eline geçirdiği en büyük av Berlin-Bağdat demiryoludur.

Berlin-Bağdat demiryolu Alman kapitalizmi için bir zafer olurken, Doğuya Açılım politikasının da taşıyıcısı oldu. Aynı zamanda da girişime Osmanlı İmparatorluğu Almanya'nın bağımlık ilişkileri içine girdi. Bu demiryolu daha 19. yy. ortalarında Almanya'da sık sık duyulmaya başlanan "Mezopotamya tam yol" ismiyle tanınan bir gerekçeli kazanımdır.

19. yy. ortaları, Alman basını'nın Mezopotamya'ya yönelik sömürgeci siyasetiyle bol bol almaya başladığı bir dönemdir de. Örneğin, bu dönemde Alman basınına yayınlanan birkaç alıntıya baktığımızda bu siyasetin ne kadar yaygın kullanıldığını da açığa çıkarıyor: "Dr. Ernst Jackh şöyle konuşuyordu: 'Orada, Türkiye'de Anadolu ve Mezopotamya var. Anadolu, doğan güneş ülkesi. Bu topraklara ise eski bir cennet imdadır. Bizler için birer simsar imdadır. Alman basını, yeni dünyaya değil, Mezopotamya'ya...' sloganını atmış." (7) İşte, Almanya'ya güneş ülkesi ile eski cennetle götüren Berlin-Bağdat demiryolu oldu. Almanya'da ilerisi, bu demiryolu vasıtasıyla ulaşmaya çalıştı.

Berlin-Bağdat demiryolu birçok bakımdan Alman kapitalizmi için avantajlar getirmiştir. Düşlerini gerçekleştirmek imkânının yanı sıra, Alman kapitalizmi içinde büyük oranda kâr imkânı yaratmıştır.

N.V.Yeliseyeva bu konuda şunları söylüyor: "Osmanlı Devleti, Alman kapitalizminin önemli bir demiryolu yapmalarına izin vermiştir. Daha sonra Bağdat demiryolu adını alan bu hat, Kütük Asya ve Bağdat'ın İstanbul Boğazı'nı Basra Körfezi'ne bağlayordu."

Berlin-Basra Körfezi'ne bağlayan Bağdat demiryolunun, ekonomik ve politik bekenden çok özel bir önemi vardı. Demiryolunun yapımı, büyük miktarda lokomotif, vagon ve ray siparişleri alan Alman sanayicilerine önemli kârlar sağlıyordu. Yapımı girişimine yatırım yapmış olan Alman emperyalistlerinin Doğuda yapmayı düşündüklerini kolaylaştırıyordu. Osmanlı Devleti, bir süre sonra tamamen Alman etkisi altına girdi.⁽¹⁰⁾

1888 yılında Alman imparatorluğunun başına geçen Wilhelm II en önemli girişim olarak, Berlin-Bağdat demiryolunun inşaatını ele geçirmekle işe başlar. Wilhelm II'nin imparator olması, Alman ve Osmanlı ilişkilerinde de bir canlanmaya yarattı. Wilhelm II, Bismarck'ın sarfettığı "İstanbul'dan gelen mektuplar okunmaya değer" sözünü tersine, bizzat imparatorun saygısına İstanbul'a kadar gidecekti. Bu da, Almanya'nın etkisi gibi, Osmanlı imparatorluğuna karşı ilgisiz kalamadığını gösteriyor.

Wilhelm II, bir 1888'de diğerleri de 1898'de olmak üzere imparatorluğu iki kez ziyaret edecekti. Wilhelm II, 1898'de yaptığı ikinci gezisinde, Osmanlı imparatorluğunun Panislamizm ideolojisini de destekliyerek, bu konusmayı yapmıştı: "300 milyon İslam alemi Almanya'ya dost olarak güvensin."

Alman imparatorunun ilk gezisi ardından Berlin-Bağdat demiryolu antlaşması imparatorluk ile imzalandı. Bu demiryolunun imtiyaz hakkının Almanya'ya verilmesinde Wilhelm II'nin yüttüğü cabaların etkisi büyüktür. Wilhelm bizzat kendisi bu konuda imtiyaz hakkını alımlamak için İstanbul'a padişahın saygısına kadar gitmiştir. "Wilhelm II, İstanbul'da kaldığı süre içinde Alman finans kapitali, özellikle Alman silah sanayi için yeni kârlı siparişler elde etmek ve kendinin de katıldığı bir toplantıda padişahla George von Siemens'in Bağdat demiryolunun yapımını Deutsche Bank tarafından gerçekleştirilmesi konusunda anlaşmalarını sağlamıştı. Yolculuğunun bu amacı, özellikle ön plana çıktı; zaten Wilhelm II'nin kendisi de Deutsche Bank'ın yüttüğü demiryolu yapımının Yakın Doğu'daki Alman yayılma politikasının başarısı açısından büyük bir önem taşıdığını inanıyordu. Almanya'daki banka ve sermayesiyle önemli bir konum kazandıysa ki, Alman şirketlerinin kârlarının padişah önünde savunuculuğunu artık bizzat Wilhelm II yapıyordu."⁽¹¹⁾

Berlin-Bağdat Demiryolunun yapımı ve ilişkilerin gelişmesi

1882 yılında Deutsche Bank, Boğazın Asya kıyısı üzerinde bulunan Haydar Paşa'dan Marmara denizi kıyısına kadar izmit limanına uzanan küçük bir demiryolu hattını satın almıştı. Yine aynı yıllarda İzmir'den Ankara'ya kadar uzatılmasını isteyen bir demiryolu hattının imtiyazı da almıştı. Daha sonra Alman Bağdat demiryolu hattı imtiyaz işi Deutsche Bank'ın girişimlerinin artışıyla birlikte geldi. Deutsche Bank, Osmanlı imparatorluğu içerisinde giriştiği pazar kapma savaşını öncelerden küçük çaplı da olsa gerçekleştirmişti.

Fakat İngiliz ve Fransızlar da demiryolu yapımına el atmış ve Mersin gibi liman kentlerinden belli bazı hatları işletmeye de açmışlardı. İngiliz ve Fransız imti-

yazlarını genişletmek için, Osmanlı imparatorluğunda yeni hatların açılmasını üstlenmek istiyorlardı. İngiliz ve Fransızlar imparatorluk toprak talep etmeleri ve bazı toprakların kendi egemenliklerine almasını nedeniyle, imparatorluğun tercih ediliyordu. Abdülhamit, İngiliz ve Fransızlara imtiyaz hakkı vererek, baskınlık ilişkilerinin daha da genişlemeye istemiyordu.

Almanya ise bu dönemde bu rekabete etkin olarak girmemişti ki, imparatorluğun herhangi bir toprak talebi olmadığında da sık açılıyordu. Emperyalistler arasındaki çekişmelerden yararlanarak yapamı sürdürmeyi başaran Abdülhamit, bir ortaman da ustaca yararlanarak, Almanya'ya yanaşmaktı.

İmparatorluk bünyesinde de birçok leri gelen devlet adamı, imparatorluk topraklarını bir boydan bir boya geçen bir demiryolu hattının yapımını, kendileri için yararlı olacağına inanıyorlardı. Sonunda Abdülhamit'de bu görüş doğrultusunda inna edildi. Demiryolunun yapımı için "Osmanlı yöneticileri ilk başta 1887'de Württembergische Vereinsbank yöneticisi von Kaula ile kurdu. Von Kaula, İstanbul'da Mavzer fabrikası için kârlı siparişler almış ve Osmanlı hükümetiyle sıkı ilişkiler kurmuştu. Elbette Abdülhamit ve çevresindeki bakanlar da, Württembergische Vereinsbank'ın projeyi kendi başına finanse etmek için yeterli sermaye gücünden yoksun olduğunu çok iyi biliyorlardı. Ama Osmanlı tarafı, von Kaula kanalıyla ve onu aşarak Alman yüksek finans çevreleriyle ilişki sağlayacak ve sonunda -İngiliz ve Fransızlar bu işe mümkün olduğuna katmayarak- imtiyaz sahibi olarak Almanları kazancalarını umuyorlardı. Kaula bu rolü üstlenmeye hazır. Bunun sağlaması için, Deutsche Bank'la ilişkiye girdi."⁽¹²⁾

Deutsche Bank, bu işe girişme kararını, hükümetin de onayını alarak verdi. Ancak, girişimin çok yüküklü bir sermaye gerektirmesi ve bu sermayenin sadece Almanya'dan sağlanamaması nedeniyle yeni ortaklar aradı. En sonunda İngiliz şirketi de Deutsche Bank'la birlikte girişimci olarak, demiryolu yapımına katmayı başardı.

Deutsche Bank, yapım sermayesinin yüksek miktarda olması nedeniyle, sermayenin tümünü Alman ticari piyasasından sağlamada güçlüklerle karşılaştı. Dışardan sermaye çekilebilmek için 24 Mart 1889'da, kendi yönetimi altında, Société des chemins de fer Ottoman d'Anatolie. (Osmanlı Anadolu Demiryolu Şirketi) adıyla bir kuruluş gitti. Bu şirket vasıtasıyla, özellikle İngiliz ve İtalyan sermayesini bu yatırıma çekmeye çalıştı. Deutsche Bank, bu girişiminde başarılı oldu. İngilizler, Fransız ve Ruslarla olan ilişkilerinden dolayı bu girişime güç verildi. Davranacaklardı. Ancak, yapım hızlanmasa için sermaye aktarmada yeni hogörüylü göstermeyeceklerdi. Yine, Deutsche Bank'ın İtalyan sermayesini çekme çabaları da istenen başarıyı veremeycekti. Bu durumda girişimci sermaye olarak, Deutsche Bank'ın yanısıra, Württembergische Vereinsbank, Deutsche Vereinsbank, Wiener Bankverein ve Yunanlı küçük bir girişimci grup katıldı.

Yabancı sermayenin çok az katılımına rağmen, Alman mali grubunun olağanüstü sermaye gücü açığı çıktı. Bu durum Avrupa bankacılık dünyasında şaşkınlığa da yol açtı.

1888 yılında Osmanlı imparatorluğunun Asya ve Avrupa toprak-

ları üzerindeki demiryollarının gelişimi İngilizler, İngilizler ve bir ölçüde Avusturyalılar elinde bulunduyorlardı. Dört yıl sonra ise durum tamamen değişti. Bu sürede Alman finans burjuvazisi, Osmanlı imparatorluğundaki 2000 km uzunluğundaki bir demiryolu hattını denetler düzeyine gelişti.

Hasta adam güçlü devletin koltuğunda... (Abdülhamid ve Wilhelm II)

Boylece, Almanya, İngiliz ve Fransızlar rekabete edilebilmek bir güce imparatorluk bünyesinde sahip olmuşlardı. "Bu andan itibaren, bankanın istikrar işleri ve demiryolu yapımı biçiminde gerçekleştirilmeye devam ediyordu. Alman emperyalizminin yaka Doğudaki yayılmasında belirleyici bir araç olacaktı. Deutsche Bank'ın Yakın Doğu'ya yayılması, "Wilhelmstrasse" ile Sultan Abdülhamid'in gerici despotik rejimi arasında, hem Avrupalı rakiplere, hem de Osmanlı imparatorluğu için Türk olmayan halkların bağımsızlıklar hareketleri karşı sürekli olarak sürdürülen sıkı bir işbirliğine yol açtı."

Berlin-Bağdat demiryolunun Alman ve Osmanlı imparatorlukları arasında taşıdığı önemli iki ayrıntıyı açıklamak istiyoruz. Bu ayrıntılar, Alman ve Türk egemenlerinin bu demiryolu hattının yapımına neden bu kadar önem verdiklerini de ortaya koymaktadır.

"İngiltere, Avrupa'da kara yoluyla ancak bir yerde saldırıya uğrayabilir. Ve buradan ağır yara alır: Burası Mısır'dır. Mısır'la birlikte, İngiltere, yalnızca Süveyş Kanalı üzerindeki egemenliğini, Hindistan ve Uzak Doğu ile olan bağlantısını değil, aynı zamanda Orta ve Uzak Afrika'daki sömürgelelerini de yitirecektir. Türkiye gibi bir İslam devletinin Mısır'ı ele geçirmesi, İngiltere'nin Hindistan'daki 60 milyon Müslüman tabanını üzerinde tehlikele etkiler yapması yanında, Afganistan ve İran'da da etkileyecektir. Ama Türkiye'nin Mısır'ı ele geçirmesi düşüncesini, Anadolu ve Suriye'de tamamlanmış bir demiryolu şebekesine sahip olması; Anadolu demiryolunun Bağdat'a dek uzatılması sayesinde, Mezopotamya üzerine gelebilecek bir İngiliz saldırısını defedebileceği; orduunu büyütüp mükemmelleştirmesi ve genel ekonomik durumunu, maliyesini geliştirmesi gereklidir."⁽¹⁴⁾

"Başından itibaren Bağdat demiryolu, İstanbul ve Osmanlı imparatorluğunun Anadolu'daki temel askeri bölgesi ile Suriye ve Dicle, Fırat yayılarına doğrudan bir bağlantıya amaçlanmıştır. Bir Alman-Türk ittifakı varolması ko-

şulu ile ve bu ittifaka oranla, gerçekleşmesi daha zor olan diğer gelişti hususların gerçekleşmesi kolaylaştı. Bağdat demiryolunun Almanya açısından siyasal bir hayat sıfırtası anlamına geleceğini kimsenin iddia etmez."⁽¹⁵⁾

Almanya ile Osmanlı imparatorluğu arasında özellikle de 19. yy.

sonlarında yoğunlaşan ilişkilerin başkaca boyutlarına da tanık oluyoruz. Berlin-Bağdat demiryolları bunun bir halkası iken, bu yıllarda başka halkalar da Osmanlı imparatorluğunun Alman kapitalizmine bağımlı hale getirildiğini görüyoruz.

Almanya'nın diğer ticari girişimleri 1880 yıllarından sonra başladı. İngilizler ve Fransızların imparatorluk bünyesindeki güçlü ilişkilerine karşılık, Almanya'nın ticari girişimleri oldukça aşağı bir düzeydeydi. Birkaç ihracatçı ve komisyoner firma dışında Almanya'nın varlığını pek rastlantıyordu. Örneğin, 1882 yılında Yunanistan ve Osmanlı imparatorluğuna yönelik olarak ticarete başlayan Deutscher Handelsvereln, 7 yıl gibi bir süre faaliyet yitirmiş olmasına rağmen başarılı olamamıştı. Bu tür başarısız örnekler olsa da Almanya 1880'den 1888'e (Deutsche Bank demiryolu imtiyazını elde etmesine) kadar geçen sürede Osmanlı imparatorluğuna olan dış ihracatını 6, 7 milyon Mark'tan 11.713.000 Mark'a yükseltecekti. Görüldüğü gibi, rakam yüksek olmasa da Almanya ile Osmanlı imparatorluğu arasındaki ticarete bir gelişme vardı.

Daha sonraki yıllarda ise, Almanya'nın ticaret hacmi büyük bir artış göstererek, küçümsenemez bir rakama ulaşacaktı. Berlin-Bağdat demiryolu hattının imtiyazının Deutsche Bank tarafından alınması, deniz ulaşımı alanında da ilişkilerin hızlanmasına yol açtı. 1889'da oluşturulan Deutsche Levante-Linie Gemiliklik Anonim Şirketi, bu alanda Almanya'nın imparatorluğa yönelik ihracatının tamamını yakınına taşıyacaktı. Deniz ulaşımı ise, esas olarak demiryolu hattının döşenmesi için gerekli hammaddelerin ulaşımını sağlama açısından gereklidir.

Bunun yanısıra, Almanya'nın ticaret ürünleri de İzmir, İskenderun, Mersin, İstanbul, Mısır ve Suriye limanlarına akmaya başladı. Demiryolu yapımı ile birlikte, imparatorluğun Alman ticari ürünlerinin akışına hızlandı.

Bu hızlanma ile birlikte, Alman ticari kurumları daha fazla imkânlar açmasını için hükümetlerine baskı yapmaya başladılar. Berlin

hükümeti, Alman ticaret sermayesi ve ihracat sanayicileri bu artışa sunduğu mali destekle yetinemedi, diplomatik destekle de bulunmaya başladı. 26 Ağustos 1890'da Alman hükümetinin İstanbul temsilcisi, Osmanlı imparatorluğu ile bir Ticaret, Dostluk ve Denizcilik antlaşması imzalandı. Bu antlaşma ile birlikte, Almanya imparatorluk bünyesinde birinci derecede girişimci bir devlet olarak öne çıktı. Artık, Osmanlı imparatorluğu ile yürütülen ilişkilerde önsıra Almanya geçti.

Alman burjuvazisinin diğer bir yatırım alanı ise silah sanayiydi. Osmanlı ordusu içerisinde birbiri ardına görev alanıyacak Alman subay grupları, Alman ordusunu Alman silahları ile donatmaya başladılar. Daha önce imparatorluğa birinci derecede silah satıcı ülkeler olan İngiltere ve Fransa, bu girişimler sonucunu yerini Almanya'ya bıraktı. Almanya, ordunun eğitimini yürüttü. Alman subaylarının etiyile bu ticarete ön sürayılmasını ve bu işde çok kârı çıkarmayı başardı.

Önemli sayıda Alman subay gruplarının Osmanlı ordusu içerisinde çalışmaya başlaması, silah ticaretindeki alış-veriş de canlandırdı. Prusya milletinin de gelen temsilcilerinin biri olan Von der Goltz'un yüttüğü çalışmalar bu konuda önemlidir. Goltz, Osmanlı ordusu içerisinde, arzu ettiği birçok bilgiyi kolaylıkla elde edebiliyordu. Goltz'un girişimleri sonucu, Alman subaylarının Osmanlı ordusu içerisindeki sayısı arttırdı.

Alman subayları ordu içerisinde elde ettikleri etkinlikle de dayanarak, silahlanmasını Alman istihale göre geliştireceklerdi. Örneğin, Goltz paşanın yerine getirdiği görevler Alman tekelileri tarafından ödüllendirilme yoluna gidilmiştir. Bu konuda Prof. Dr. L. Rathmann şunları söylüyor: "Ama yine de Von der Goltz'un yerine getirdiği sınıflar görevden Berlin'deki üstlerin son derece hoşnut olduğu kişidir. Prusyalı askerî Prusyalı tüccarın istihaleye çok alıştığını bir durumdu. Alman burjuvazisi Yakın Doğu'daki rakiplerinin çok karşılarında daha önce askerlerini göndermek zorunda olduğunu anlamıştı. Bu askerler, Büyük Britanya ve Fransa'nın ekonomik ve siyasal alanlarında tekel konumunda bir edik açacak ve böylece Alman sanayi ve banka sermayesinin yeni bir sömürü alanında özgürce sayıya geçiş için yol açılmış olacaktı... Örneğin 1893'te silah fabrikatörü Ludwig Löwe, Alman sanayi yayılmasına göre olduğu hizmetlerden ötürü Goltz'a şahsen teşekkür etmeye gitti ve çalışmaların karşılığında bir topar hisse senedi verdi."⁽¹⁶⁾

Bu girişimler sonucu, Almanya'dan Osmanlı imparatorluğuna yönelik silah ihracatı artışı görüldü. 4 yıl gibi (1885-89) bir süre içerisinde Osmanlı imparatorluğunun Almanya'dan satın aldığı silahların sayısında büyük bir artış oldu. Silah ticaretinde en büyük payı Kral Prussiya karşı başı çekiyordu. Bundan sonra ise, Mauser, Löwe ve Schichau gibi firmalar geliyordu. Sadece 1885 istatistiklerinde, Almanya'da Osmanlı imparatorluğuna 2.2 milyon Marklık silah satıldığı görüldü. Bu sayı bile silah ticaretinin nasıl bir boyuta ulaştığını göstermek açısından yeterlidir.

Alman askerî adamlarının yanı sıra, siyasal temsilcileri de tekeliler adına hareket eden birer satış memuru haline geldiler. Özcan imparator Wilhelm II'yi, Osman padişahının ziyareti kadar götürmeyi başarmış olan Alman temsilcileri, diğer temsilcilerle de kendi çıkarları için kolaylıkla yönlendirmeye başla-

racaklardır. Bu bakımdan, "Almanya'nın yurt dışındaki en yetenekli ve en başarılı temsilcileri atesli bir Krupp dostudur. Savaş öncesinde Almanya siyasetinin bu odak noktası örneğin İstanbul'da hemen göze çarpıyordu. Krupp firmasının temsilcilik binası Alman İmparatorluğunun temsilcilik binasının hemen yanındaydı."¹⁷

Almanya bu ticari kapitülasyonların yanısıra, Berlin-Bağdat demiryolu yapımında da büyük vurgun vurdu. Demiryolu imtiyazının Alman tükelleri tarafından alınması ile birlikte Osmanlı İmparatorluğunun Alman tükellerine verdiği imtiyazlar da genişledi. Demiryolunun geçtiği yerlerde 20 km'lik sahada Alman tükelleri maden arama vb. haklar da ele geçirdiler. Hatta bu toprakları istedikleri gibi değerlendirmek haklarına da sahip oldular. Almanya, bunların yanısıra demiryolu yapımına verdiği giderleri karşılama için de 10 ilin aşasına (vergisine) el koyacak ve bunları imparatorluğun borçlarını karşılayıcı olarak tahsil edecekti.

Bütün bu girişimler ve artan ticari ilişkilerden de görüldüğü gibi 19. yy.'ı geride bırakanlar, Osmanlı imparatorluğu tümden Almanya'nın hakimiyeti altına girecekti. Bu ana kadar da "barışçıl yayılma" gösteren Alman tükelleri, artık elde ettikleri ve kendilerine sıkıca bağlamış oldukları topraklar üzerinde düşlerini gerçekleştirilmeye başlayabildiler.

I. Dünya Savaşı ve Almanya'nın düşleri

Almanya ile Osmanlı İmparatorluğu arasında hızlanan ticari ilişkileri bağlı olarak, Pangermen Birliği'ne faaliyetlerine hız verdi. Gerçi, bunların Osmanlı topraklarını istemeleri, açık Alman hakimiyetini savunmaları Almanya'nın "barışçıl yayılma" zarar veriyordu. Pangermen Birliği'nin Anadolu'da, Mezopotamya'da ve tüm imparatorluk topraklarında, Alman hakimiyetini savunması, Alman çoğunluğun bu topraklara yerleştirilerek kolonilerin oluşmasını istemesi, Osmanlı padişahına da tehdit ediyordu. Bu nedenden dolayıdır ki, bizzat Wilhelm II, Pangermen Birliği'ne faaliyetlerini azaltması uyarısında bulunacaktır. Tabii bu da avı ırkçılığına bağlıdır. Nasil olsa av başını kafesten içeri zımsız, bir adam almış yetiyor, ondan sonra tüm ipler Almanya'nın eline geçecek.

İşlerin bu noktaya varmış olması Pangermenist propagandaların azalmasına yol açtı. Ama pratikte savunulan düşlerin gerekleri adım adım yerine getirilmeye başlandı.

Berlin-Bağdat demiryolu imtiyazı, imparatorluğu Almanya'ya bağımlı hale getirmişti, Alman tükelleri burjuvazisinin de işgahı kabartacaktır. Alman parlamentosunda Simens yaptığı bir konuşmada, bu başarıların altını bulunarak artık Alman sermayesinin tek başına girişimde bulunulabilecek güçte olduğunu söyleyecekti. Eskiden İngiliz ve Fransızların yanında etekler için girişimci olarak hareket eden İngilizler Simens, bundan sonra Alman sermayesinin tek başına, birinci sermaye olarak da girişimlerde bulunulabilecek bir güç eriştiğini söyleyecekti. Bu açıklama, Alman parlamentosunda

büyük alkışlarla karşılanacaktır.

Bu tavır, Alman sermayesinin 19. yy sonlarında hızlandığı rekabet girişimleriyle, yüzölçü biterken, İngiliz ve Fransızlar karşısında tek başına durabilecek bir güç ulaştığını göstermektedir. Nitekim bazı tarihçilere göre, Almanya'nın Berlin-Bağdat demiryolunun imtiyazını alması, I. Dünya Savaşı'nın fitilini de ateşleyen bir gelişmedir. Bu demiryolu yapımı, Almanya ile Fransa, İngiltere ve Çarlık Rusyası arasındaki ilişkilerin daha da şiddetlenmesine ve paylaşımın daha erkenden gündeme gelmesine yol açmıştır.

Almanya emperyalizmi ulaştığı güçte de dayanarak, sömürgeleştirme pay alma savaşını kızıştırarak. Osmanlı İmparatorluğunun dayanak haline getirdiği Turancılık ideolojisi de destekleyerek, bu devleti de Çarlık Rusyası, İngiltere ve Fransa'ya karşı savaşa sürürecekti.

Osmanlı İmparatorluğu Almanya ile içerisine girdiği ilişkilerden aldığı güçte de, eski şaşalı günlerine kavuşmak için emperyalist duygularını keskinleştirecekti. Ordusunu, Alman subay ve silahlarının desteğiyle yeniden düzenleyecek ve savaşa hazır hale getirecekti.

Berlin-Bağdat Demiryolunun temel atma töreni.

rekekti.

Almanya ve Osmanlı İmparatorluğu 1910'da doğru savaşa çıkırcılığına açılan paymaya başlayacaklardır. Özellikle de Almanya gücünün ulaştığı olağanüstü düzeyi uygun bir sömürge paylaşımını istiyordu. Osmanlı İmparatorluğunun topraklarını hakimiyeti altına almışsa da, dünya genelinde İngiltere ve Fransa'nın sömürgeleştirme karşısında onunluk söz konusu bile edilemeyecek düzeydeydi. İşte, bu durum Almanya'yı önünde durulmaz bir şekilde savaşa çıkırcılığına götürüyordu.

Bu gelişmeler ortasında, Alman emgen sınıfları ile Türk emgen sınıfların düşleri de birleşmeye başladı. Almanya yeni topraklar ele geçirmenin düşünü görürken, Osmanlı İmparatorluğu ise, eski günlerine yeniden ulaşmak istiyordu. Bu iki devletin düşü de, mevcut ortamın bir savaşa dönüştürülmesi sonucunda ancak gerçeklik kazanabilirdi. Bunun için, bu her iki devlet de savaşa çıkırcılığına hız verdiler.

1908 Jöntürk devrimi ardından, Almanya, devrimin önde gelenlerinin ilk başta Fransız ve İngilizlere yanaşmasından dolayı endişe duymuştur. Hatta, demiryolu yapımının suya düşmesinden de bahsedilmiştir. Ancak, darbe için de etkin olan subayların Alman bilinci ile eğitimli olması, kısa sürede de etkin olan subayların dağılmasını yol açmıştır. Jöntürk önderlerinin çok, ordu içinde gelen darbeler emgen olmuşlardır. Bunlar çoğunluğu Alman subayı gibi yetiştirilmiş ve Alman etkisi altında olan unsurlardır.

İttihat ve Terakki'de ifadesini bulan Pantürkizm (Turancılık) ideolojisinin Almanya tarafından da desteklenmesi, Jöntürlükler çok geçmeden Almanların yanına itecek. İşte, bu 1908'deki endişeli durumu da aşan Alman emperyalistleri, Osmanlı İmparatorluğunun yeni emgenleri ile birlikte savaşa çıkırcılığına hız vermeye başladılar. "Saldırgan amaçlar isteyen Jöntürkler, Alman askerî görevlisi Li-man von Senders'in yardımıyla orduyu baştan sona yeniden kurmaya ve silahlandırma başladı. Jöntürlüklerin iktidarda olduğu yıllarda, diğer devletleri Osmanlı İmparatorluğunun ekonomik ve politik yaşamında ulaştırarak ve burada kendi egemenliğini kurmak için hesaplar yapan Alman emperyalistleri, Jöntürlüklerin maceracılığına her yola başvurarak köriklediler. Buna karşılık 'İttihat ve Terakki' yönetimi Almanya'yı açığa Osmanlı İmparatorluğunun paylaşma yanlısı olan müttefik ülkelerin girişimlerine karşı, ülke bütünlüğünün "koruyucusu" ve "savunucusu" olarak görmüştür."¹⁸ Görüldüğü gibi, Almanya'nın açık

desteği Jöntürlükleri, onların yanına itti. Aynı şekilde, Almanya da 1908'den sonra yeniden imparatorluk bünyesinde etkin olması ile birlikte, Osmanlı yöneticilerine daha fazla güvence veriyordu. Her koşul altında bunların yanında olacağı açık olarak anılır.

Savaş rüzgarlarının lyce estiği bir dönemde Enver Paşa Almanya ile gizli bir anlaşma imzalar. Bu anlaşmaya göre, Almanya savaşa giriştiğinde, Osmanlı İmparatorluğu da otomatikman savaşa girmiş sayılacak. Almanya'yı desteklemek için de Osmanlı İmparatorluğu savaşa katılacak. 12 Ekim 1914'de savaşa girmek kararını tartışan İttihat ve Terakki partisi ileri gelenlerinden Mevlan-zade Rifat, Almanya'nın yanında yer almasına yol açan kararın almasını gerekçe olarak şöyle açıklıyor: "Almanya, Mısır, Kafkasya'yı ve hatta İran'ı her anlamda razı oldu. Böylece kuşkusuz Turan yolunu açabilecek ve Türk birliği gerçekleştirecekti."¹⁹

Almanya'nın Osmanlı İmparatorluğuna Turan yolunu açma vadedine inanan İttihat ve Terakki safını belirlendi. Almanya, Osmanlı İmparatorluğu, Avusturya, Macaristan savaşın bir tarafı olarak, Fransa, İngiltere ve Çarlık Rusyası'na karşı savaşa başladılar. 4 yıl süren savaşa boyunca, Almanya, Osmanlı İmparatorluğu ve Avusturya-Macaristan güç kaybeder ve sonunda savaştan yenik çıkarlar.

Alman ve Türk emgenlerinin savaştan yenik çıkması, her iki devletin emperyalist yayılmacı düşle-

rinin son bulmasını da birlikte getirir. Ne Almanya ve ne de Osmanlı İmparatorluğu savaştan bekledikleri sonucu ulaşırlar. Almanya kendi aleyhinde olan koşullarda barış antlaşmasını imzalamak durumunda kalır. İngiltere ve Fransa'ya savaş tazminatı olarak yükütlü bir meblağı vermek zorunda bırakılır.

Osmanlı İmparatorluğunun durumu ise daha kötüdür. İmparatorluk savaş girişiminde büyük bir güç kaybına uğrar. Eski topraklarını ele geçirme bir yana, elinde varolan topraklarını da koruyamaz bir duruma gelir. Savaş sonunda ise, Osmanlı İmparatorluğu tümden dağılır.

Daha savaştan önceki dönemde, tüm "barışçıl yayılma" cabalarına rağmen, başta Almanya olmak üzere, İngiltere, Fransa ve Çarlık Rusyası gibi emperyalist devletler, Osmanlı İmparatorluğunun topraklarının paylaşımından yanındılar. Savaştan başlaması ile birlikte özellikle de İngiltere, Fransa'nın imparatorluk topraklarını kama yönündeki işlahları daha büyük bir artış gösterdi. Hatta İngiltere savaş içerisinde Mısır'daki hakimiyetini sağlamlaştırdı, Filistin, Ürdün gibi toprakları da ele geçirecekti.

Savaşın sona ermesi ve Osmanlı İmparatorluğunun savaştan yenik çıkması, İmparatorluğun topraklarının paylaşımından da beraberinde getirdi. Nitekim, İngiltere ve Fransa savaşın galipieri olarak, Osmanlı İmparatorluğunun topraklarını kendi aralarında paylaşmaya başladılar. İmparatorluğun her bir parçası, müttefik devletlerin askerleri tarafından işgal edilmeye başlandı.

I. Dünya Savaşının sonu Alman-Türk ilişkilerinde ilk hamienin noktalanması da birlikte getirdi. Alman ve Türk emgenlerinin birlikte ve emperyalist düşlerini gerçekleştirmek için başlatılan hamle, büyük bir hızla sona erdi. Alman emgenlerinin "Drang nach Osten" sloganları da biyocan altım başarılamadan kaldı. Ama bu Alman emgenlerinin "Doğu'ya Açılım" politikalarından vazgeçtikleri anlamına gelmiyor.

Osmanlı İmparatorluğunda Alman egemenliğinin gelişmesini sağlayan üç öge

Osmanlı İmparatorluğu üzerinde kurulan Alman egemenliği, esas olarak üç ögeye dayandı. Bu ögeler, Alman emperyalizminin sömürge siyasetinin temel taşları niteliğindedir. Kısaca, bu hususları da irdeleyelim.

Bu üç ögenin birincisi, Osmanlı ordusunu değiştirmek amacıyla gelen Alman subaylardır. İkincisi, Alman silah sanayinin Osmanlı İmparatorluğu ile kârli yatırımlara girişmesidir. Üçüncüsü ise, Deutsche Bank kanalı ile Berlin-Bağdat demiryolu hattının imtiyazının alınmasıdır.

Alman sömürgeçliğinin gelişimini izlediğimizde birinci ögenin önden, diğer iki ögenin ise peşiride geldiğini görürüz. Bunun prof. Dr. Lothar Rathman su sözlerle vurguluyor: "Prusyalı askerî, Prusyalı tüccarın izlemesi çok alışagelen bir durumdur."²⁰ Nitekim Osmanlı İmparatorluğuna ilk olarak Prusyalı subaylar gelmeye başlamış, bu subayların yerleşmesi ardından da

bu kez Alman ticaret ve sanayi firmaları imparatorluk bünyesine akmaya başlamıştır.

Alman subaylarının Osmanlı ordusu içerisinde eğitim görevini üstlenmeleri ve komuta kademelelerine girmeleri ile birlikte, Alman silah sanayii içinde yeni bir pazar alanı açılmaya başladı. Bu subaylar elyile, Alman silah tükelleri, Osmanlı ordusunu Alman silahları ile donatmaya başladılar. Burdan çıkan önemli bir sonuç Alman subaylarının Alman tükelleri için bir pazar yolu açtılarıdır. Osmanlı İmparatorluğunda bu tamamen yeni olmuştur.

Deutsche Bank'ın Osmanlı İmparatorluğuna sermaye akıtmaya başlaması ile birlikte, Osmanlı İmparatorluğunun bağımlılığı daha da artmaya başladı. Berlin-Bağdat gibi, büyük bir sermaye girişimini gerektiren yatırıma girişmesi ile birlikte, Osmanlı'nın Osmanlı imparatorluğu üzerindeki hakimiyeti daha da artmıştır.

İşte, Alman kapitalist emperyalizminin dayandığı üç çu husus, Osmanlı İmparatorluğu üzerindeki egemenliğini gelişmesini köşe taşları oldu. Yine, Prof. Dr. L. Rathmann'dan bir alıntı yapmak istiyoruz: "Alman Genelkurum Yata-ratından olanayan bu tedbirler sayesinde, Osmanlı ordusu içinde Prusya militarizminin yaratıldığı, komplocu sıkı bir çekirdek oluştu-ruldu; bunların yardımıyla da Prusya militarizminin saldırıyan Yaka Doğu istila programını uygulanması sağlanacaktır."²¹ Nitekim, Wilhelm II bu çekirdeğe dayanarak, 1908 darbesini "Alman subayları yaptı" diyerek ve Osmanlı topraklarını Almanya'da askerî eğitim görmüş ve Almanya'ya bağlılığı ile tanınan Enver Paşanın adıyla "Enverler" adını anacaklardır. Enverler adı verilen toprakların diğer bir adı ise Almanland'dır. Çünkü, Alman emgenleri sağladıkları hakimiyette Osmanlı toprakları kesin egemenliklerindeki bir parça olarak görüyorlardı.

DEVAM EDECEK

(8) Uluslararası İlişkiler Tarihî Cilt 2 sayfa 9

(7) Berlin-Bağdat-Alman emperyalizminin Türkiye'ye girişi sayfa 9

(8) Age sayfa 9

* Harsa Birliği: Kapitalizmin gelişme döneminde, Almanya'da kentlerin oluştu-
duğu birlik

(9) Age sayfa 10

(10) Yaka Doğu Çarlığı Tarihî sayfa 285

(11) Berlin-Bağdat-Alman emperyalizminin Türkiye'ye girişi sayfa 69

(12) Age sayfa 38

(13) Age sayfa 44

(14) Paul Rohrbach Die Bagdatbahn (Bağdat Demiryolu) sayfa 16-19

(15) Paul Rohrbach Der Krieg und die deutsche Politik, sayfa 18-19

(16) Age sayfa 33

(17) Bernhard Menn, Krupp Alman-
ya'nın... sayfa 239

(18) Ekim Devrimi Sonrası: Türkiye Tarih-
li-SSCB Bilimler Akademisi sayfa 12

(19) Age sayfa 13

(20) Berlin-Bağdat-Alman emperyalizminin Türkiye'ye girişi sayfa 33

(21) Age sayfa 29

Impressum

V.i.S.d.P.:
A. Sarı
Vogelangerstr. 286
5000 Köln 30

Yazışma Adresi

SERWEBÜN
Postfach 10 16 83
5000 Köln 1

Hesap Numarası

Stadtparkasse - Köln
A. Sarı
Konto Nr.: 1 74 21 96
BLZ: 370 501 98

Avusturya

Belçika
Danimarka
Fransa

22.50 s.
75.00 sfr.
10.00 dkr.
7.50 ff.

Hollanda

İngiltere
İsviçre
İsviçre

3.75 hfl
0.90 £
7.50 sfr.
3.00 sfr.
10.00 nkr.

hastalığını aşabilmiş değildi.

Burada, beraber çalıştığım, mücadele alanında kahramana yaşamlarına feda eden, bağmazlık savaşçılarımların Salih KANDAL, Cuma TAK, Mehmet OGAÇ, Zeki AKIL, yaşamını yitiren Mehmet KARASUNGUR ve diğer halk ve Parti şehitlerini saygıyla anarak, anıları önünde eğiliyorum.

Bir sıcak mücadele ortamında, Partime ve halkıma daha çok yararlı olabilcekleri bir dönemde; 1980, 18 Mart'ında sömürgecilere yapılan bir baskın sonucu tutuk anıldım.

Benim için, devrimciliklerin sınavı batı tutulmuş bir dönem başlamıştı. Partinin ve ideolojimizin bize verdiği bilim ve anlayış, poliste direnmekti. Bu sınavdan yüzükayla çıkabilecek miydik? Evet, yakalandığımız dönem, polisin dikkatlerini artık PKK'ye tamamen yöneltmiş, ama polisin bilgi ve tercübenin konusunda oldukça yetersiz olduğu bir dönemdi. Bizimle ilgili bilgilerin temeli inan Şahin Dönmez'in verdiği bilgiler oluyordu. Parti işleyiş ve çalışmasına dair bilgilerin kaynağı buydu. Polisin istihbaratıyla, çabasıyla hakkımızda elde tutulur bir bilgiyi yoktu. Tamamen başarısız ve şaşkın, Parti ve Partililerle ilgili elde edilen bilgilerin temeli, yakalan partililerin görüşmesi sonucu verildiği bilgi ve yakalanmış belgelerdi. Polisin tek başarısı, tutuklanırların işkence sonucu konuşturması ve onlar aracılığıyla bilgi toplaması, operasyonlar düzenlemesiydi.

Ben yakalandığımda, bölgede yeterince defilte olmuş ve polisin bildiği, aradığı biriydim. Beni yakalayan ekip de, İçişleri Bakanlığının beşinci oluşturların uzman özlü bir ekipo. Benden önce yakalanan bir arkadaşısı sorguya almış ve Ankara'dan bölgeye gönderilmiş. Sorgu bu ekip yaptı. Ekibin başı olan komiseri Ankara'dan tanyorudum. Türk polis teşkilatının en çok güvendiği iş uzmanlarından biriydi. Bunların elinde de hakkımızda yeterli bilgi yoktu. Ellerinde Şahin'in ifadesi vardı. Sorgudan geçmiş, bilmiyormuş gibi yanlışları ifade etleri vardı.

Bu ekibin, Ankara'dan özel olarak bizim sorgulanması gelmesinden sonra, Kürdistan'daki işkence merkezlerinde işkence yöntemleri bu ekibe geliştirilip yaygınlaştıran kulları hale getirildi. Eskiden, özellikle Urfa bölgesinde, genellikle kaba yöntem, biddik ilkölleri sorgu yapıldı. Bu ekiple, işkencenin geliştirilmesi işkence yöntemleri yaygınlaştırdı. Poliste, bizimle ilgili sistemli çalışmalar ve sorgulamalar bundan sonra iyice gelişti. (Ekibin başı Kemal Yazıcıoğlu'ydü.) Ekibin hakkını yememek lazımdır: İşkence yöntemlerini uzmanlar. Ve bunun hakkını veriyorlar. İlk bir hafta, Diyarbakır'da işkenceye batı tutuldu. Siverek'te gerçekleştirilen işkence yöntemleri Partili tarafından gerçekleştirilip gerçekleştirildiğini bile çoğunlukla bilmiyorlardı. Düştüğüne alanında hiçbir yalpalanma göstermemiş, aynı zamanda yapmamış rejmen, ifade vermeden yazılıf gösterdi. Bir devrimcinin temel anlayışı, polise hiçbir bilgi vermemek: onları, boyutu ne olursa olsun "bilgi alamıyorsa" diye sevdirmek, sömürgeci mahkemeler de dahil, toplantı tutanaklarınıza müdahale edememek. Gösterdiğim yazılıf sonucu verdiğim bilgi ve ifade arkadaşlarımların aleyhinde sömürgeci mahkemelerde delil diye kullanıldığı gibi, sömürgeci mahkemelerde Partili savururken, polisteki bu ifadem kızgın bir demir gibi yüzüme inliyordu.

Poliste çözümünün, Partinin prestiji kaybını, savaşçıların moralini bozması ve halkta devrimcilere karşı yaratacağı güvensizliği aklından bir an olsun uzak tutmamak gerek. Devrimcilik inonunu sömürgeci polis karşısında yeterince koruyamamış ve bu sanayda yara almıştı. Bugüne kadar bunun ezikliği ve acısını çektiğim. Devrimci yaşamımı da alınıma vurduğum bu kara leke yüzünden kendimi hiçbir zaman maruz görmedim, affetmedim, affetmeyeceğimdi. Kürdistan bağmazlık savaşçıların, mücadelelerini geldiği bu aşamada gerillaların, savaşçıların, ne pahasına olursa olsun düşmanın eline belge kaparmaması, savaşarak ölmeyi, direnmei Kürdistan'da bir yaşam biçimine getirmesi gerekirdi. Sığırdı. 18 gün tutuktuktan sonra Diyarbakır'da, 12 gün de Deveğirli'de gözaltında tutuldu. 18 Nisan 1980'de tutuktuktan. Uzun yıllar süren tutukluluk yaşamına adım attım.

Hapishanede yaşam: Kolordu içinde istihkam Cezai denilen yere götürüldüm. Bu Cezai'nin dışında iki adet daha vardı, kolordu içinde istihkamda 15 gün tutuktuktan sonra 1 No'lu denilen Cezai'ne götürüldüm. Hayri ve Mazlum da buradaydı. 12 Eylül'e kadar kültürle (kitap, dergi vs.) kısıtlamalar dışında kayda değer bir baskı ve yasa yoktu. 12 Eylül faşist darbesinden sonra Cezai'nde açıkça bir değişim görüldü. İçişleri, sömürgeci faşist Türk burjuvazisi, başta Kürdistan bağmazlık mücadelesi ve Türkiye devrimci-demokratik muhalefeti sürdürmek, ekonomik bunalmış aşmak, Ortadoğu'da emperyalizmin kendine yüklediği rolü oynayabilmek için açık faşist yönetime yöneldi. Faşist cuntla önüne bir göre olarak Kürdistan bağmazlık mücadelesini ezmei koymuştu. Tüm güç ve olanaklarıyla azgınca Kürdistan'a ve PKK'ye yönelmişti. 12 Eylül öncesi sıkıyönetim döneminde çok sayıda kadim ve sempatizan, yurtsavere tutuklanmış, Parti bu nedenle ciddi bir yara almıştı. Gerektiği örgütme, gerek kitlelerin desteğini madde güce dönüştürme cuntanın saldırılarını göğüsleyecek durumda değildi. PKK böyle bir alanda düşmanla savaşım mücadeleyi tehlikeye atırmaktas; oldukça doğru olan geri çekilme kararı almış ve uygulamaya koymuştu. Faşist cuntla, Kürdistan'da ciddi bir direnişle karşılaşılmış, amansızca halka yönelmiş, sindirilmiş, tam bir pasiflik ortamı yaratmıştı. Kitlelerin tedirginliği, korkusunu, paniğini işi kullanmış, ajan-muhbir faaliyetlerini alabilmiş yaygınlaştırmıştı.

Önünde devrimci güçleri ezmei koyan cuntanın, dışarda uyguladığı bu politikayı, biz, Kürdistan bağmazlık savaşçılarına yöneltilmek, savaşçıların şahsında mücadeleyi boğmaya çalışacağı açık bir gerçektir. Nitakim, bu yönüme ve politika adım adım uygulanmaya kondu.

1 No'lu Cezai'nde bulunan işkence amiri başbaşı Mevlüt Akkoyun'un denetiminde baskılar başladı. Sık sık aramalar, zorla sıkı kemeşler, olur olmaz hücrelere atılma, ağır atılma, havalandırmanın kısıtlamaları, ziyarete ve Kürçe konuşmasının yasaklanması, sürenin kısıtlamaları, bunun dışında yoğun bir psikolojik baskı ve gerginlik politikası uygulandı. 1980 Ekim'inde yeni açılan E-tipi Cezai'ne (5 No'lu) biz 1 No'lu'daki gibi götürüldük. Aynı baskı ve kısıtlamalar tırmadıkları devam ettirildi. El sopalı koşuş baskılar, yere zorla sık, sakal, bıyık kemeşler, dövmeler, hücreye atılma, tedirginlik yaratmanın ardından ziyarete gidilirken "arayay gir, askeri

usul kol uzat" denmeye başlandı. Evet, emir-komuta uygulamaları adım adım tutuklulara uygulanmaya sekinde hayata geçirildi. Tüm kurallardan tutuklulara dayatılacak kabul olacağı heşayla, psikolojik olarak hazırlayp kabul edilirdi. Duruma getirmek istiyorlardı. Kol uzatmayarlın ziyarete ocağımları, ağır köşullere geri sokuluyordu. Ardından da yemekte duası okuyacakları dendi. Dua okumayarlara yemek vermemek, gazete, kentin ve doğal ihtiyaçları kısma, koğuştan tımden ziyarete yasağı koymalarla başladı. Bu baskı ve yasağlara seyirci kalmıyandık. Baskı ve yasağlara protesto için açık grevine, baskı reformist ve teslimiyetçi hareketler katılması da kitlelerin büyük çoğunluğu katıldı. Tamamen insanı ve doğal ihtiyaçlarımızı getirilen kısıtlama ve baskılara karşı, bu masum eyleme tepkiler oldukça sert oldu. Dışardan, inzibatlar da getirilerak, Başbaşı Mevlüt Akkoyun'a, sırasıyla koğuşları basıyor, eylemi kırması çağırıyordu. Kitle içerisinde tespit ettilerki kadroları alıp hücrelere atıyorlardı. Ben de, bulundugum koğuşun basılmasından sonra, 1 Ocak 1981 günü hücreye götürüldüm. Bir daha da koğuş yüzü görmedik. 6 yıldır, çok sayıda arkadaşla birlikte hücredeydim.

Açık grevi, bu baskılara rağmen 2-10 gün arası sürdü. Tüm kadrolar, direngen usurların büyük bir bölümü hücrelere tıktırıldı. 600-700 arası tutuk hücredeydi. İkirciklik gösteren, direngenin 6-20'ni önememeyen veya ayırından olmayan kitlelerin büyük bir bölümü koğuşlarda kalmış, dayatılan uygulamalar sonucu boyun eğmeler olmuştuk. Koğuşlarda örgütlenmemiz kalmamış, dağılmıştı. Örgütleyici önder usurların tümü hücredeydi. 26 Şubat 1981'de Diyarbakır zindanının işkence amiri ve personeli değişti. Başla-rında yuzaşı: Esat Oktay Yıldırım'ın olduğu özel eğitimci asker birlik görevle başladı. Mevlüt Akkoyun'un başlağı ve büyük oranda başlağı işi Esat Oktay bitirecekti. Ve sistemli yoğun bir işkence başladı. İşkence deyince, öyle sıradan dayak atılma, kısıtlamalar ve ayrılmaması. İşkencenin boyutu vahşet düzeyine ulaşmış, akla gelebilecek tüm yöntemler kullanılır olmuştuk. Bu işin planlayarlın, öyle amatör kişiler değildi. Diyarbakır zindanı, cuntanın başında bulunanların bilgilisi dahilinde Kolordu, CIA ve MIT'in yetkili uzmanları tarafından teslim alınmış işkencecin en sistemi ve yetkinleştirilmiş yöntemleri, kobay olarak seçilen bir Kürdistanlı savaş esirleri üzerinde uygulanmaya başlandı.

Direniliyordu. Düşmanın tüm olanaklarına karşın, yalnız vücudumuzu, irdemizi ve bilincimizi ortaya koyup direniyorduk. Tamamen eşiz işi gücün kıyasıyla bir savaydı. Bu, silahsız-savunmasız bir esirlerin, tüm olanaklara sahip faşist, insanlık düşmanı güç karşı direnmei savaydı. Bu direnişle biz PKK hareketi olarak yalınzdık. Dışımızdaki Kürt reformist ve teslimiyetçi gruplarla Türk solundan olan tüm gruplar kurallara uyums, direnişle kırılmıydı. Bu amansız direnişle, dışımızdaki hareketlerden sadece iki kişi bircesay olarak bizimle beraber direniyordu.

Bu vahşeti, bir zindan idaresinin tek başına göğüsleyemeyeceği, hele her şeyin emir-komuta zincirine göre işledik, askeri idarenin üstlerinden bağmazlık hareketi edemeyeceği açık. Diyarbakır zindanındaki uygulamaların en tepeden noktadan verilen emirle yürürlüğe konulduğu açıktı. Esat Oktay takımı, iş yönetimi ele alır almaz

hücrede bulunan yüzlerce tutukluyu 3 aydır fazla bir süre hiç ziyarete okamamış, Dergiyi, kamuyuyla bağlanımsız tamamen kesilmişti. Koğuştaki arkadaşlarla da keza öyle. Bir avuç insan, hücrelerin derinliklerinde ölüm kalmına bir direnmedeydi. Tek umudumuz kendimizdi. Düşman bir teslim alarak Diyarbakır zindanından teslimiyet Kürdistan'a yamak, halkın direniş umutlarını kırmak, şahısmda devrimciliği teslim almak ve halkın devrimcilere olan inancını yitirmek istiyordu.

Düşmanın bu tehlikeli oyununu ve öndümüzdeki handikapı aşabilecek miydik? Kürdistan halkı yüz yıllardır öndersiz kalmış, direnişle örgütleyecek öndü gücümüzden yoksun bırakılmıştı. Hakımızdan direniş ruhu ve önder gücü olan PKK'ye Kürdistan direniş sürecine gerekere var olma savayındı. İşte, bu tavrı ama savayısı bizim şahısmda boğumak, Kürdistan halkı takdir karınlarıla gömülmei isteniyordu. Plan çok halinceydi. Biz de bu tehlikeli bilincindeydik. Ve bu nedenle, hem devrimciliğin inonunu koruma, hem de halkımızdan direniş umudu olmak için direnişlere karar kıldık. Ayrıca, PKK ana davasının mahkemeli yakında başlayacağını. Savunma yapmamızı engellemek, sömürgeci mahkeme kürsülerini karşı-devrimin propaganda alanına haline getirmek istiyorlardı. Duruşmalarda siyasi savunma yapacak, Kürdistan halkının bağmazlık mücadelesinin haklılığını ve PKK'yi savunacaktık. Hayri ile Mazlum olanı, koğuşlarda aylar öncesinde savunmayı; kaleme alarak hazırlayp yapılmıştı. Tabii, bunları muhafaza edememiştik. Her şey elimizden alınmış, kalem kağıt yasağılanmıştı.

Bu vahşeti esas olarak mahkemelerin açılmasına bağliyoruz başta. "Duruşmalar başlayacak; işkenceyle amaçları bizi savunma yapmaktan caydırıktır" diyoruz. Duruşmalar başlağındık, seelmizi duyuracağımızdan, bu uygulamaları uzun süre gündemde tutamazdık düşüneceğimize. Ve bu vahşete der demek için, başta Hayri ve Kemal olmak üzere 3 Mart 1981'de, 14 kişi ölüm orucuna başlağı. Vahşet, dozundan hiçbir azalma olmadan aralıksız devam ediyordu. Dayak, açık, susuzluk, kök, pislik ilgili hücrelere üst üste yığılma; yuksuzluk, korku, tedirginlik en üst düzeyde seyrediyordu. Bu hava içinde 13 Nisan 1981'de duruşmaya başlağı. Tutsaklar bitkin düşmüşler, bir deri bir kemik kalmışlardı. Bir keşim, direniş gösteremeyerek teslim olmuştuk. Direnişte öldükömler devam ediyordu. Duruşmaya çıkan tutsaklar, uygulamaları vahşeti dile getirirdi. Ainalda, fazla atılmamasına gerek yoktu. Kendilerinin görünüşü, pislik ve ıhran giysiler içindeki bir deri bir kemik kalmışları her şeyi anlatıyordu. Sömürgeci mahkemelerin tavrı "bu bizi ilgilendirmeydi, idari bir sorundur, siz de istenileni yapın" şeklinde oldu. Ve bu devam etti. İşkenceleri dile getirilen, kimlik bildirilmeden bulunmayanları salondan dışarı attırdılar. Tüm öğitkileri hücrenin ve mahkeme salonunun duvarları arasında bizim gibi hapsoşmuş, duvarları delemiyordu. Gardiyanların duruşma salonunda görev verilmemişti. Gardiyanlar gözü önünde jopanyoru, dövülmüyordu. Vahşetin hızını kaybedeceği umudu ve düşüncemizi kalmamıştı artı. Duruşmalarda da aynı pervasızlık devranlıyordu, kamuyu indirilmezlik için dikkate alınmıyordu. Başında, bize karşı bilinci bir davranış vardı; istenen rotada hareket ediyordu. Buradaki vahşet dönüştürme kamuyunun dikkatini çekmekten uzak,

dediğimiz gibi zindanın duvarları arasında sıkıştırmış, sömürgeci gücün her şeyi gizleme, kapalı tutma uğraşını icra ediyordu. Ve uzun süre bunu başlıyorlardı.

Biz ölüm orucundaki direnişin bazıları, mahkemede kimlik bildirimi yapıldıktan sonra ölüm orucunu bırakma eğilimindeydik. "Biz de işkenceleri deride, Partiyi savunur, işkenceleri teğir ederiz" diyoruz. Ölüm orucunun 43. günü işkenceci Esat Oktay yine gelip bizimle konuşarak, "Savunmalarınıza müdahale etmeyeceğiz, ben içeri girdiğimde ayağa kalkacağınız, dayak atılmayacak, ziyaret ve avukat görüşmenize şağılanacak" dedi. Çoğunluğumuz zaten birkamda eğilimindeydi. Bu konuşma ve pazarlıktan sonra 17 Nisan'da 63 gün süren ölüm orucuna son verdik. Ali EREK, ölüm orucunu 25. günde bıraktı. Ölümlü bir durumuydu. Fiziki köntülü içinde olmakla birlikte, bu yamsamı bir tehlike durumuydu değildi. Ölüm orucunu bırakmıştı, ama Esat Oktay ondan teslim olmasını, kurallara uymasını istiyordu. Ali, bunu kabul etmediği için kendisine bakılmadı, ölüme terk edildi. Yanımızdaki hücreye birkaç gün sonra getirip attılar; arka konuşuyorlardı. Üç-dört gün beton üzerinde inledi, ses çıkırmaz hale gelince alıp hastahaneye götürüldü. Orada öldü ve doktorlar önüne istedikleri gibi bir ölüm raporu hazırladılar. Ali, ölüm orucunda bati bırakıp gittiği için kendisine kıznıydı. Bize kabul edilemez geliyordu. Bu ölüm orucunu bırakmış olması nedeniyle, direniş sürmüzedik ve ilk şehidimize hakkettiği yeri ve değeri vermedik. Bu eskilik ve hatamızı sonradan daha ilı anlayacaktı.

İdare bize verdiği sözde durmadı. İşkenceler aynı tempolya devam etti. "Türköz" demedimiz, Türkiye andını okumadığımız için her şey eskisi gibi devam ediyordu. Ziyarete çıkarılmıyorduk. Direnen arkadaşlar, işkencelere son verecek eylem ölüm orucu olacağına umut bağlamışlar, bu gözle bakıyorlardı. Ölüm orucunun bırakılması, vahşetin devam etmesi, büyük bir moral bozukluğu yarattı ve çoğu arkadaş teslim oldu. Ölüm orucundan başka direnilemez diye bir kuralı yoktu ama, o gün bu yanlış anlayış çoğunlukta yer etmişti. Ölüm orucunu bırakmamız büyük bir gafletti. Bunun sonuçların daha sonraki teslimiyet günlerimizde daha ışı göröcek, kalamıza dank edenekti. Ölüme mi hazır değildik? Bunu, bazı arkadaşlar işi söylemek doğru olmasa. Çünkü, 43. güne kadar ölümün diye bir garanti olamazdı. Düşüne: hala iyi tanıyamadık, yetli demeyi mirasımızın olmayışı mıydı? Bunun nedenleri arasında bunların hepisi vardı diyebiliriz. Yaşayacağımız konusunda hiçbir garantimiz yoktu. Her gün zaten arkadaşlara ölümlük sekilde dayak atılıyor. Bir darbeye her an ölüm yakamıza yapsağılırdı. Evet, ölmeyiştik! Ve bu ölmeyi, kendimizi sonradan çok çeklik, kendimizi suçluğumuz durtu. Ölmeyişimiz bilince delege pıgman oldu. Teslimiyet inonuzduğunu ve acısını yasadıktan sonra.

Belliğimiz gibi, örgütsel eylemiz dağılmıştı. Direnen bir avuç insan kalmıştı. Bu direnişle, didiğati taras yüz etmemiz, durduramamış mükönm görünüyordu. Ama, faşistler karşısında devrimciliğin inonunu ölerek koyabiliriz, bu yönde hakimiza bir miras bırakabiliriz. Fiziki olarak, oldukça yarınmış, direnen azmimiz de artık kırılma noktasına gelmişti. Ve Mayıs 81'de işkence teslim olmuştuk. Ve teslimiyeti yazarıyorduk. Ölmeyişini bilirmiş, aşım ve irdemizin direnişle gücü kal-

marış, yenik düğüm, teslim olmuştuk. Teslim olma, tabii ki, direniş mirasımız, bu alanda bir birlikimizin olmayışını, Türk sömürgecilerin de yeterince tanımayışını payı küçümsenmez. Evet, sömürgeciler Kürtistan'daki katliamları, faşist yüzünü, insanı olan her şeyi düğümlemiş, tahammülsüzlüğünü, Kürdölge ve PKK'ye ait olan her şeyi silip süpürmek istediğini biliyoruz; düğünce alanında da Türk sömürgeciliğin yeterince tanyor, çözümleniyor. Ama Türk sömürgeciliği gerçek anlamda tanımaya, faşizmin, ırkçılığın ne olduğunu kafamızda, gözlerimizde ete-kemile bürünme; bunun madde bir olgu olarak algılanması ve kafamızda dank etmesi, Diyarbakır zindanında, özellikle de teslimiyet koğullarında oldu. "Rahat bir nefes al, kendimizi toplar, en önemli de sömürgeci mahkemelerde devamı ve Partimiz savunuruz" diye düşünüyorduk. Ve tabii ki yanılıyorduk.

Her haliken tarihinde direnişler, yenilgiler olmuştur. Yeter ki, baştan teslimiyet direnişle kabul edilmesin, tasma boyuna geçirilmesin. Direnen bir halk, hareket, direnişin tatlantı tatlantı sona uzun sürer teslimiyet kabul etmez. Direniş tohumlarını sükbet bağında taşıy ve uygun ortamını bulduğunu anıyaratı baskındır patlatır. Yenilgiler, teslimiyetler yaşamadan direnişin ve özgürlüğün gerçek anlamda değeri de anlaşılmas ve onu koruma, dört elle sarılma da yeterince olmaz. Gerekli özen ve titizlik gösterilmez, kolayca kazanılan ve elde edilmiş şeylerin elden çıkarması, kaybedilmesi de kolay olur.

Biz de, devrimci bir mücadele mirasına, özellikle zindanlarda bir mirasa sahip değildik. Bu alanda tamamen tecrübesizdik ve bizim için yeni bir mücadele alanıydı. Biz, PKK olarak, zaten Kürtistan'da bir devrimci miras devralmıştık. Dünya halklarının devrimi mirasından yararlanıyorduk. Ama bunlar, bize özgü deneyimler değildi. Kürtistan'da tüm mirasımız, her şeyimiz ki mücadele ede ede, düğme kalma öğreniyor ve yaratıyor. Nitekim, zindanlarda da öyle oldu. Çok acı deneyimler ve yüksek bedeller karışıklı Kürtistan devrim tarihine armağan edeceğimiz sömürgeci zindanlardaki direniş mirasımızın nüvelerini oluşturdular. Halkımızın tarihinde bir eklektikliği daha tamamlaması ve bu alanda tarihimizi kendimiz yaratmış, şekillendirmişti.

Tüm olanaklıklara rağmen, direnişin teslimiyete sonuçlanması, görkemlilik ve değerdinden bir şey yitirmiş. Bu direniş, gelecek mücadelede kaynaklık edecek, içsel sinifi mücadelede sinas baskınımsı sine direnişler vardır. Örneğin, Lenin'in dediği gibi, "1905 Devrimi olmasaydı 1917 Ekim Devrimi olmayacaktı." Bizim direnişimiz de, 12 Eylül'den teslim olduğumuz tarihe kadar zindan tarihimize de bu rolü oynamıştır. Bizde de bir direniş dönemi olmasaydı; sonraki görkemli direnişler olmayacaktı.

Biz, hücrelerde direniş içinde olduğumuz süre içerisinde idare, teslim olma koşullarını üstüne fazla gitmiyorduk, teslim olmaları kimeyin iyi bakıyor, teslimiyeti çağır, bu hale getirmeye çalışıyor. Ama, bu kitliyle direnişlerden ayrı tutulmuş, al altında bulundurmaktı. Bunda başkanı da oldu. Kitlemizin büyük bir kısmı de teslim olmuştu. Tam bir gaffet içinde olan teslimiyetli reformist hareketlerin ahmakları, bu zindandaki baskıların nedeni olarak bizim direnişlerimizi gösteriyorlardı. Doğru, teslimiyetlerini gözlemek, ruhsuzluklarını gözden saklamak için bundan daha ah-

makça gerekmez. Tam da onlara ve güttükleri politikaya yarıyor. Bu. Sözde bir, rahat durmadığımız, direndiğimiz için burada işkence oluyordu. "Devlet gücüyordu, istediği düzeni nasıl olsa sağlayacaktı. Ne alevi varlı direnmenin, ortağı karşıtımın." Evet, düğümdeki güç hareketin direniş, gücün mantığı ve tavırbu. Ayrıca Türk solunda olan hareketler de teslim olmuş, bu tavırların sürdürüyorlardı. Direnerek teslim olmanın dost-düşman karşısında ne anlama geleceğini dahi anlayamıyorduk. Bu rahat bırakılmalarının, hep sürgit olanağı zannediyorduk.

Düşman bizi teslim aldıktan sonra, hiç zaman kaybetmeden koğullara yönlendi. Faşist-ırkçı marşlar peş peşe ezberletiliyor, askeri yürüyüş zaatı, emir-komuta en sert şekilde uygulanması koyuluyordu. Tabii ki, bunu yaptırma ve sağlanma tek aracı vahşet düğünceyi idi. Vahşet, ırkçılık ve yasadıkları, Gazeteler, yasakların, açık, susuzluk, kısırlıma başlanıyor, direniş göstermek birkaç saniye indirilmiyor, avukat görüşmeleri keza yine öyle. Mahkemelerde, eskiden olduğu gibi yazılı savunma sunma yasağı kesinlikle devam ediyordu. Direniş süresince koğulların gözünü bulmaya için milleti yakışmalarına rağmen o süre içinde de yazılı savunmaların mahkemeye sunulması yine yasaktı. Aynı uygulamalar biz hücredekilere de uygulanmaya başlandı. Zindanlarda yürütülüyor direniş vahşetinin nedeninin direniş olmadığı, artık herkesin kafasına dökülmüştü. Ama, herkeşin kaçtığı, vahşet yaratmanın direniş olmadığı, tersine vahşet frenleyen ve pekiştirilen direniş olduğu gün gibi ortadaydı.

Kürtistan halkının önderi iddiasında olan biz devrimciler, vahşetinin inkarı olan Türk hükümeti, istiklal marşları, ırkçı-faşist marşları okuyor, faşist subay ve işkenceci asker gardiyanlar karşısında hazırola geliyor ve "komutanım" diye hitap ediyorduk. Bir devrimcinin bunları kabul etmesi akıl alacağı şey değildi. Halkın önderleri, kurtuluş umudu olan insanlar, bu halleriyle nasil umut verebiliyorlar, halka güven aşılayabiliyorlar? Düşman da bu biling ve programa, uygulamaları giderek boyutlandırıyor katmerleştiriyordu. Bizi teslim alma yönündeki ilk planı başarmaya ulaşmış, ikinci aşama yürütülme konmuştu. Düşmanın hain planı, bize ihaneti dayatmaktı. Öyle ya, teslimiyete yetinmeyen, vahşet sürdüren düşmanın artı değerde duracağı belliydi. Tüm gün boyu faşist marşlar, askeri yürüyüşle öyletiliyordu, dayak ve yasağın direniş dönemindeki kat kat aşmıştı. Bunu uygularken daha rahat hareket edebiliyorduk. Çünkü, ziyarete vahşetle ilgili tek kelimelerin söylenmesi yasaktı. Mahkemelerde de keza öyle. Teslim alınmış ve susturulmuş. "Bana işkence yapıyor" diyenlerin kesinlikle ölmelerinden ölmü beğenilmesi gerekirdi. Plislik, açlık, yorgunluk, dayak, korku, panik, havasızlık, (ki, biz hücredekiler üç yıla yakın havalılandırma çıkmadık, güneş yüzü görmemiş) hastalıklarımız, özellikle veremlin yaygınlaşmasına yol açtı. İdare, veremlili tedavi etmediği gibi, sağdam olan tutukluları da veremliliğin arasına katıyor, aynı tabakta yemek veriyorlari, ölmümlü hale gelenleri ancak hastahaneye gönderiyorlardı. Hastahanelerde tutuklulara ayrılan koşu zindan yönetimine bağlı olduğu için baskının, vahşetin katmerliği orada da uygulanıyordu. Oraya giden tutuk, koşu ar ar oluyordu, geri gelmeye kaçan atıyordu. Hastaların, güneş üç defadan fazla tuvalete gitmeleri

yasaktı. Doktor ve hemşireleri konusmaları ve doktorların gardiyanlardan habersiz, tutuklulara bakmasını, derdini sorması da yasaktı. Sirtüeti, eller esne duruşta, yüz tavana gelecek şekilde gece-gündüz kıpırdamadan bu vaziyette yatacaak, su içmek için kısa künye yapıp gardiyanın emrini alacaktı. İşkencelerde ağır yara alan, ölmümlü durumda götürülenleri, "Bana işkence yapıldı" demeleri yasaktı. Ya "ranzadan" ya da "merdivenden kaydım" demesi emrediliyordu. Doktorlar uygulamaları biliyorlardı, ancak rapor vermezlerdi. Sadece ölmüş sonuçlanan işkencelerde ölmüş zaatı düzenler, neden olarak da, herhangi bir hastalık yazarlardı. Yüzlerce gençecik insanı yakanı verem kapmıştı.

Kişilişleştirme, robotlaştırma tüm hızıyla devam ediyordu. Öyle ki, zindan korkulu bir saat haline getirilmişti. Tamamen robotlaştırılarak, insanatın çikanıklık isteniyordu. Bir robotun anlaşılmaması, kısa devre yapması özelliği varken, bizlerin hastalanma, işleyme yemeyen herhangi bir duruma yetenme, garip ihtiyar bir güze hareketi, el ayak yuması bile ölmümleri aratan işkencelere neden oluyordu. Kabat taslak da olsa vahşetin karakteri hakkında bir şeyler anlatmaya çalıştım. Bu vahşet döneminde Hayrî'nin direniş günlerimide dediğini anımda geçmemeyecedi. Hayrî: "Kürtistan Vietnamıdır, bu insan öğütlerini unutmayınız" diyor.

Biz PKK'li teslim olmuştuk. Beton duvarlar arasında "Ruh'lük." Ancak düğünce olarak, Türk hükümeti devrimciydik. PKK'liyidik. Halka bağlanışımız, sevgimiz, güvenimiz, sarılsamımız, devam ediyordu. İdeolojik olarak düşman bizi teslim alamamış, bu yüzden biz ihanetlik olarak da teslim almak, ihanet ettirmek istiyordu. Bunun için amansızca saldırdıyorduk. Teslim olduğumuz işin pıganmış, kendimiz kendimizi yiyip yitiriyorduk. İşkenceci yoğunlaştırılınca direnme yolları aramaya, aramızda konuşup tartışmaya başladık. Kemal, Hayrî ve Mazlum'a beraber olan 10 arkadaş, üst kattaki hücrelere teker teker konuşuldu; alt kattaki hücrelerden tecrit edilmisti. Tabii ki, örgütsel yapıımız dağılmıştı. Çok dar bir kesim aramızda haberişliyorduk. Azimlilik kırıldı, kendimize eski güvenimiz kalmadıydı işin direnileye çemiyorduk. Direnişin riski bu defa daha büyüktü. Bu defaki direnişin yenilgisinin artık teslimiyet değildi, ihanet olacağı biliyorduk. "Bu işi sonuna kadar götürmezsem, direncim kırılırsa, daha kötü duruma düşerim" endişesi yakamıza yapışmıştı. Bu arayışlarımız devam edip durdu. Bizim de kişiyi bile ayırdı. Başını bir alt kata götürdüler. Hayrî, Kemal, Mazlum'un da içinde olduğu diğer beş kişi ise üst (dördüncü) katta kaldı. Aramızda birer hücre boş bırakıldı, haberişmeyi engellemek için. Hücrelerde konuşmak kesinlikle yasaktı. Gündüzleri gardiyanlar içerdeydi. Marş öyletiliyordu. Geceleri ise gözletmeye deliklerinde kontrol alınındık.

Kendimizi affedemiyorduk. Ama direnişe de cesaret edemiyorduk. Çıkamaz içineydik. Düşman önmüze iki seçenek koymuştu. Ya ölecektik, ya da ihanet edecektik. Üçüncü bir yol yoktu. Bu teslimiyet bir ara dönmedi. Gidip tabii ki, ihanete doğrudu. Boyunumuz büyük, arkadaşları birbirlerini bile bakmaya cesaret edemiyor, suçlulu ve utanç yakamızı bırakıyorduk. Halka, her şart altında direnmeyle öğütleyen, düşmana boyun eğmemeyi öğretilmeye çalışan, önderlik etmeye çalışan bizler, düşmana boyun eğmiş, teslim olmuş-

tuk. Arkadaşlarımızın yüzüne, halini yüzüne nasıl bakarsak, bu halimizle kurtulsak bile ne yüzle karışılabiliriz. Karşıya çıkıp düşünlüyor, kahroluyoruz. Özellikle APO ve Partili yoldaşlar karşı mahcupiyetle anlatılır gibi değildi. APO ve Partili bidden çok şey biliyorludu. Bizi, direniş anlayış ve ideolojisiyle eğitmiş, donatmış. Bölsöyk bir ruh vermişti. Demek ki, onları kişiliğimizde cıslıstememiş, onlara layık bir tavır ikine girememişti. Durumumuz affedilir gibi değildi, büyük bir utanç ve korku içineydik. Teslim olmanın bir gün önce konuşduğumuzda, Kemal PİR, "Bunca insanı devrimcileştirirdi. Onlara direnme ve savası öğretilmeye çalıştım. Nasıl karışılabilir çıkıp teslim olduğumuzza söyleyeceğim" diyor. Düşman teslimiyete de kalmamış, ihaneti bile dayatmıştı. Karşı karşıya olduğumuz tehlike büyüktü. Korkumuz da o denli büyüktü. Tam istem üzerinde sinirler gergin, yeni günün bize ne dayatacağını bilmeden bekliyorduk. Heyecan, korku tedirginlik, bekleyiş psikolojisi, ne olacağını düşüncesi uykularımızı kaçırıyordu. İhanet halinde düşmanın bizi, Partiyeye ve Halka karşı kullanılabileceğini, vahşetini, halkın devrimcileri gününün başında sarılsamamız bilincindeydik. Bu ve bizi bitiriyordu. Başın ve TRT, devlet politikası doğrultusunda PKK'nin aleyhinde yayın yapıyor, zer kusuyordu. İhanet ve karşı koyamama halinde, biz de çıkıp Partiyeye ve devrim aleyhinde konuşuracaklarını artık bekler olmuştuk. Tedirginlikleri doruk noktasındaydı. Biz aynı katta kalan arkadaşlarımız, böyle bir şey bize dayatıldığını da kabul etmeyeceklerdi, bunu reddetmenin de idarece başkaldırıya kabul edileceğini, buna rağmen artık kim ne kadar götürebilirse direnişli götürücek diye kararlıydık. Televizyona vs. çıkarmamış. Ancak aynı dönemde itiraf (ihanet) politikası yürütülme konuldu.

Mahkemelerimiz başladı günün başlayarak Parti kadroları ve savacılarının hatırı sayılır bir kesimi belirlenen seçildi siyasi savunma yapmaya başladık. Bu, Kürtistan tarihinde önemli büyük, sömürgeciliğin teşhir edildiği, bağimsızlık mücadelesinin, Kürtistan devriminin programı ve amaçlarını açık ve net bir şekilde savunulmuşluğu, ilk olarak sömürgeci mahkemelerde haykırıldığı bir durumdur. Kürtistan devrim tarihinde, bu yünde bir miras devralmıştık. Cuntanın gelişinin baş nedeni olan Kürtistan bağimsızlık mücadelesini ezme amaçlarına karşılık, kaç muayyınan tamamen susturduğunu, basını yedine aldığı, zindanda vahşetin kol gezdiği bir dönemde, Kürtistan bağimsızlık mücadelesini savunma, "Ben Kürtüm, PKK'liyim" demesi, görüldüğü gibi aradan bir iş değildi. Siyasi savunmanın Parti ve Kürtistan tarihindeki önemi en iyi kavrayan Hayrî elimizde kalan bu şansı yitirmemizi için çirpıp duruyordu. Hepimizin tek avantajı mahkemelerde yaptığımız savunmaydı.

Cunta, ülke içindeki Kürtilik, devrimcilik ile ilgili her şeyi silip süpürmeye çalışırken; halkı andırırken, bir avuç insan, silahsız savunmasız, vahşet ortamında, hem de düşman tarafından teslim alınmış; mahkemelerde çıkıp, sömürgeciliği, faşist devleti teşhir edebiliyorduk. Bu, cuntaya karşı Türkiye ve Kürtistan'da gerçek anlamda yapılan tek muhalefet diyebiliriz. Bizi ayakta tutan, moral kaynağı olan, çoğuştaki arkadaşlarımızın güven, halka umut ve cesaret veren yegane tavırmız mah-

kemelerde yaptığımız savunmalardı. Dost ve düşman önünde ne olup olmadığını, politikamızı ortaya koyuyorduk. Ancak, konuşmalarımız, savunmalarımız, zindanda yürütülüyor giren susturmayla birtime politikasıyla tam engellenemeyince, bu defa mahkemelerin kendileri de filan bu işe katıldı. Karşımda kolordu, idare ve mahkeme üçgeni vardı. Ya bize söz hakkı veriliyor, ya salondan dışarı atılıyor, ya da azarlanıp susturulmaya çalışılıyor. Anlatılmamızın büyük bir bölümü tutanaklara geçmiyor, kırılıyor, kuşa çeviriliyor, ya da anlamasızlaştırılarak ve çarpıtılarak geçiriliyor. Tüm bunlara rağmen bu ilk yakın bulaşta bu yüzden, ek olarak maruz kaldığımız uygulamalara rağmen Türk devletin faşist ve sömürgeci yüzünü teşhir etmekten geri kalmadık. Bizi susturmayı başaramadılar. Sömürgeci mahkemelerde Kürtistan bağimsızlık mücadelesini, devrimini savunma geleceğini ve mirasını işte bu koğullarda ve bu dönemde yaratıldık. Bu savunmaları okuyanlar, normal koğullarda yapılmış bir savunma olmadığını, vahşet koğullarının ürünü olduğunu gözden ırak tutamamışlardır. Mahkeme salonunda daha joplar kafamızı üstünde salıyanları, orada dövülüyorlardı. Yorgun ve bitkin duruşmaya çikanıyor, dayak, işkence görme tedirginliği içinde olan insanları, hain mahkemede tutuklu-yargıç ilişkisinin yürütülme sokulduğu yerde dört dürtük savunma tabii ki, mümkün olmayacaktı. Öyle ki, tutuklu sanık kürsüsünde giytiltinde askere topuk selamı çıkacak, kısa künye yapacak ve yargıca "komutanım" diye hitap edecekti. İdare, mahkemeler için de (salonda, duruşma esnasında) emir-komutailiklerini yürütülüyor koymuştu. Yazılı savunma hazırlamamız zaten yasaktı.

Teslimiyet döneminin, kararlık ve utanç verici yasamış içinde PKK'ye yarışır takındığına göre tavrı, yaptığımız bu siyasi savunmalarla. Bunun dışında, teslimiyet yasamıştımın, tavırlarımızın mahkum edilmesi, lanetlenmesi gerekiyordu. Böyle bir ortamda büyük tehlikeler karşısında savunma yapamamızı sağlayan şey neydi? APO'ya, Partiyeye, yoldaşlarımıza ve halka olan sonsuz güven, sevgi ve bağlılığı hiç kuşkusuz. Bilimsel sosyalizmin, devrimci ideolojinin doğrultusunda olan sarılsamız inançımız. Kaptıra bir teslimiyet yarışarken bile ideolojimizde olan inancımız zerrece sarılsamız değildi. Ama kendimize olan güven ve inancımız sarılsamızı.

İtiraf politikası yürütülme girdiğinde yasamın kendisi bize karşı bir silah olarak kullanıldığında, her saat ve dakikanın düşmanca programlaştırıldığı, bizim için çekilmez bir hal aldığı, sağlığımızı yitirdiğimiz, ölmü seçeneğiyle karşı karşıya kaldığımız bu ağır ve kararlık günlerinde halka, Partiyeye ihanet etmeyi hayal ettiğimizde dahi bizi korkuncu dercede ürpertiyordu. Bunun korkusu büyüktü: "Ya, kötü duruma düşersem..." diyor. Ancak halka sarılsamız bir bağlılık, büyük bir sevgiyle bağlıydım. PKK'li yaşamın dışında var olma gibi bir düşüncede bana çok yabancydı. PKK bizi var etmiş, kişilik sahibi yapmış, çağıda bir düşüncüyle donatmıştı. Bunun dışına çıkmak, benim için çok oluğu. Hepimiz içinde de bu büyüdü. Önmüzdde kararlık, belirsiz bir yaşam vardı. Buna rağmen yoldaşlarımız, halkımızda olan sevgi ve güvenimiz bizi sımsıkı sarımsı, ayakta tutmaya devam ediyordu.

DEVAM EDECEK

12 Eylül'den sonra devrimci saflara silahlı mücadeleyle karşı beliren güçsüzlük de, yaratılan değerler büyüdüğüne aşımaya ve prestije

"Platformumuz, devrimci güçler arası birliği esas alarak bünyesini bütün devrimci demokrat grup ve kışılara açar. Kalıcı birlik ve dayanışmaların şartı olan karşılıklı saygı ve birbirinin meşruiyetini tanımının gereğine inanır ve bunu prensibi sayar..."

devrimciler başladı. Devletin kısa sürede mücadeleye karşısında azzının açığı çıkması, başta Kürdistan olmak üzere toplumsal muhalefet üzerinde önemli bir motivasyon etkisi yarattı. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin etkisi yalnızca Kürdistanla sınırlı olmadı ve toplumun büyük bölümünü kucağına bir yankı buldu. Kitlelerde ulusal demokratizasyon yıllarının rahatından sınırlı istediği gücüne başladı.

Bugün bu gelişmelerle birlikte 12 Eylül faşizminin topluma girdiğini istediği elbise dar gelmeye ve sağından soldan sökülmeyle başladı. Tutuklu ailelerinin direnişleri, öğrenci gençliği Nisan eylemleri ile kitleleşti böylece sokaka adını atması, işçi sınıfının büyük yasal engellemeler ve hükümetin ger çekirildiği rağmen Hatas, Derby-Dora, Deriş, Migros grevleriyle yalnız ekonomik değil, daha fazla demokrasi istemini seslendirmesi ve san Türk-İş yönetimi genel grev dahil daha ileri azzım biçimlerine zorlaması gibi açığı görülen olgular devrimci hareket için canlı bir zeminin doğması olusunun göstergeleri oluyor. İktidar bu potansiyeli yönlendirebileceğine artık büyük oranda sahip değil. Tam tersine derinleşen ekonomik kriz ve izdüşümü olan hükümet çapında bunamı ve skandallar için ciddi bir yönetim zafının varlığına işaret ediyor. Giderik bunun rahatsızlığını daha derinliğine hissedene egemen sınıflar yeni alternatif arayışına hız veriyor. Ancak mevcut düzen partilerinin hicribi giderik canlanan muhalefeti kolaylıkla edebilecek bir niteliğe bugün işçi sınıfı sahip değil. SHP, 1974'teki Ecevit umudunun bir benzerini kitlelere sunabileceği olanağın yoktu. Hele de son dönemde bünyesindeki radikal eğilime karşı yapılan tasfiye operasyonuyla birlikte kitlelerdeki yöneltme ters olan konumunu daha da derinleştirmiş oldu. Demirel ise kitleler nezdinde bir kaç denemisiyle ancak oldukça sınırlı bir heyecan ve bağlılık ruhu yaratabiliyor.

Gelinen noktada egemen sınıflar kendi iktidarlarını sürdürmede en büyük güvence olarak faşist baskı ve zorru görüyorlar. Kürdistan'da giderik hareketi, Olağanüstü Hal Vahitliği ve Özal Başraies'nin insiyatifi altındaki modern silahlarla tehciz edilecek kontr-gerilla birlikleri ve devletle işbirliği halindeki aşiretlerden derlenen korucu çeteleri elyle en vahşi metodlar uygulanarak sürdürüyor. Ulusal kurtuluşçu devrimci yürüyüşüne düğmana önemli darbeler vurması onları daha da saldırganlaştırıyor. Hızla toplanan Türkiye devrimci hareketi ise işkenite, tutuklama, provokasyon yoluyla geriletilmek isteniyor. İktidar, son programıyla sosyal demokrasinin bile gerisine düşen TBKP'ye, verdiği bunca taviz ve açık uzlaşma gösterilerine rağmen legalleşme kapılarını açmayarak solun bu entربیeli kesimine bile tahammülsüzlüğünü açıkça göster-

riyor. Toplumda sürekli bir anarşi tedirginliği yaratmak için sahte senaryolarla polis operasyonları düzenliyor, tutuklu yakınlara yönelik sürekli gözaltına alma ve işkenite dahil çeşitli baskılar uyguluyor. Özellikle gençlik içinde yayın bir ajanlaştırmaya faaliyetleri yanı sıra devrimci yurtsever örgütlerin saflarına polisler ve provokatörler sızdırılmaya çalışıyor. Devrimci basın üzerinde baskılar boyutlandırılarak gerekçe gösterilmeksizin yayınları toplatılıyor, yöneticileri tutuklanarak onlarca yıllık cezalar ceptiriliyor. Bu politikalar egemen sınıflar iktidarının direnme biçiminde teşhir olmasına, güdük de teoritine yol açıyor. Son olarak Uluslararası AI Komisyonu'nun Türkiye'deki işkenite uygulamaları üzerine sert bir dışlupla kimele aldığını rapor, iktidarın vermek istediği insan haklarına saygılı, demokrat Türkiye'yi gördüğünü hiç de yuturulamadığını bir ifadesi oluyor. Ancak bu yöntemlerle eskiği gibi halklarımızı korkutuyor, muhalefet etme isteğini engelleyemiyor. Artık toplumun geçiş göre kök daha büyük bir kesiminin ortak psikolojisi mevcut işkeniten bir onurlu insanın geçiş gereken bir çeşit insan olduğu şeklinde. Bu, toplumun, önündeki korku engelini aşmakta olusunun bir göstergesi ve yakın gelecekte muhalefetin nicelik ve nitelik olarak güçleştiğini bir delildir.

BUGÜN HALKLARIMIZIN DİRENİŞİ BİRLİĞİNİ SAGLAMAYA NEREDEN BAŞLAMALIYIZ

Yukarıda özetlediğimiz gelişmelerin ışığında dönemin dayatan görevi halklarımızın direniş eğilimine sahip çıkan, onu geliştirsin daha Türkiye ve Kürdistanı devrimcileri ileri birlik ve dayanışmasını sağlamaktır. Bunu salt bir istek değil, Türkiye ve Kürdistan devrimi açısından bir ihtiyaç olarak ediyoruz. Ancak içinde bulunduğumuz momentte her iki ülke devrimlerinin geldiği aşama ve devrimci güçlerin örgütlülük düzeyleri arasındaki önemli farklar yaratacak birlik ve dayanışmanın perspektifi belirleyici olmaktadır.

Kürdistan devrimci güçleri arasında birlik ve ittifak sorununda mücadele düzeyinin getirdiği önemli netleşmeler vardır. Özellikle 1984'ten beri verilen büyük mücadele, Kürdistan ulusal kurtuluş hareketinin politik hatında, örgütlenme düzeyinde ve ittifaklarında soyutluktan uzak maddi belirlilikler yaratmıştır. Mücadelenin getirdiği bir yenileşme ve ileri birlik arayışına sözkonusudur. Kürdistan devrimcileri, ulusal kurtuluş mücadelesinin daha büyük bir etkinlik ve ifade gücüne kavuşmasından Türkiye devrimci hareketi ile ilgili, geniş ulusal dayanışma ve birliklerin gereğine inanmaktadır.

Türkiye devrimci hareketi ise bugün hızla gelişmekte olan toplumsal muhalefeti yönlendirmeye göreli ile karşı karşıyadır. Bu esasen yığınların siyasal hareketliklerine mevcut statükodan yana tırnak koyduğu dönemlere göre nesnel düzeyde bir olumsuzluğa ifadesidir. Çünkü, yığınların gücü devranına istediği ergeç olan siyasal bir hedefe doğru yönlendirmeye göreli talep olacak güçleri de yatar. Günümüzün sorunu Türkiye devrimci örgütlerinin mevcut süreçte gerisinde kalmadan süratle bu göreli talep olacak bir yeterliliğe ulaşmalarıdır. Radikal bir zemine doğru gelişmekte olan ortamın dinamikleri iyi tespit edilerek devrimci etkinlikli gelişmekte olan araçlar süratle yaratılması ve bunun gerektirdiği dar grupluktan uzak,

savaşçı birlik ve dayanışma ruhu egemen kılınmalıdır. Açıkça ortaya çıkmıştır ki, bunun yolu TBKP, Sol Birlik vb.'lerin doğrudan olamaz. Onlar legalleşme sevdasıyla Türkiye egemen sınıflarının gözünde gizme telasi içindedirler. TBKP, AET ve NATO'yu da onaylayan gizli programıyla değil devrim, reform bile istemeyen hale gelmiştir. Geçmişinden ders almayan geleceği de olamaz. Ancak onların seçtiği yol bir bakıma solca arzulan bir netleşmenin de ortaya çıkmasını sağlamıştır. Hiçbir devrim sağına soluna net sınır çizilmesi çizmede gelişemez.

Bizler Türkiye ve Kürdistan devrim güçleri olarak başta vurguladığımız şekilde bir birlik ve dayanışma platformunun ilk adımı atma bulunuyoruz. Gelişmekte olan mücadelesinin gereklerine uygun olarak platformumuz bir cephe hedefini de kapsamaktadır. Ancak bugün için cephesel bir oluşumun şartları henüz olgunlaşmamış durumdadır.

Platformumuz, iktidar hedefleri ve bu doğrultuda hiçbir mücadele biçim ve aracına kapalı olmadığı gibi bunları yaratıp, geliştirmeyi bir görev olarak benimser.

Platformumuz, Kürt ulusunun bağımsız devlet kurma da dahil kendi kaderini tayin hakkına sonuna kadar sahip çıkarak halklar içindeki her türlü soykırım ve asimilasyona karşı tavır almayı vazgeçilmez bir demokratik görevi sayar. Topraklarımızda yaşayan ulusal azınlıklardan da demokratik istemlerinin savunuculuğunu üstlenir.

Platformumuz, devrimci güçler arası birliği esas alarak bünyesini bütün devrimci demokrat grup ve kışılara açar. Kalıcı birlik ve dayanışmaların şartı olan karşılıklı saygı ve birbirinin meşruiyetini tanımının gereğine inanır ve bunu prensibi sayar.

Platformumuz, kendi dışındaki sol ve reformist güçlerle halkımızın istem ve çıkarları doğrultusunda ilkeli işbirliği ve dayanışmadan kaçınmaz. Kalıcı kazanımlar ve mevziller oluşturmada gerekli bütün taktik esnekliklerden yana olduğuna vurgular.

Platformumuz, günün devrimci görevlerine ters düşen oluşum ve yaklaşımlara mücadelede kararlılıklarını vurgular. Halkımızın direniş potansiyelini devrimci siyasal alternatifler yaratma yönünde de, burjuvazinin iktidar alternatiflerini kesin olarak mahkum eder.

Platformumuz, emperyalizme karşı mücadele veren dünya halklarının, devrimci-yurtsever yönetiminin kararlı bir destekçisi ve gerçek bir dayanışma gücü olduğuna ilan eder.

Platformumuz, ilk adım olarak önünde periyodik bir gazete çıkararak hedefi olarak koyuyor. Devrimci güçlerini kendilerini etkili olarak ifade edebilecek, halklarımız alternatif demokratik ve siyasal hedefleri sunabilecek, gerici burjuva basınının çarpıtma haber ve demagojilerine karşı gerçeğin sesini alabilecek, birlik ve dayanışma zeminini güçlendirecek birleşik devrimci kürsü olarak, aynı zamanda en ucra mekâzere bile ulaşan dağıtım ağıyla gerçek bir örgütlü fonksiyon kazanabilecek bir yayın organına ihtiyacı büyüklüğü bizi ilk aşamada böyle bir adımı itmiştir. Hedefimiz olanı en kısa zamanda yayın periyodlarını kısaltmak ve günlük gazete projemizi hayata geçirmektir.

Sonuç olarak, Türkiye ve Kürdistan devrim ve demokrasi güçleri, günün görevlerine talip olan Devrimci-Demokratik Platformumuza katılmaya ve onu güçlendirmeye çağırıyoruz.

Halklarımızın düşmanı faşist Türk sömürgeciliğine karşı mücadelede yeni bir adım:

DEVİRCİ BİRLİK PLATFORMU

Türkiye ve Kürdistan halklarının faşist Türk sömürgeciliğine karşı ortak mücadelesinde yeni bir adım atıldı. 8 yılı aşkın bir süredir, Türkiye ve Kürdistan halklarına tarhin tarih olduğu ender bir vahşet ve sömür uygulayan faşist cuntaya karşı atılan bu adım, günümüz koşullarında devrimci direnişçiliğin gelişmesi açısından da ileri bir adımdır.

Bugün Türkiye ve Kürdistan halklarının başına bela olan faşist rejimin zulmü dayanılmaz hale gelmiştir. Bu rejimin baskı ve işkenetleri altından halklarımızı kurtarmak ertelenmez bir görev olmuştur. Türkiye ve Kürdistan halkları tarihte bu derece çok edilesi zorunlu olan bir zulüm altında yaşamadılar. Bugün uygulanan zulümün boyutu ve halklarımızın vahşet altından kurtarılmasının olmazsa olmaz bir görev olarak karşımıza çıkması devrimci güçlere de önemli görevler yüklemiştir.

12 Eylül faşist darbesi karşısında hazırlıkaz ve birlik olamamış bir durumda yakalanan Türkiye ve Kürdistan sol güçlerinin, bu olumsuz durumların aşarak yeni bir oluşuma yönelmeleri de zorunluydu. 12 Eylül darbesi ardından yurdımıza çıkan güçler arasında birliktir çalışmalar da yoğun olarak yürütüldü. Birlik çıkarılmasının temeline, açık ki devrim mücadelesinin oturması gerekliydi.

Bu dönemde yürütülen birlik çalışmaları arasında en önemli adım direnişçi program ile FKBCD'nden geldi. FKBCD, Türkiye ve Kürdistan halklarının faşizme karşı devrim mücadelesinin nasıl olması gerektiğini programal olarak da ortaya koydu. FKBCD'nin kuruluşu, devrimci güçler arasında birlik çalışmalarının gelişimini de hızlandırdı. İlk kez bütün sol güçler, faşizme karşı eylem birliklerinde bir araya geldiler. Bu gelişmeler birlik çalışmalarının, faşizme karşı geniş bir platforma sonuçlanma umutlarını arttırdı.

Bu duruma rağmen, 1983 yılı sonu ile birlikte, sol güçler arasındaki ayrışma daha da gelişmeye başladı. PKK'nin önderlik ettiği devrimci direniş hattına FKBCD'nden ve dışından tasfiyeli solun saldırıları yöneltilmeye başlandı. Bu durum ise, mevcut sol güçler arasındaki ayrışma sürecini hızlandırdı. Faşizme karşı mücadeleyi, devrimci direnişçi yükseltme sorunu olarak görmeyen tasfiyeli sol, PKK'ye ve önderliğinde gelişen Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine azgıncı saldırmaya başladı.

PKK'nin 15 Ağustos Atılımı ile birlikte faşizme karşı devrimci direniş meselesinin halklarımızın gündemine sokması, tasfiyeli soldaki endişeleri daha da artırdı. Bu güçler, sahte birlik çabaları içinde görünmekle PKK'yi devrimci direnişçi hatından geri çekmeyeceklerini anladılar. Bu durumda PKK'yi devrimci direnişçi yolundan alıkoymak için tasfiyeli-provokatör öğelere dayanarak da karşıdan saldırılara başladılar. PKK'ye ve önderliğinde ulusal kurtuluş mücadelesine karşı o güne dek görülmemiş bir hacli seferini başlattılar.

Bu saldırıların amacı gayet açıktı: PKK'nin FKBCD etrafında geliştirilmeye çalıştığı halklarımızın devrimci direnişçiliğini baltalamak. Böylece, tasfiyeli sol faşizm şahsında Kemalizme tahrişel buluşmasını yeni tahrişel koşullarda sağlayacak. PKK'nin önderlik ettiği mücadele, halklarımızın çıkarlarını faşizme peşkes çeken her türlü tasfiyeli girişime de balta vuruyordu. Bu nedenle, tasfiyeli sol faşizme karşı birlik sorununu bir kenara iterek, PKK'ye karşı hacli birlikleri oluşturmaya başladı.

Tasfiyeli solun bu azgıncı saldırılarına karşı, Türkiye devrimci-demokratik hareketinin saflarından onurlu seslerin yükselmesi de eksik olmadı. FKBCD programına sahip çıkan SVP, THKP-C/Acililer ve diğer bazı hareketler her türlü tasfiyeliçiliğe karşı devrimci-direniş mücadelesinin yanında yer aldılar.

PKK'nin Kürdistan'da yükselttiği ulusal kurtuluş savaşına 5. yılını doldururken, yürütülen mücadele Türkiye ve Kürdistan halklarının ortak mücadelesini daha da olgunlaştırdı. Çeaezavirinde Türkiye ve Kürdistan devrimcileri ortak eylemliyi yükseltirken, dışarda da halklarımızın yoğun eylemliyi taşıdı. Yine, Türkiye ve Kürdistan'da kitleler, 12 Eylül faşizminin yaratmak istediği pasifikasyon çözerini kırarak, yoğun gelişme sürecini yaşadılar.

Kürdistan'da PKK'nin yükselttiği mücadelesinin, özel savaşın tüm uygulamalarına rağmen, sürekli gelişme göstermesi Türkiye'de devrimci gelişmeler açısından da ortamı elverişli hale getirmiştir. İşte, bu gelişmeler doğandıran PKK, SVP, THKP-C/Acililer, TKP-B, Sosyalist örgütleri halklarımızın devrimci birliktir yükseltmek ve bu elverişli ortamda faşizme karşı mücadeleyi daha da geliştirmek için **Devrimci Birlik Platformu'nu** oluşturmaya karar verdiler.

Devrimci Birlik Platformu, halklarımızın faşist rejimin baskı, sömürü ve vahşeti altından kurtarılmasında son derece önemli bir adım oluşturmaktadır. Bugün bütün sorumlu devrimci güçlere düşen görev, halklarımızın faşizme karşı ortak mücadelesinde atılmış olan bu önemli adımı katılmak ve gelişmesi için gereken çabayı göstermektir.

Tasfiyeli solun yeni koşullarda kendisini faşizme peşkes çektiği bir ortamda kurulan **Devrimci Birlik Platformu** halklarımızın devrimci-direnişçi yükseltmede, gerekleri hacliyle yerine getirilmesi son derece önemli görevleri barındırmaktadır. Bu birlik etrafında halklarımızın yükselttiği devrimci mücadelesi, faşizme son vermekle kalmayacak, halklarımızı gerçek kardeşliğine olduğu bağımsız, özgür ve demokratik bir ortama da kavuşturacaktır.

Devrimci Birlik Platformu'nun kuruluş bildirisi elimize ulaşmış bulunmaktadır. Olduğu gibi yayınıyoruz.

Halklarımızın devrimci birliğini yaratmak ertelenemez bir görevdir

Halklarımızın üzerine bir karabasan gibi çöken 12 Eylül faşizmi 8 yıldır kitlelerin artan tepkisi, kendi iç gelişmelerin derinleşmesi, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi'nin ve Türkiye devrimci demokratik hareketinin olağanüstü baskı, işkence ve katliamlara karşı geliştirildiği mücadele ve direnişlere giderek aşınma sürecine girmiştir. 12 Eylül topladığı bir yarıya çok-künlü, çürümeye, sefalet ve açığı doruğuna çıkıran, diğer yandan da insan olmanın, devrimci demokrat olmanın, kısacası gerçek yaşamın ancak direniş yoluyla kazanılabileceğini bilincine kazımış bulunuyor. Günümüzde onurlu yaşamak, insanî değerlerini koruyarak ayakta kalabilmek, ancak direniş ruhuna bağlı kalarak mümkündür. Faşizme boyun eğmek, ona teslim olmak, bütün devrimci demokrat değerleri yaratmanın, korumanın birliği yoldur.

İnsanlığın medeniyeti ilk gelişsinin beşiği olan ülkemiz Mezopotamya ve Anadolu, yaşanan tüm tarihi süreçlerin olumsuzluğuna rağmen zengin halk kültürlerinin adeta bir mozayığı gibidir. Ne Osmanlı despotizminin halkları boğan ve getirilen yıkımları, emperyalizmin sömürgeleştirme çabaları ne de sonrasında Kemalizm ve 12 Eylül faşizminin ülkelerimizdeki zengin ulusal çeşitlilik ve kültürleri bir "Türklik" potası içinde eritmek istemesi, ağır tahribatlarına rağmen amacına ulaşamamıştır. Halklarımız çeşitli biçimlerde direnibildikleri, kendi ulusal kimlik ve kültürlerine sahip çıkabildikleri oranda egemen sınıfların kendilerine dayattığı asimile olma, erime ve yok edilme süreçlerini başa çıkarabiliyorlar. Hiç şüphesiz halklarımızın kendi öz varlıklarını koruma ve geliştirme savaşımının kendiliğinden ortaya çıkan bir gelişme değildir. Ulusal ve sosyal kimliğin kazanılmasına başlanmasında halklarımızın direniş gücüne ve devrimci örgütlenimine büyük özveri ve çabaları belirleyici bir role sahiptir.

Günümüzde ileri derselerden netlik ve egemen olma eğilimi taşıyan direniş çizgisi, halklar tarihizmin ve güncel gelişmelerin sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Tarih, her türlü sosyal gelişmenin ana zembereği olan direniş ve mücadelelerin yanında, yokoluşun kaynağına da teslimiyet ve tevekkül olduğuna çok net biçimde göstermektedir. Her halk kendi öz tarihinde, bu var olma ve yokoluşu gidilen momentumu biraz araştırmasıyla net bir biçimde ortaya çıkarabilir. Teslimiyet ve uzlaşmacılık her zaman ve her yerde yenilgiye, tükenişe götürürken haklı ve sosyal hedeflere ulaşma direniş ve başkaldırı halklara gelmiş ve zafer getirmiştir. Yakın tarihizmin zülfen onları göstermektedir. Hayat hâkimleri Kemalizme kuruyuculuğu yapmaka arayan bir dönemin içazetli sosyalizminin yalnızca kendisinin tasfiyesiyle bitmeye ama bütün bir halkın mücadelesiyle istem ve potansiyeliyle de topyekûn eden niteliği tüm kötü sonuçları biliniyor. Kez Kört ulusal hareketlerindeki ve diğer ulusal azınlıkların bünyesindeki uzlaşmacılık ve ulusal ihanetlerin bu halkların özgürlük mücadelesine vurduğu can alıcı darbeler hepimiz malumudur.

Halklarımız 1960'lı yıllardan itibaren gözlerini birleştirmek, ne var ki Türkiye egemen sınıfları bu ulusal ve sosyal uyanışa 12 Mart 1971 ve 12 Eylül 1980 faşist darbeleri karşılık verdi. Ancak her iki darbe de bütün zor ve katliamlarına rağmen toplumdaki derin kökleri bulunan devrimci yönelişe yönlendi. Her defasında toplum başında direniş eğilimleri yeniden fışkırttı. Bundan yakın tarihimize damgasını vuran devrimci önderlerin mücadele ruhunun büyük payı oldu. Toplumun baskı ve demagogik partidarlımlarla daraltılmak istenen ufkunu her defasında onun mücadele ve direnişle açıldı.

12 EYLÜL DARBESİ VE DARBESİ SONRASI ARTAYAN ÇIKAN GELİŞMELER

Hiç şüphesiz amaçları ve sonuçları itibarıyla 12 Eylül faşizmi 12 Mart faşizmine göre daha yıkıcı ve devrimci dünya yarattığı tüm değerleri keşin bir biçimde yok etmeyi hedefleyici olmuştur. Karşıdevrimci çabı bu denli büyük bir önleme itmen temel neden 12 Eylül öncesi Türkiye ve Kürdistan'da sınıfsal ve ulusal kurtuluş mücadelesinin aldığı boyuttur. Türkiye egemen sınıflarının hemen her şarta lanetlemekten usanmadıkları bir dönem, devrimci direnişin her iki alanında da geliştiği, yer yer silahlı biçimler aldığı, önemli bir kitleleşme kavuştuğu ve mücadelelerin ülke politik gündeminde belirleyici bir rol oynamaya başladığı bir dönemdi. Ancak aynı dönem devrimci örgütler bazında genel bir dağınıklık bir türlü giderilemediği ve bu büyük potansiyelin iktidara doğru yöneltilmesinde ciddi tikanlıkların hüküm sürdüğü bir önderlik zafatı tapıldı. 12 Eylül faşizminin sonuçlarının bu denli derin ve uzun vadeli olmasının da bu zaafın payı büyüktür. Faşist darbelerinin umduğu bir mukaveme düzeyinin bile çok gerisine düşen devrimci hareket, kısa sürede en seçkin önderlerini yitiren genel bir direniş örgütlenmeden ayrı bir yenilgi aldı.

Akil işlevi egemen sınıfların 70'li yılların sonlarına doğru derinleşen ekonomik ve politik krize

"En seçkin önder kadroların daha cuntanın ilk aylarında büyük oranda tasfiye uğramasının yarattığı sansarlar başlangıçta genel bir panik havasının doğmasına yol açtı. İdeolojik hazırlıkları yeterli olmayan ve henüz kalıcı bir devrimci kimlik edinmemiş yöneticiler kadro ve sempatanın bir bozgun havası içinde Avrupa'ya çıkması ile birlikte özellikle Avrupa kaynaklı bir tasfiyecilik ve ideolojik sapkınlıklar boy vermeye başladı."

emperyalist sistemin istemlerine uygun bir çözüm getirmek olan 12 Eylül faşizmi, devrimci demokratik güçleri kısa sürede devre dışı bırakarak programını özgürce hayata geçirmeye başladı. Tekelci sermayenin egemenliği bir yandan uluslararası emperyalist sistemin mali desteği, diğer yandan başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçi katmanlardan aktarılan kaynaklarla pekiştirildi. Türk ve Kürdistanlı yöneticiler için silindiri açılan bu kazanımlar, faşist 1982 anayasası ile güvence altına alınmaya çalışıldı. Böylece emekçi yöneticilerin en utak bir hak arama mücadelesi bile burjuva hukuk normlarına dahi ters düşen yeni yasal düzenlemelerle suç sayıldı.

Emperyalist sistemin NATO-nun güneydoğu kanadında verdiği yeni rol gereğince Türkiye hükümeti Ortadoğu devrimci halklarının ve

anti-emperyalist yurtsever iktidarların azılı düşmanı muhalefeti-yıncımları bir güç haline getirdi. Bu amaçla Kürdistan'da bir dizi askeri havaalanı ve muhimmat depolarının inşasına girişirken Türk ordusu emperyalizmin işbirlikçi gerici Arap rejimlerinin ordularının eğitim ve örgütlenmesinde önemli görevler üstlendi.

Faşist darbelerinin tüm yetki tekel ve erkleriyle direkt olarak iktidarda bulundugu ilk üç yıllık süre içinde Türkiye ve Kürdistan gerçek bir zindan haline getirildi. Onlarca devrimci ve yurtsever idam edildi. İşkence tezgahlarında ve insan avlanma binicilerinde katledildi. Kürdistan'da silah operasyonları adı altında yoksul Kürt köylülerine sistematik faşist terör uygulandı. Başta sendikalar olmak üzere hemen bütün demokratik kitle örgütlerinin üye ve yöneticileri işkenceci sorgularından geçirilerek tutuklandı ya da takibata alındı. Demokrat yada yurtsever olduğu gerekçeyle çeşitli melek kuruluşlarında çalışan binlerce personel isten atıldı, işlendi. Toplumda doğmuş sızılılaşma sahil olan ileriye yurtsaver aydınlar karşı işkence ve hapis dahi gözdüğü, tehdit ve kalamla kampanyası başlatıldı. Balazt Evren'in derleme kalabalıkları yaptığı konuşmalarla aydınların yönelik aşağılayıcı saldırılar en üst boyutlara tımandırıldı. Böylece toplum bir bütün olarak muhalefet dürtülerinden arınmış kuyu bir tevekkül ve teslimiyet hattına çekilmeyle çalışıldı.

Bu dönemde emekçi yöneticiler TC tarihinin hiç bir döneminde görülmemiş biçimde yoksullaştırıldı. İşçi sınıfının reel gelirlerinde %40'lara varan bir düşüş oldu. Uygulanan ekonomi politik tedbirlerle işsizlik % 120'ye fırladı. Köylüler taban fiyatlarının düşüklüğü ve tarımsal girişimlerin hızla pahalılaşması nedeniyle yoksullaştılar. Tekelci sermaye bir yandan askeri faşist diktatörlüğün güvencesi altında artı değer sömürsünü katmerleştiren diğer yandan milyarlarca beslenerek altın yıllarını yaşamaya başladılar. Halkın elindeki sermaye değerleri bankar adı altında legal ve kanunsız yarıncu ve spekülasyonların mayfa yöntemleriyle yitirildiği tefeci piyasalarla son kurusu kadar gasbedildi. Halkın dışından tarından arındırıldığı tasarruflar onların gözleri önünde boyalı basına eğilimli matzemler sunan çirkef bir çarkın dişleri arasında tükeldi. Sonuçta tüm dünyaya yayılan trajik-komik faciaların yaşadığı banker skandalı patlak verdi. Uluslararası finans çevreleri ve yerli tekeli sermayenin Türkiye ve Kürdistan devrimcilerinin kanını emerek, başta işçi sınıfımız olmak üzere emekçi yöneticileri benzerisi bir sömür ve sefaletle mahkum ederek demagogik reklamları yürüttüğü soktuğu iktidari tedbirler paketi ve yasal değişim sloganlarının kofluğuna daha üçüncü yılında apakçı ortaya çıktı.

1983'te askeri faşist cuntanın veto kilici altında yapılan seçkimlerle gerçek uluslararası finans kurumlarındaki çalmaları, gerek tekeli sermaye bünyesindeki görevleri, gerekse de hükümet düzeyinde aldığı roller itibarıyla seçilmiş bir işçi ve emek düşmanı olan Turgut Özal başkanlığındaki ANAP'ın iktidarda edimesiyle birlikte mevcut rejimin kurumsallaşması silvi görünümünde altında Erven-Özal faşist kilgi eliyi devam edili. Bu dönemde baskı ve zorun yanı sıra topluma dayatılmış bulunan depo-

litzasyonu derinleştirici, toplumsal değer yarılmasını burjuvazi lehine değıştirmiş yeni politikalar devreye sokuldu.

TRT başta olmak üzere eldeki bütün yayış-sözlü iletişim araçları, mevcut ekonomi politikaların gereği bir ideolojik ve kültürel bombardıman ile her türlü sınıfsal dayanışma yerine kişisel çıkarların takipçiliğini akillik ve erdem sayan yeni insan tipini yaratıcılığına seferber edildi. Toplumun bu yolla perspektifisizleştirilmesi çabasında günün döneği namli solcular önemli görevler verildi. Toplumda görünür bir biçimde ucuz vermiş olan işçilerin işteği yaratılan ucube görüntüler ve "çağ atıyorus" yaygaralarıyla sömürüldü.

Emekçi yöneticilerin gerçek taleplerine yabancılaştırma, burjuvazinin etkilil bir silahi olan sövmezim, Ege ve Kıbrıs'ta savaş içkirticiliği, Ermeni düşmanlığı, Kürt tehlikesi, Bulgar mezallı hikayeleryle sahladınmaya çalışıldı.

Yobazlık ve tarikatçılığa hız verilerek ve başlarına emekli olmuş faşist generalerini getirdiği devlet kurumları eliyle Kemalizm ile dilaşmış Türk-İslam sentezi devletin resmi ideolojisi kılınarak sosyal hareket karşısında etkilil bir ideolojik cephe açmaya uğraşıldı.

Özal iktidarıları dönemi ekonomide göstergeler, rakamlar üzerine saathekerce oynanması ve etkilil yalanlara rağmen hızla bozulmaya devam etti. Türk parası Osmanlı'nın züffü akşesinden beter hale gelirken, hükümet sözcülerinin her vesilede politik istikrarın güvencesi olarak vurguladıkları ödemeler dengesinde büyük açıklar verilmeye, enflasyon oranı yükselirken çok övünülen ihracatta düşüşler görülmeye başladı. Üstelik ihracatın % 30'a varan bölümünün fiktif dövizlere açığı çıktı. Türkiye gelir dağılımı bakımından dünyanın en kötü durumdaki ilk üç ülkeden biri olma sıfatını kazandı.

Hal böyle olunca, ANAP'ın sosyalistlerin marjinalleşmesi mahkum ederek onu dışı yaratan bir toplumsal uzaşma yaratan planları boş düşmeye ve ilk başta kitlelerin sempatik görünüşü popülüst sloganları geresindeki faşizan niteliği açığı kırmaya başladı. İşkence ve yoğun devlet terörünün dozunda hemen hiçbir gerileme olmaması, açık grev kırılgılığı, toplumda demokrasi özlemine tam bir keyiz-sızlık, hatta açık bir soldirganlık cevap verilmesi, kitlelerin gözlerinin gerekçeleri daha net görmesine, giderek muhalefet duygusunun gelişmesine yol açtı. Ancak yenilikçi partilerin etkilileri ve devrimci partilerin de dağınıklığı, toplumda kaybedilmiş olan güvencesi duygusunun yeniden kazanılması ve cüretli bir muhalefetin şekillenişini uzun süre geciktirdi.

Devrimci hareket, üzerinden 12 Eylül yenilgisinin izleri uzun süre atamadı. En seçkin önder kadroların daha cuntanın ilk aylarında büyük oranda tasfiye uğramasının yarattığı sansarlar başlangıçta genel bir panik havasının doğmasına yol açtı. İdeolojik hazırlıkları yeterli olmayan ve henüz kalıcı bir devrimci kimlik edinmemiş yöneticiler kadro ve sempatanın bir bozgun havası içinde Avrupa'ya çıkması ile birlikte özellikle Avrupa kaynaklı bir tasfiyecilik ve ideolojik sapkınlıklar boy vermeye başladı. Avrupa solunun bile çöplüğü attığı tezlere dahi elleştirildi. Geçmişe eleştirici paravanı arkasında hızla piyasaya sürülen bu tezlerle görülmemiş bir inkarcılık başlatıldı. M-L teorinin ev-

rensel doğruları fütürsuzca vulgarize edilmeye, ikame sosyalizm teorileri lard olunmaya başlandı. Yığın bir demokratizm hastalığı ile birlikte iş reel sosyalizm düşmanlığı ve yüz yüze aşkın proletar değerlerin ve deneyimlerin nihilistce reddine kadar vardırı. Eski Birlikin çevresinin büyük çabaları

"Başa İstanbul ve Diyarbakır zindanlarındaki devrimci tutsakların başlatığı kararı ve fedakar direnişler yalnız toplumda değil, ama bizzat devrimci hareketin saflarında da yaygın olan, faşist diktatörlüğün örgütöl zoruna karşı direnmenin anlamsızlığı ve eldeki potansiyelle herhangi bir direnişin sonuç getirmeyeceği şeklinde tasfiyeciliğin görülmüş yeniliğini gösterdi..."

ile bağlantıları sivil toplum tartışmalarıyla devrimci mücadelede kullanılması, jakobenlik köktenlenmeye çalışıldı. Bütün bu söz toman ortasında geçmişine saygılı, mücadelede kararlı örgüt ve kadrolar ise yedekleri büyük darbeler, kitlelere aralarında büyük baş eksiğiliği ve sürekli polis takibi gibi nedenlerle uzun süre örgütsel varlıklarını koruma ötesinde devrimci bir fonksiyona kavuşamadılar.

Ancak yine de topluma saran suskunluk perdesini ilk yırtan devrimci önderler oldular. Başta İstanbul ve Diyarbakır zindanlarındaki devrimci tutsakların başlatığı kararı ve fedakar direnişler yalnız toplumda değil, ama bizzat devrimci hareketin saflarında da yaygın olan, faşist diktatörlüğün örgütöl zoruna karşı direnmenin anlamsızlığı ve eldeki potansiyelle herhangi bir direnişin sonuç getirmeyeceği şeklinde tasfiyeciliğin görülmüş yeniliğini gösterdi. Öüm pahasına zindan direnişlerini örgütleyen devrimci tutsakların yalnızca diğer zindanlardaki arkadaşları, kendi zindanlarındaki kitleye adanmış teslimiyet ve uzaşma değil eden sağ oportünizme karşı da sistematik mücadele yürütmek zorunda kaldılar. Yoğun düşman ateşi altındaki devrimci tutsaklar kitlelere söze Leninist taktiklerle cıladıkları kötü uzaşma teorileri sunan ve bedeli tam bir sağlaşınaya ve onursuzluk olan daha rahat ve güvenli bir yaşam vadeden oportünizmin yaratabileceği tehlikeler karşı bir mücadele ile bu hükümde kararda bertaraf edildi. Özellikle tam bir vahşetin uygulandığı Diyarbakır zindanında Kürdistanlı devrimci ve yurtseverler ağır işkence, hainleştirme, iltirafçılığa zorlama, zorla Türkleştirme politikalarına karşı kararlı bir direniş sergilediler. Halklarımızın kurtuluş umudunu ötürmen pahasına zindan direnişleriyle yeniden yükselten ve canlandıran büyük ve Kürdistanlı devrim sehterimiz burada bir kez daha saygıya anıyoruz.

Zindan direnişleriyle birlikte atılan direniş tohumları 1984'te belli bir hazırlık evresinden sonra Kürdistan'da başlatılan silahlı temeldelik ulusal kurtuluş mücadelesiyle yermeye başladı. Bu mücadele yalnız Kürdistan sahasıyla anırlı kalmayın önemli politik etkililer doğurdu. Türkiye devrimci hareketinin bünyesine bir asaklık gibi yaygın olan tasfiyecilik, bu mücadelede gelişip, yarattığı etkilil kalıcılığın başlatıldığı oranda göç yitimine uğradı. Yanı sıra, özellikle